

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják. Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.</p>	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona. Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadóért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója. Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
---	--	---

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

- 1902. január 25. d. u. 4 órakor. Földmívelési és növénytermesztési szakosztály ülése.
- „ január 29. d. u. 4 órakor. Kivándorlási bizottság ülése.
- „ február 4. d. u. 4 órakor. Lótenyésztési bizottság ülése.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
lőtenyésztési bizottságának

1902. évi február hó 4-én (kedden) d. u. 4 órakor a „Köztelken“ tartandó ülésére.

Tárgyak:

Katonaságtól kisorolt öreg tenyészkancazárknak kistenyésztők részére való szétosztása.

Lovak vasúti szállítása.

Gróf Andrássy Sándor s. k.,
b. elnök.

XIX. tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület **XIX. tenyészállatvásárját 1902-ik évi márczius 22. és 23-ik napjain tartja Budapesten a „Tattersall részvénytársaság“ istállóiban** (szemben a Keleti pályaudvarral).

A vásár tervezetét, a szükséges beti jelentési ivekkel egyetemben a jövő hét folyamán küldi szét az „OMGE.“ titkárhivatala.

A tenyészállatvásárral kapcsolatosan gép- és eszközkiállítás is tartatik.

Budapest, 1902. jan. 12.

A rendező-bizottság.

Az OMGE. tagjaihoz.

A kereskedelemügyi miniszter ur Ő nagyméltóságának 1901-ik évi december hó 28-án kelt 82903. számú engedélye folytán a m. kir. Államvasutak vonalain, a mult évihez hasonlólag, állattenyésztési czélokra gazdák részére szállítandó teljes waggonrakományu erőtakarmányok szállításánál, egymint: *korpa, konkoly, olajpogácsa, árpa- és tengeridara*, valamint *szörplé* (melassze) szállításánál 15%-al rövidített szállítási díjkedvezményt engedélyezett.

Értesitem tehát a t. tag urakat, hogy akik ezen kedvezményt igénybevenni óhajtnak, az ehhez szükséges igazolványokat levél útján 10 filléres válaszbélyeg beküldése mellett az „OMGE.“ titkári hivatalánál szerezhetik be. Az igazolványok a kiállítási időtől számított egy hónapig érvényesek.

Tekintettel azonban az utóbbi időben ezen igazolványokkal tapasztalt visszaélésekre, indítatva érzem magamat a t. tag urak különös figyelmébe ajánlani, hogy igazolványokat, csakis saját gazdaságuk szükségleteire és a fenn elősorolt takarmányneműek minőségének megfelelőleg alkalmazzák, mert bármilynemű visszaélés e kedvezménynek jövőben való megvonását vonhatná maga után.

Igazgató.

A kisbirtokosok hitele.

Irta: Poroszkay Béla,
a Torontálmegyei Központi Hitelszövetkezet elnöke.

Azon égető, halaszthatlan feladatok közül, melyeket törvényhozásunknak a trónbeszéd értelmében a mezőgazdaság jogos érdekei istápolása végett meg kell oldani, a legsürgősebb a kisbirtokosok hitelének javítása, mert minden elmulasztott nap szaporítja az elárverelt porták, telkek, a kivándorlók számát, könnyíti az állam és társadalom elleneinek konkolyt hintő munkáját.

Ez nem pusztán agrár követelés, mert ha a para-zt sorsán, hitelén javítunk, azt az elviselhetlen kamatokat igénylő bankáron kívül megérzi mindenki, a lateiner, a kereskedő és iparos egyaránt.

Azért kívánatos, hogy a sajtó folyton napirenden tartsa ez égető kérdést és hozzászóljanak azok, akik a nép bajait ismerik, a bajokat orvosló eszközöket mérlegelni tudják.

A kis emberek érdekében az utolsó évek folyamában tagadhatlanul sok történt; különösen a földmívelésügyi miniszter kezdeményezése következtében oly törvények hozattak, oly rendelkezések történtek, melyeknek üdvös hatását mezőgazdáink csakhamar megérezték. A szövetkezeti ügy támogatása, az Országos Központi Hitelszövetkezet alapítása, működésének megkezdése következtében a kisbirtokosok hitele is tetemesen javult.

Számos esetet tudunk, amidőn egy-egy gazdasági szövetkezet alapítása következtében a helyi kamattal 3—5, sőt ennél több százalékkal is apadt.

*Legmegbírbhatóbb vetőmagvak
beszerzésére ajánljuk a
Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét
Budapest I. alkötönyútara 31.*

Az eredmény azonban nem kielégítő, mert a jelzáloghitel még mindig elviselhetlenül drága; akkor, midőn a földjárdék alig 5 százalék, a 8 százalék kamat fizetése az adós lassu, de biztos romlását jelenti. Kisbirtokosaink tulnyomó része ennyit, sőt többet is fizet; még az is, aki egyes bankoktól kapott törlesztéses kölcsönt, mert az annak megszerzésével, folyósításával járó költségek, árkülönbségek számítása után, több kamatot fizet, mint amennyit kötvényében kikötöttek.

E bajon segíteni kell; meg kell menteni az ország hátgerincét, a pusztuló kisbirtokosokat, mert mindenkit egyaránt érdeklő érdek. Még rideg kincstári szempontból sem közönyös dolog az, hogy a földadót fizető kisbirtokos vagyoni helyzete javuljon, mert a tehetős paraszt a földadón kívül más jövedelmet is nyújt az államnak.

Bizonyos, hogy a felismert bajon leggyökeresebben, biztosabban lehetne az államhitel igénybe vételével segíteni — amde ehhez szegények vagyunk.

A takarékpénztárak reformálásától tenni függővé a dolgot, azoktól várni az olcsóbb hitel nyújtását: elhibázott dolog, az égető kérdés megoldásának elhalasztása, több: eltemetése lenne.

A takarékpénztárak reformja oly darázsűfű, melytől mindenki óvakodik és leginkább azok, kiknek a reformot kezdeményezni kellene. Csak az idő, hitelviszonyaink javulása, az altruizmus terjedése, a közszellem erősödése fogja meghozni az elkerülhetlen reformot, a takarékpénztárak saját kezdeményezése után.

A kisbirtokosok említett hitelének rendezése, javítása nézetem szerint csak a hitelszövetkezetek útján történhet meg czélszerűen, olcsón, a tekintetbe veendő különböző érdekek kielégítésével.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet működése kezdetén kilátásba is helyezte, hogy a vidéki szövetkezeteknek törlesztéses kölcsönök engedélyezését lehetővé teszi, amde utóbb a szövetkezeteknek nyújtott hitelt csak oly mérvben szabta meg, mely a szövetkezetek tagjai személyes hitelének kielégítésére tán elég, — a terhes jelzálogi adósságok konvertálására azonban nem.

Erre kell az Országos Központi Hitelszövetkezetnek a lehetőséget megadni, a szövetkezeti törvény javításával és ha kell olcsó állami kölcsönrel, mint az Németországban sikerre vezetett.

Ha beruházási kölcsönök czimén a különböző iparok támogatására — helyesen — milliók fordíthatnak, akkor a kisbirtokosok hitelének emelésére is kell biztos kamatot hozó pénznek lenni. Oly befektetés lenne ez, mely nemcsak a biztos kamatot meghozná, de közvetve is hasznot hozna.

Meggyőződésünk szerint az Országos Központi Hitelszövetkezet állami támogatás nélkül is a kisbirtokosokat terhelő adósságok tetemes részét konvertálhatná,

mert 5 százalékot jövedelmező kötvényeinek piacot találni nemcsak a jelenlegi kedvező pénzvizonyok között, hanem a készfizetések megtörténte után is mindig könnyű lesz.

Az említett feladatot azonban az Országos Központi Hitelszövetkezet biztosan, czélszerűen csak akkor valósíthatja meg, ha a vidéki központi hitelszövetkezet alakulása lehetővé tétetik, ha a községi szövetkezetek és az Országos Központi Hitelszövetkezet között szükséges szervi kapocs létesül.

Vidéki, vagyoni felelősséget vállaló központi szövetkezetek nélkül, a községi szövetkezetek által megszavazott jelzálog kölcsönök biztonsága, mobilis volta kevésebb megbirálható nem lenne. A vidéki központok vagyoni felelőssége a kölcsönök alapján kibocsátandó kötvények értékét fokozná.

A vidéki központok lennének azok, melyekre az egyes kölcsönök telekkönyvi bekebelezése megnyugvással bízható lenne,

A szövetkezetek szaporodásával mindenkinek hozzáférhetővé tétetnék terhes adósságainak konvertálása, egyik kisbirtokos a másiknak ajánlaná az olcsón dolgozó szövetkezetet és így évről-évre apadna a kisgazdák száma, kik adósságaiknak nagy kamatterhe alatt összerokadnak.

Ne gondolkozzunk tehát új intézetek felállításáról, hanem hozzuk szövetkezeteinket abba a helyzetbe, hogy tagjaik hitelviszonyait gyökeresen javíthassák.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Cserhádi Sándor.

Felhívás eredeti Hanna-árpa beszerzésére.

Az Orsz. m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás már 1891. óta végez eredeti Hanna-árpával termesztési kísérleteket, amelyekből az tünt ki, hogy hazánk sörárpavidékeinek legnagyobb részében a Hanna-árpa a legjobb, legnagyobb és legbiztosabb terméseket szolgáltató sörárpaféleség, amiért is a sörárpát termesztő gazdák egyre nagyobb előszeretettel termesztik és vásárolják.

A Hanna-árpa kívánatos gyors elterjedésének azonban útjában áll az, hogy az eredeti mag beszerzése szükséges. Már magának az árpának az ára is magas és ehhez járul még a szállítási költség, úgy, hogy a legtöbb gazda a gyakran kétes értékű és meg nem bízható azonosságú utántermesztett Hanna-árpa beszerzésével kénytelen megelégedni.

Ezen kitűnő sörárpa minél szélesebb körben való elterjesztésének szükségét belátván, a m. kir. földművelésügyi miniszter ur Ó nagyméltósága annak előmozdítására azzal bizta meg a növénytermesztési kísérleti állomást, hogy egy vagon elsőrendű eredeti Hanna pedigree-árpa vetőmagot magánál a természetnél foglaljon le és beszerzési áron osztassa szét a gazdák között.

Az Orsz. m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás, Ó nagyméltósága ezen szándékának megfelelően, a szóbanforgó árpából 5 métermázsát meg nem haladó mennyiséget beszerzési áron az alábbi feltételek mellett bocsájt a jelentkezők rendelkezésére:

Az árpa ára 12 korona 50 fillér 50 kg.-kint

loco Magyar-Óvár, mely állomástól a lakhelyig a szállítási költség a vevőt terheli.

Az 5 métermázsát meghaladó mennyiség kívánatra csak azon kikötéssel jegyezhető elő, hogy a jelentkezőknek csak azon esetben bocsájtatik az 5 métermázsán felüli mennyiség rendelkezésre, ha az 5 métermázsán aluli előjegyzések után az egész árpakészlet le nem foglaltatik.

Az árpa 50 kg.-kint zsákolva szállítatik és a zsákok darabja 70 fillérbe számítatik.

Vevő tartozik ezen Hanna-árpa és a vele párhuzamban termesztett, gazdaságban honos árpa terméseredményéről az állomást, az ezen célra küldendő rovatos iv vizsgálat czéljából cséplés után az állomásnak beküldeni, még azon esetben is, ha a gazdaságban honos árpa szintén Hanna-árpa.

A jelentkezésben kitüntetendő a kívánt mennyiség számmal és betűvel, a vevő neve, lakhelye, utolsó posta, vármegye és vasutállomás.

A kívánt mennyiségért járó összeg a jelentkezéssel egyidejűleg küldendő be.

A rendelkezésre álló készletből az óhajtott mennyiség a jelentkezés sorrendje szerint fog a jelentkezők nevére iratni.

Az előjegyzett mennyiség a jelentkezőknek február hó első felében fog megküldetni.

Cserhádi Sándor,

az Orsz. m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás vezetője Magyar-Óvárott.

Magyar vagy külföldi búzát termesztünk-e?

III.

Ezen czim alatt megindult eszmecsere, főként a Szerkesztőség azon felhívása folytán, hogy „kivánatos volna, ha a gyakorlati gazdák közül is minél számosabban hozzászólnának e fontos kérdéshez”, óhajtom én is elmondani véleményemet annál is inkább, mert az eszmecsere folyamán épen az általam vezetett uradalom kísérleti telepére és az uradalomra is történt hivatkozás.

Cserhádi Sándor tanár ur felszólítására létesítettük a kísérleti telepet az uradalomban, épen azon czélből, hogy kicsiben és így veszteség, kockázat nélkül megtudhassuk, melyek azok a vetőmagvak, amelyek ezen vidéknek, ezen földnek legjobban megfelelnek. Másrészt műtrágyázási kísérletek is folynak itt, de ez nem tartozik a jelen kérdéshez. Örömmel ragadtam meg az alkalmat, hogy az orsz. m. kir. növénytermesztési állomással kötött szerződés folytán úgy az uradalomnak, mint a közügynek némileg hasznára lehessen és e részben semmi fáradságot sem sajnálók.

Épen kopasz búzát csépeztünk, amidőn a tanár ur itt járt a kísérleti telep helyének megválasztása végett. Ugy emlékszem oda nyilatkozott, hogy ilyen tisztá kopasz búzát még keveset látott és ugyanakkor határozta el, hogy javítsuk, tisztítsuk meg ezen búzafajt és pedig a kísérleti telep búzával bevetendő 4 holdjára kalászonként szedessék meg a magot. Nem indokolta, hogy miért, nem is volt időnk ahhoz, hogy bővebben fejtegesse ezen kérdést, de felesleges is lett volna, mert teljesen megértettem czélját. Kérdezte miért vetjük, mennyit vetünk belőle, mi jó tulajdonságait fedeztük fel ezen búzának, hogy nagyban termesztjük?

Ezen kérdéseiből teljesen megértettem gondolatait és örömmel teljesítettem kívánságát. Négy holdon kalászonként szigorúan szedett kopasz búzánk van elvetve, amelyet folytatólag vetünk és nemesítünk.

Az uradalomban nagyban mintegy kis harmadát vetjük kopasz búzával a buzaföldeinknek. Miért? Azért, mert tényleg olyan silányabb földben is jól megterem, ahol a bántási buza nem teremne meg! Kisebkek a kopasz buza igényei a föld termőképességére, valószínű,

hogy nem is mint a bántási nyirkos, nedv agyagba, hanem falu népe az megteremni.

Ezen j értenem, mint ként veszi bántási.

Ezen állja ki, jól nem dől meg.

Már mesztettük dunán tul ez ezen uradalom hatom, hogy zöleg igen voltak éveik, akkor, amidegy pár nap eddig még buzákat, nem sére. Ez metlen dolog.

Azt talag mindig is be kell szóvá tették lisztjük, mint buzát küldtük.

Mindező soha sem hi a kopasz buz hiszem; hogy vulni fog, de

Mégis e dekbe, amelőnyös lesz a konvenczió h

A cselé kenyérnekval cselédnek a adnia valami asszonyt am

nines mit buzára még jegyzésen ki

Aziránt ugyanazon fő és így ha búzáért, mely

Nagyban és midőn ily soha. Elviszik ennek oka az buza, $\frac{1}{3}$ bánt

a mi a kopas a bántásig, oldani és az

Dél-Oro bántási vető a vevő, hagy teljesjen, ökö idővel.

Nemesal gedtem, de nekik, hogy és tudatnak

Sajnos, rálni az ered hiszem, nem miképen, mi buzával. Külő tusban járt, t

tak, a biztos már tudnia k hatna e rész talos megkere

*) Cezary egyesület titká régi ismeretség azóta évről-évre

hogy nem is veszi annyira igénybe a földet, mint a bányási buza. Vetettem kopaszbuzát nyirkos, nedves lapályos földbe, vetettem partra, agyagba, futó homokba és pedig olyan földekbe is, amelyekről az összes cselédség és falu népe azt mondta, hogy ott buza nem fog megteremni és az eredmény meglepő jó lett!

Ezen jelenséget másként lehetetlen megértenem, mint úgy, hogy a kopasz buza másként veszi igénybe a termőföldet, mint a bányási.

Ezen kívül tapasztaltam, hogy a fagyot jól állja ki, jól bokrosodik, rozsdának ellentáll és nem dől meg oly könnyen.

Már régen ösmerem ezen buzafajt, termesztettük dunáninneni uradalomban is, itt dunán túl évek hosszu során át, én magam itt ezen uradalomban öt éven át. Azt nem mondhatom, hogy ocsut termett volna. Sőt ellenkezőleg igen szép, vaskos szemeket adott, bár voltak évek, amidőn könnyű minőséget adott, akkor, amidőn minden buza könnyű volt. Érése egy pár nappal később következik, ez igaz, de eddig még mindig egyfolytában arattuk le a buzákat, nem kellett várni a kopasz buza érésére. Ez pedig csak előny, mert vajmi kellemetlen dolog az, midőn rakásra érik a buza.

Azt tapasztaltam, hogy minősége aránylag mindig könnyebb, mint a bányásié, és azt is be kell ösmernem, hogy a zalai cséplők szövé tettek, hogy „most nem olyan szép a lisztjük, mint a multkor volt”. Csakugyan kopasz buzát küldtünk a malomba.

Mindezek után be kell vallanom, hogy soha sem hittem és nem is hiszem, miszerint a kopasz buza kiszorítsa a bányási buzát, bár hiszem, hogy nemesedni fog, minősége javulni fog, de a bányásit soha utol nem érheti;

Mégis előnyösnek tartom vetését azon földekbe, amelyekben a bányai bizonytalan és előnyös lesz mindig olyan mértékig vetni, amennyi konvenczió buza kell a gazdaságban.

A cselédember nullás lisztet nem használ, kenyérnekvalóba kever ugyanis és kell annak a cselédnek a korpa is, disznainak is csak kell adnia valamit. Hallottam már zugolódni cselédasszonyt amiatt, hogy kevés korpát kapott, nines mit adni a malaczoknak, de kopasz buzára még panaszt nem hallottam, azon megjegyzésen kívül „most nem oly szép a liszt”.

Aziránt még kísérletet nem tettem, hogy ugyanazon földben melyik buza teremne többet és így ha kisebb árt érnék is el a kopasz buzáért, melyik volna jövedelmezőbb?

Nagybani eladásra kopasz buza alig kerül és midőn ilyet eladtunk, kifogás alá nem esett soha. Elviszik szívesen vetőmagul. Lehet, hogy ennek oka az, miszerint nem tiszta a kopasz buza, $\frac{1}{3}$ bányási mindig van benne, lehet, hogy a mi a kopasz buzánk tényleg alig különbözik a bányásitól, ezt a folyó kísérletek fogják megoldani és az elemzés.

Dél-Oroszországba vetőmagul több wagon bányási vetőbuzát szállítottam*) és nagyon kért a vevő, hagynám el a kopasz buza termesztését teljesen, ők az összes termésünket átveszik idővel.

Nemesak, hogy ezen kérdésnek nem engedtem, de sőt adtam egy zsák kopasz buzát nekik, hogy vetnék el ott Dél-Oroszországban és tudatnak velem az eredményt.

Sajnos, hogy a kiküldött nem tudott referálni az eredményről, vagy nem akart! Azt hiszem, nem volna érdektelen megtudni valamiképen, mi történt ezen egy zsák kopasz buzával. Különben is a kiküldött nálam augusztusban járt, tehát épen akkor, midőn ott arattak, a biztos eredményt nem tudhatta még. Ma már tudnia kell és legbiztosabb tudósítást adhatna e részben a kiewi gazd. egyesület hivatalos megkeresésére.

*) Cezary Poplawski urat a kiewi csász. gazd. egyesület titkárját a „Köztelek” szerkesztője, akivel régi ismeretségben van, utasította az uradalomhoz, s azóta évről-évre megjelenik vetőmag vásárlása végett.

A kérdés mindenestre érdekes és fontos a kopasz buza iránt, de szerény nézetem szerint ezt csakis tüzetes kísérletezés oldhatja meg. Magam részéről azt vélem, hogy kiszorítani a bányási buzát soha sem fogja, de viszont a kopasz buza termesztése helyenkint indokolt marad továbbra is.

Szárszó.

Csitáry Béla,
urad. kasznár.

IV.

A „Köztelek”-ben Cserhádi Sándor ur tollából származó e cikk címe alatt megjelent közlemény igen helyesen megvilágítja a buza vetőmag kérdését és — mint a cím is jelzi — azzal a problémával foglalkozik, vajjon magyar, vagy külföldi buzát termesztünk-e?

Ugyanczen lap f. évi első számában Hegyi Dezső ur nem osztja egészen Cserhádi Sándor ur érveléseit és inkább hajlandó több kísérletezés után külföldi mag vetésére áttérni: állításait azzal indokolja, hogy a magyar buza 5—6 métermázsát, a külföldi pedig 10—12 métermázsát terem.

Azt kell hinnem, hogy a cikkíró ur az ország átlagtermését veszi irányadóul, mert nagyon sajnós volna, ha a magyarországi jó buzatermő földek 5—6 métermázsát teremnének; ellenben nem hinném, hogy ott, ahol a magyarországi termés kétszerese terem, ez átlagos termés volna.

Bár Cserhádi ur a „Köztelek” f. évi 12. számában eléggé megindokolja állításait, de minthogy cikkében hivatkozik gyakorlati gazdák hozzászólására és többször tesz említést Somogy megyében termelt tarbuzáról, engedjék meg a t. cikkírók, hogy én — mint Somogy megyében hosszú éveken át nagy gazdaságokat kezelt gazda — ezen kérdéshez hozzászólhassak.

Mielőtt fejtegetéseimre áttérnék, előre is kijelenthetem, hogy véleményem az, hogy magyar buzát termesztünk és kivételt csak ott tegyünk, hol a magyar buza termesztése káros hatással van.

Nem akarok többféle külföldi buzáról említést tenni, hisz a cikkíró urak is jobban a tarbuzával foglalkoztak; beszéljünk tehát a tarbuza jó és rossz oldalairól.

Lapályos és humuszduz részeken, hol a buza a megdőlésnek ki van téve, természetesen tarbuzának van helye, mert ez a megdőlésnek jobban ellenáll. Másként áll azonban a dolog a magasabb fekvésű földeknél.

Somogy megyének egy drávamenti uradalomban nem holdogultak a magyar buza termesztésével, mert megdült és csak ocsut termett; áttértek tehát a tarbuza termesztésére és ezt évről-évre gyakorolták igen kedvező eredménnyel. Ezelőtt mintegy tíz évvel az említett uradalom birtokosa ugyancsak Somogy megyében egy birtokot vett, mely magasabb fekvésű volt és ott is tarbuzát termesztett; mondhatom, hogy a tarbuzát, melyről annyiszor hangoztatták, hogy a rozsdának ellenáll, a rozsdá teljesen tönkretette és mikor a gazda egy évi termésének teljes elpusztulásán nem okulva, következő évben ismét tarbuzát vetett, ugyanazon sors érte úgy, hogy most már a két évi keserű tapasztalás vezette vissza a magyar buza termesztéséhez.

A tarbuza termesztése nemesak Somogy megyében, hanem Tolnamegyében is elterjedt, de inkább csak azon részeken, melyeken a buza a megdőlésnek ki van téve; a hozam változatos épűgy, mint a magyar buzánál; 1900-ban az átlagtermés egy nagyobb uradalomban 200 kilogrammal több volt, mint a magyar buzáé, ellenben már 1901-ben 200 kg-al kevesebb, mint a magyar buzáé, a magyar buza sulya volt 81—82 kg. hektoliterenként, a tarbuzáé 74—75 kg.

A tarbuzától kalászatát látva nagyon sokat várunk, cséplés után azonban meggyőződünk csalatkozásunkról; azonkívül még az a hátránya is van, hogy a megüszkösödésnek nagyon

ki van téve, a megrozsdásodásnak épen úgy, mint a magyar buza, ha az idő a rozsdának kedvez, nem tud ellentállani, a minőség pedig úgy viszonylik a magyar buzához, mint a takarmányárpa a sörárpához. Mindezen hátrányok onnan keletkeznek, mert a tarbuza később érik, mint a magyar buza és a júliusi forró napok megszorításának ki van téve.

Amennyire tájékozva vagyok, nem említve a Nagy-Alfölet, csak a dunántúli megyéket, a jobb termő birtokok átlagtermése 9—10 métermázsá kat. holdanként buzából, hat évi átlagot véve, tehát 5—6 métermázsá; ott pedig, hol 5—6 métermázsá terem, igyekezni kell több-termesztést elérni, ha pedig ez nem vihető keresztül, a buzatermesztés gondolatától el kell bucsuzni.

Nem akarom azt mondani, hogy maradjunk meg ősi vetőmagunk mellett, hanem igyekezzünk arra, hogy magot változtassunk, de azt mindig jól kezelt gazdaságból szerezzük be és az alacsonyabb fekvésű földre magasabb fekvésűről.

Legcélszerűbben járunk el, ha gazdaságunkban évenként kapálás alá vetünk annyi buzát, mint amennyi vetésre kell, azt legelőbb elvetve és legkésőbb learatva jól kifejlesztett magot nyerünk, ezt használjuk vetési célra. Ezzel nem áldoztunk semmit, mert amennyivel a kapálás többbe kerül, azt a vetőmagnál megtakarítjuk, a hozam pedig inkább több, mint kevesebb a rendes sűrű soros vetésnél.

Hegyi ur fejtegetései is oda irányulnak, hogy alig bizik a külföldi buzák meghonosításában, nem is reméli, hogy azok nálunk beválnak, csak kísérletezni akarna; nem hiszi el, vagy kevéssé van tájékozva arról, hogy számtalan esetekben sokan és hosszabb ideig tettek már kísérleteket és bizonyos, hogy a kísérleti állomások sem mulasztották el a kísérletezést.

Csekélységem is a haladás embere, már harminczöt éve tiprom e rögs pályát, főelvem mindig a kísérletezés volt a takarmány- és szemtermesztés terén, bátran és elfogulatlanul osztom Cserhádi ur nézetét, hogy minden más magvak meghonosításával czélt érünk, csak a buzával nem, itt nem kérünk a külföldiből; bizonyára nem túlzott sovinizmus ez, hisz mi a magyar ember legnagyobb büszkesége a külföldön, ha nem buzája?

Maradjunk meg tehát azon elv mellett, hogy termesztünk magyar buzát és minden törekvésünk azon legyen, hogy azt nemesítsük és hogy a magyar földünket minél több buza, magyar buza termesztésére bírjuk.

Pusztá-Bedeg.

Strausz Rezső,
intéző.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

A fejős juhásatról.

A felvidéki juhtejgazdaságot folytató gazdák körében most is vita tárgyát képezi az, hogy vajjon gazdaságosabb-e a fejősjuhászat számára kész, felnevelt anyagot venni, vagy azt odahaza felnevelni. Cikkem keretében szándékozom ehhez a tárgyhöz hozzászólni, amit annál is inkább megtehetek, mert magam is a felvidéki földbirtokosok közé tartozom s így a helyzetet és körülményeit tapasztalatból ismerem.

Mostanában a felvidéki juhtejgazdaságot folytató gazdák legnagyobb része a szükségelt fejőállatokat a vásárokon szerzi be, legnagyobb-részt kiscsárdától, mert leginkább ezek foglaloznak a bárányok felnevelésével. Ezen eljárás onnan van, hogy a gazdák mindegyike, aki fejős juhászatot folytat, arra törekszik, hogy a juhok fejését már korán tavasszal megkezdhesse, azaz rögtön a juhok lebárányoztatása után. Ennek folytán a bárányokat nem neveli

fel, hanem rögtön eladja. Főszempont tehát az, hogy a fejést minél előbb lehessen megkezdeni. Ezen eljárás helyén is volt mindaddig, amíg a szükségelt anyagot tavasszal olcsón lehetett bevásárolni s ősszel a fejés befejezése után az egész állományt drágán eladni. Most azonban megfordítva van a dolog, amennyiben a juhok ára tavasszal a nagy kereslet folytán rohamosan emelkedik, míg ősszel a csekély juhhuszfogyasztás folytán s a mészárosok összebeszélése miatt tetemesen, egészen a beszerzési áron alul leszállott, úgy hogy a gazda a drágán vett juhokat veszteséggel kénytelen eladni. Pár évvel ezelőtt a juhok beszerzési ára tavasszal 24—26 kor. volt páronkint, ősszel ellenben 32 K. sőt 36 K. volt. Így összevetve a beszerzési árt az eladási árral, a gazdának juhait után páronkint 8—10 K. nyeresége maradt a fejősjuhászat jövedelmén kívül. Az őszi nyereséget figyelembe s számításba véve, egy nagy fejősjuhászat jövedelme minden évben tetemes összeggel gyarapodott. Ezen időkben oly jövedelmező volt ezen gazdasági ág, hogy a felvidéken sok gazda nagy vagyonra tett szert, sőt voltak vállalatok, amelyek csak azon célból alakultak, hogy ezen kedvező helyzetet kiaknázhassák.

Maguk a gazdák juhokat nem telelték, mert nagy nyereséggel tudták ezeket ősszel eladni s tavasszal a juhvásárokon olcsón beszerezni. A kedvező helyzet révén estek a költséges teleltetésről, ezáltal számottevő takarmány lett megtakarítva. Jövedelemre tettek szert, mert a jelenleg takarmánytermesztésre felhasznált területek gabona vagy ipari növényekkel lettek bevetve. A réteken termelt szénát eladni vagy nagyobb szarvasmarha állomány tartására lehetett felhasználni. Egyszóval a fejősjuhászat ezelőtt tiz-tizenöt esztendővel a felvidéki gazdák kincsesbányája volt. De mint minden gazdasági ágnál bekövetkezett a válság, itt is megtörtént. A fejősjuhászat szélesebb elterjedést nyert. Szaporodott a juhtejgazdaságok száma, nagy kinalat keletkezett a sajtban. A turgyárosok látva a nagymennyiségű sajttermelést, a sajt árát rohamosan alászállítani kezdték, úgy, hogy a sajt ára tiz-tizenöt év alatt méterhátszánkint 84 koronáról 64 koronára szállt le. Tiz-tizenöt év rövid idő s milyen óriási hanyatlást okozott a sajt árában, a gazdák méterhátszánkint 20 koronával lettek károsítva, szegényítve.

A tavaszi nagy juhkereslet folytán a juhok ára rohamosan emelkedni kezdett s emelkedik most is. A juhfelnevelő gazdák élmések lettek s évről-évre állatjaikért magasabb s magasabb árt kértek, amit a vevők kénytelenek voltak megadni, mert ők maguk nem neveltek fel juhokat s állományt pótolni, illetve szerezni kellett, tehát kényszer-helyzetben voltak. Tavasszal a juhok ára páronkint 24—26 koronáról 32—36 koronára, sőt 40—44 koronára emelkedett. Tiz-tizenöt év alatt a juhok tavaszi ára felszökött 8—10—16—20 koronával. Nagy lett tavasszal a juhára, de amily mértékben emelkedett tavasszal annyival csökkent ősszel. Most örülnek a gazdák, ha jubaikat ősszel páronkint 24—26 koronájával tudják eladni a mészárosoknak. Ez még jó ár, de sokszor előfordul azon eset, hogy potom áron páronkint 16—18 koronájával kénytelenek tudni jubaikon. A mészárosok nem akarnak többet adni, s azt mondják, hogy nem tudják jól értékesíteni a juhust, mert a közönség idegenkedik tőle. Külföldre sem lehet kivinni, s így a helybeli piacra vannak utalva és ennek kénye-kedvétől függnek.

A kincses banya elveszett, kiapadt, csak édes kevés cseppen belőle a felvidéki gazda asztalára, a mi pedig nagy baj, mert ezáltal nagyon meg lett nehezítve a felvidéki gazda amugy is sanyaru helyzete. Szaporodnak a gondok s az adósságok. A birtokmozgó tőkévé vált, már csak egyes gazdák vannak a kik szilárdan állanak e fergeteg közepett, ezek azok, a kik megértették az idők intő szavát s alkal-

mazkodni kezdenek a viszonyokhoz s újból műveltté akarják tenni a volt kincses bányát, amely oly sok vagyont hozott létre s tett tönkre.

A gazdák úgy kezdenek magukon segíteni e válságos időben, hogy igyekeznek a fejős juhot minél hosszabb ideig kihasználni, evvel áttértek a teleltetésre, hogy így megmenekedjenek a tavaszi bevásárlástól s csak az állomány pótlására legyenek kénytelenek tavasszal juhokat venni. A pótlás céljából beszerzett juhok költségét az ősszel kimustrált juhok és a bárányok eladási árával igyekeznek helyre-pótolni. Az igaz, hogy ezzel némiképp megmenekednek a piaci uralomtól s nem állnak oly nagy mértékben a juh-felnevelő gazdák kénye-kedve alatt. Nagyobb kiadásoktól is megmenekülnek, mert a teleltetés folytán, csak a teleltetésre nem alkalmas beteg fejősök pótlására kénytelenek igénybe venni a piacot. Számokban kifejezve vegyünk fel példának könnyebb megértés végett csak 100 darabból álló fejős juhállományt. Minden juhtejgazdaságot folytató gazda a teleltetésre nem alkalmas juhokat a teleltetés megkezdése előtt kiválogatja az állományból s vágóhídra adja el. A teleltetésre nem alkalmas juhok a mi viszonyaink közt 15—20% teszik az egész állományt. Tehát 100 darabból álló fejős juhászatban a kiselejtezett fejősök száma 15—20 db. A gazda telet az egész állományból 80 darabot.

Ősszel eladja a mustra juhokat, számítás szerint átlag páronkint 20 koronával. Bevétel a mustra juhok után 400 korona. A nyolcvan darab anyajuhtól rendes körülmények közt 70 bárányt kap, amelyek 4 hetes korukban darabonkint 3 K. lesznek értékesítve a piacon. A bárányeladásból bevétel a gazda 210 koronát. Az összes bevétel a fenti adatok alapján átlag $400 + 210 = 610$ K. Ezen bevétel maradt fenn az állomány pótlására, amely összeg azonban sohasem elég, hanem mindig pótolni kell azt.

Tavasszal a juh ára átlag páronkint 36 K. A gazda kiadása a vásárlás folytán 720 K., e szerint a fenti bevételekre ráfizet 110 koronát. Ezen számok azt bizonyítják, hogy a gazda azon törekvése, hogy magát a vásárlástól felszabadítsa: nem sikerül, mert a juhállományt pótolni kell, amely pótlás minden tényleges üzlet dacára veszteséggel záródik a gazdára nézve. Ezért én sokkal czélszerűbbnek tartom, hogy a gazda maga nevelje fel a szükséges anyagot, mert csak így fog teljesen megmenekülni a vásárok veszélyeitől, amelyek az évi költségvetést lényegesen befolyásolják. Ne adja el bárányait, hanem nevelje fel s használja tenyésztésre. Ezen eljárás nem lesz költségesebb az elsónél sőt lényegesen befolyásolni fogja a tejjgazdaság jövedelmét, mert ha a gazda maga fogja felnevelni a szükségelt anyagot, befolyást gyakorolhat a jó tejlő egyedek tenyésztésére, amit azáltal érhet el, hogy csak oly anyától, amely jó tejlőnek bizonyul, nevel fel bárányt. Tenyészkiválasztást gyakorolhat tehát, hogy miképpen, arra most részletesen nem terjeszkedem ki, annál kevésbé, mert a múlt év folyamán ezen lap hasábjain bőven szóltam erről a tárgyról, ahol azt kimutattam, hogy ily tenyésztés útján milyen jövedelemre lehet kilátása a juh tejjgazdaságot üző gazdának. Röviden említem csak meg, hogyha a gazda tenyész kiválasztás útján fogja felnevelni a szükséges juhállományt azt éri el, hogy juhállománya évről-évre javulni fog úgy tejlés, mint testalkat tekintetében. Oly anyagot fog felnevelhetni, amelynek képességeit, sajátosságait ösmeri. Nem fog sötétben tapogatózni, mint most, amidőn csak a szem segítségével ítéli meg a vásáron eladó juhállományt, hogy ebből a maga számára szükségelt állatokat kiválogassa megvétel céljából. Nem fog zsákban macskát venni, mert egy szempillantás nem elég arra, hogy a vásáron levő anyag közül kiválogassa a jól tejlő egyedeket.

Az, hogy vajjon olcsóbb-e a bárányok felnevelése által pótolni az állományt, azt az alábbi szám adatokkal igyekezem bebizonyítani. Megelett 70—75 bárány közt legtöbbször van 30—50 darab, tehát átlag 40 drb, amelyek az igényeknek megfelelnek s a felnevelésre alkalmasak. A bárányok akár felneveltetnek, akár nem, 4 héten át szopnak, ezen adatot tehát számításba nem veszem. A felnevelésre kerülő bárányok 4 hetes korukban elválasztatnak. Az elválasztás időpontja nálunk márczius utolsó napjaira esik, eszerint tehát istállón kell a legeltetés megkezdéséig azokat tartani, míg a legeltetés — rendszeren május első napjaiban — kezdetét nem veszi. Eszerint az istállón való tartás tart egy négy héten keresztül, mely idő alatt a negyven bárány elfogyaszt napi adagul 200 kg. zabot, 400 kg. réti szénát, összesen 800 kg. zabot, 1600 kg. rétiszénát. Pénzértékben kifejezve: zab q. 14 K. = 1120 K., réti széna q. 6 K. = 9600 K. Hozzászámítva ehhez a négy héten keresztül elfogyasztott sőt, amely kitesz 60 kg., ennek összes ára 300 K. Összes istállón való tartás költsége kitesz 2110 K.

A negyven bárány ellátására s legeltetésére kell egy juhászegény, akinek a bére a mai viszonyok szerint 300 K. szokott lenni mindennel együtt. A legeltetés kezdődik május első napjaiban, amidőn a bárányoknak nem kell mesterséges takarmányt adni, mert a felvidéken tápdus legelőik lévén, a bárányok elég jó táplálékot kapnak a legelőn. A legeltetés költsége kitesz, számításba véve vidékünkön divatos fűbérrendszert, egy drb bárány után 40 kor. A legeltetés költsége negyven drb báránynál 160 korona. A legeltetési költségekhez járul s másféle anyagok értéke, amelyek költsége hozzávetőlegesen 200 K. Miután a bárány két éves korban használható tenyésztésre, ezt a legeltetés után, jövedelemhozatal nélkül, egész télen át etetni kell. Téli etetés tart viszonyaink szerint öt hónapon keresztül. A bárányok, mint egy évesek, nem kapnak zabtakarmányt, hanem napi adagul a legjobb minőségű réti szénából 400 kg. s szalmát adlibitum, de miután ez a juhok által csak ki lesz válogatva, tehát a legnagyobb részre csak alomnak lesz felhasználva, számításba nem veszem. Az egész tél tartama alatt elfogyasztott széna kitesz 60400 kg., ennek értéke, 6 koronás árt véve alapul, kerek számban 360 K. Sőt s más anyagok értéke 400 K. Téli tartás után legelőre lesznek hajtva, de most már nem külön, hanem a juhnyáj közt, így a juhászegény tartása elesik. A második évben a legeltetés költsége ugyanaz, mint az első évben, tehát 1800 K. A bárányok felnevelésének összes költsége a fenti adatok alapján 12700 K.

Számításunk alapját azonban csak husz drb juh beszerzése szolgáltatta.

Eszerint tehát, ha odahaza nevelünk pótlás végett anyákat, husz drb jerke báránynak tenyészképesé váló felnevelése belekerül 635 K., összehasonlítva a vásárlásra fordított 720 K. költséggel a 635 K. felnevelési költséget a gazda megtakarít 85 korona összeget. Ami számottevő összeg egy gazdaságban, különösen a mai válságos gazdasági viszonyok közt, amidőn a gazdaságnak minden alkalmat fel kell használni a jövedelem szaporítására s arra kell törekedni, hogy minél olcsóbban termeljen saját magának s a piac számára. A fenti számításal igyekeztem kimutatni a bárány felnevelésének jogosultságát a juhvásárlással szemben, lehet, hogy számadataim magasak vagy tán helytelenek, ha valaki ezen megütközik, azt arra utalom, hogy én számadataimat különölegesen csak egy vidéken szokásos tenyésztési eljárás alapján vettem figyelembe. De mindannak dacára, hogy talán számadataim nem egészen alkalmazkodnak az elmélethez s csak gyakorlatiak, szerény nézetem szerint elsőbbséget kell adni a bárányok felnevelésének a juhvásárlással szembe. Ezzel nemcsak megtakarításokat ér el a gazda, hanem az is, hogy mint már az első sorokban kifejtettem, javítólag fog

hatni az amugy juhászatra.

Ha javítjuk evvel újból felvirágzó Uj alapjait rakjuk dogulásának, mert tenyésztés útján tnyes viszonyaink gazdálkodunk, nek földjeik van dolgozni verejték Ne várjunk minde sehonnán segítő bizhatunk, önön Nem kell csügged annak, hogy szom sokszor valóban kell kislelküknek pusztaságban s legyen, dolgozni k a fejősjuhászatot tehát mélyen tiszt vessük el azt a talán gentrynembát hát dolgozzunk vál Nagy súlyt fektess lönösen a fejősjuh lehet idővel, oylan Tehát jelszó leg némuljon el a jök erre is rákerül a s vidéki gazda mi magáról, én boldo sommal.

ÜZ

Rovatvez

A növényterméségének

A részletes j az általános jöved határozni, hogy jövedelem, a gazd turágak között.

A jövedelem csak a trágyaérték akkor is csak bizonyos vetkezetes keresztü

Ezen számítás hogy a trágya értékesítési ára véte

Az első esett mesztési költség, e tési jövedelem ill ára határozandó m mitható ki a növény

A második es természetes jövedel a trágya értékesítés mánytermesztési kö a állattenyésztés j Részemről trágyaért nézetejm alapján, vetem.

Számításaim a gazdaság gazdálkod összeállításában rés ben maig is közre megérthetővé válljé vázlatos leírását:

Fekvése szeli eléggé nedves és hold szántóföld, külön egyezés sz legelő.

A szántóföld árpa, részben erőse 97¹/₂ holdon luczern forgón kívül; a több válóforgások alapj karmány és 25% kap zással. A kapásokból

hatni az amugy is már visszafejlődő fejlődés-
jűhászatra.

Ha javítjuk tenyésztés által fejlődésünket, evvel újból felvirágoztatjuk juhgazdaságainkat. Új alapjait rakjuk le a felvidéki gazdaság boldogulásának, mert mi felvidékiek csak az állattenyésztés útján tesszük jóvá nagyon is szegény viszonyainkat. Nekünk nem lehet úgy gazdálkodnunk, mint az Alföld gazdáinak, akiknek földjeik vannak, nekünk harcolni kell s dolgozni verejtékkel, gondnal s pontossággal. Ne várjunk mindent az államtól. Ne várjunk sehonnán segítő kezét, csak önmagunkban bízhatunk, önmagunkban lehet reményünk. Nem kell esüggenni s tespedésbe esni, daczára annak, hogy szomorúak az állapotok, amelyek sokszor valóban kétségbe ejtik az embert. Nem kell kislelkűnek lenni, lesz még tán tavasz a pusztaságban s boldogság, de hogy ez meg legyen, dolgozni kell. Új virágzásba kell hozni a fejlődés útját s az állattenyésztést. Tette tehát mélyen tisztelt felvidéki gazdátársaim, vessük el azt a — nem tudom, hogy hívjam — talán gentry nembánomságot s közömbösséget. Tehát dolgozzunk vállvetve közös erővel s akarattal. Nagy súlyt fektessünk az állattenyésztésre, különösen a fejlődés útjára, mert ez nagy kincs lehet idővel, olyan, mint annak előtte volt. Tehát jelszó legyen a munka s összetartás, némuljon el a jókedv s a pohár esengése, majd erre is rákerül a sor, de csak akkor, ha a felvidéki gazda mindegyike majd elmondhatja magáról, én boldog s megelégedett vagyok sorommal.
B. Kiszely Aladár.

ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

A növénytermesztés jövedelmezőségének előirányzásáról.

A részletes jövedelmi előszámítások alapja az általános jövedelmi mérleg, és céljuk meghatározni, hogy oszlik meg az előirányozott jövedelem, a gazdaságban felkarolt egyes kultúrák között.

A jövedelem ezen elosztása azonban csak a trágyaérték ismerete után lehetséges és akkor is csak bizonyos számítási rendszer következtetésével.

Ezen számítási rendszer változik aszerint, hogy a trágya termelési költsége vagy annak értékesítési ára vétetik alapul.

Az első esetben először a takarmánytermelési költség, ennek alapján az állattenyésztési jövedelem illetőleg a trágya termelési ára határozandó meg, és csak ezek után számítható ki a növénytermesztés tiszta jövedelme.

A második esetben első sorban a növénytermesztés jövedelmezősége és ennek alapján a trágya értékesítési ára, másodsorban a takarmánytermelési költség és ezek alapján végül az állattenyésztés jövedelme határozandó meg. Részemről trágyaérték meghatározásáról kifejtett nézeteim alapján, ezen utóbbi eljárást követem.

Számításaim alapjául egy dunántúli bér-gazdaság gazdálkodási tervét vettem, amelynek összeállításában részem volt és keresztülvételében maig is közreműködöm. Hogy számításom megérthetővé váljék, közlöm ezen bér-gazdaság vázlatos leírását:

Fekvése szeliden hullámos. Az éghajlat eléggé nedves és enyhe. Kulturterülete 977 hold szántóföld, 40 hold rét és évenkénti külön egyezés szerint 3—400 hold erdei legelő.

A szántóföld részben középkötött I. rendű árpa, részben erősen agyagos buzatalaj. Ebből 97 1/2 holdon luczerna és baltaczim természetik forgón kívül; a többi 880 holdon pedig 4-es váhóforgások alapján, 50% gabona, 25% takarmány és 25% kapás, ugyancsak 25% trágyázással. A kapásokból 100 hold cukorrépa.

A gazdaság fogateréje 5 ló, 12 négycrös és 1 bivalyfogat. Juliustól novemberig, az évente lekötendő 12 db. tinó beosztásával, 15 ökrifogat dolgozik.

Haszonállatállománya 80 db inthali és bonyhádi fejős tehén, 90 db. ugyanilyen növendék marha, 35 db. mangalicza kocza a megfelelő süldőállománnyal és 20—30 db. mustra hizó marha.

Mellékiparági üzem a gazdaságban nincs, és a közelből beszerezhető gyári takarmányokkal nem rendelkezik.

A növénytermesztés készpénz jövedelmét a piaci vagyis azon növények szolgáltatják, amelyek főterményei a rendes adás-vétel tárgyát képezik. Ezeknél tehát a készpénz jövedelem, míg a gazdaságban felhasználni szokott takarmányoknál a természetesi ár számítandó ki.

A piaci növények jövedelme itt első sorban a trágyaérték mellőzésével lesz megállapítandó. A természetést terhelő kiadások pedig: 1. a földbér, 2. a kezelési, 3. az ugarolási költség, 4. a vetőmag ára, 5. a felhasznált fogaterő, 6. a kézimunkabér és 7. a gözcséplő-gép fentartási és üzemköltségei. Bár száraz théma ugyan, mégis kénytelen vagyok a biztos áttekinthetés céljából ezen költségek származását és felszámítási módját a következőkben ismertetni.

1. A földbér adón kívül 1200 □ öles holdonként 16 korona.

Fölszámítók pedig: a kizárólag I. r. talajba vetendő csalamádé, takarmány és cukorrépa, árpa és luczernára (342 hold) 20 korona,

a csupán II. r. szántóföldbe vetendő burnya, rozs, zab és baltaczim (170 hold) és a 40 hold rétre 12 korona,

végül az I. és II. rendű talajokban egyaránt természetendő tengeri, buza, zabos-bükköny és lóherére (457 hold) 16 korona haszonbért.

Az ily módon fölszámított földbér holdankénti állaga valamivel több 16 koronánál és ezen többlet földözi a belsőség haszonbérét.

2. Kezelési költségek czimén a tisztí fizetés, irodai és utazási költség, egy majoros gazda és 1 csósz fizetése, a személyzet orvoslási és munkás-segély alapjáruléka, a személyzeti, tüzelő és építkezési anyag és közmunka stb. fuvarozás, árkolás és utigazítás, adó és a tűzkárbiztosítás vétettek fel. Ezen költségek összege 7000 korona és ez a közvetlen jövedelmi forrásokat képező állattenyésztési és növénytermesztési ágak bruttó jövedelmét 5%-kal terheli.

3. Ugarolási költség: fekete ugar a vetésforgásokban nincs, de van félugarnak tekintett 105 hold zabos-bükköny, amelynek földbérére a 16 K. = 1680 korona, a piaci növények bruttó jövedelmét 2%-kal terheli.

4. A fogaterő napimunka bérébe előzetesen és átlagban, 1 lófogat után 4, egy négycrös-fogat után 5, egy bivalyfogat után pedig 3 koronát vettem föl és pedig a különböző munkaidő szakok szerint,

	1 lófo-	1 ökr-	1 bivaly-	
	gatra	fogatra	fogatra	
Nov. 1-től febr. 28-ig	3	4	3	koronát
Márcz. 1-től jun. 30-ig	4	5	3	"
Julius 1-től okt. 31-ig	5	6	3	"

5. A cséplőgép fentartási és üzemköltségei: egy már használt gözcséplő garnitúra értéke 6000 K. ennek 15 évi amortizációs kamaltára 9 1/2% 574 korona évenkénti gépjavításra 400 " gépezés fizetése 27 cséplési napra 180 " 150 mm. tatai köszén á 1'40 K. 210 " 30 méter rőzsefa á 2'50 75 " 120 kg. gépolaj á 0'50 60 " egyéb kellékekre 101 "

Összesen... 1600 korona
Ezen költséget az elcséplendő szemes-gabona súlyarányában osztottam el az egyes gabonanemek között.

Ami végül a fogaterő és a munkabér felhasználást illeti, az a részletes költségvetések adataiból látható. Ezek megokolásába, ezen közlemény keretében annál kevésbé bocsátkozhatom, hogy ez maga is egy külön terjedelmes munkaterv kifejtését igényelné, holott ezen adatok a különböző gazdaságok eltérő viszonyai szerint módosulnak, tehát minden gazdának tudnia kell, hogy hová és mennyit számítson.

Áttérve most már a részletes jövedelmi előirányzatokra, mellőzendő a rendkívüli számfelhalmozást, a cukorrépa és a buzáról részletezett, míg a többi piaci növényről csak vázlatos jövedelmi számítás közlök, mivel ezen közleményem czélzata utóvégre is nem egy gazdálkodási terv adatainak ismertetésére, hanem a jövedelmi előszámításokban követendő rendszeres számkifejtés és számcsoportosítás bemutatására irányul.

1. Cukorrépa = 100 hold.

Javára:

	Részes	Összes
	korona	korona
100 holdról á 110 q. = 11,000 q. cukorrépa á 1'80 K.		19,800
100 holdról á 20 q. = 2000 q. répafej á 0'40 K.		800
		20,600

Terhére:

Kezelési költség: 20,600 korona után 5%	1,030
Ugarolási költség: 20,600 korona után 2%	412
Földbér 100 hold után á 20 K.	2,000
Vetőmag 100 holdra 10 mm. á 60 korona	600
Fogaterő:	
100 hold tarlóhántásra 50 ökrifogat á 6 K.	
100 hold őszi mélyítő szántásra 150 ökrifogat á 4 K.	
40 hold tavaszi (trágya) szántásra 40 ökrifogat á 5 K.	
60 hold grubberozásra 24 ökrifogat á 5 K.	
100 hold boronálás és hengerezésre 21 ökrifogat á 5 K.	
100 hold sorbavetésre 14 lófogat á 4 K.	1,381
Fuvarbér 11,000 q. vasutára szállításáért á 0'30 K.	3,300
Munkabér 100 hold sorbavetésre á 0'30 K.	
100 hold hordásra á 5 K.	
100 hold kapálás és egyezésre á 14 K.	
100 hold másodszeri kapálásra á 9 K.	
100 hold fölszedésre á 20 K.	4,830
Jövedelem	7,047

2. Tengeri = 30 hold.

Javára:

30 holdról á 12 = 360 q. szemes tengeri á 9 K.	3,240
30 holdról á 8 = 240 q. szárszalma á 1'20 K.	288
	3,528

Terhére:

Földbér 30 hold után á 16 K.	480
Kezelési és ugarolási költség 7%	247
Vetőmag 8 q. á 10 K.	80
Fogaterő és munkabér	1,479
Jövedelem	1,242

3. Buza = 220 hold.

Javára:

220 holdról á 7'50 = 1,650 q. buza á 15 K.	24,750
220 holdról á 15' = 3,300 q. szalma á 1 K.	3,300
220 holdról á 3' = 660 q. polyva á 1'20 K.	792
	28,842

Terhére:	Részes korona	Összes korona
Földbér: 220 hold után a 16 K.	3,520	
Kezelési költség: 28,842 korona után 5%	1,442	
Ugarolási költség: 28,842 korona után 2%	577	
Vetőmag 220 holdba a 80 K. = 196 mm. a 15 K.	2,940	
Fogaterő:		
105 hold tarlóhántás és fogasolásra 68 ökör a 6 K.		
220 hold szántás és fogasolásra 260 ökör a 6 K.		
175 hold vetőszántás és fogasolásra 122 ökör a 6 K.		
220 hold boronálásra 11 ökör a 6 K.		
220 hold sorbavetésre 48 ló a 5 K.		
200 hold tavaszi fogasolás és hengerezésre 40 ökör a 5 K.		
5,500 csomó behordásra kettőben 69 ökör a 3 K.		
Aratáskor víz, eleség stb. hordásra 10 ló a 5 K.		
Csépléshez 7 bivalyfogat a 3 K. és 14 lófogat a 5 K.		
1,060 q. buza, vasutra szállításhoz 70 ökörfogát a 4 K.	4,179	
Munkabér: 220 hold sorbavetésre 64 napszám a 140 K.		
220 hold tavaszi hengerezésre 10 napszám a 160 K.		
220 holdas gazirtásra a 0.80 K.		
220 hold learatásért a 8 K.		
5,500 csomó asztagba és géprehordásért a 0.06 K.		
Cséplőrészbe 4% = 66 q. a 15 K.		
1,650 q. kétszeri rostálás és fordításra a 0.10 K.		
200 q. vetőmag triörözés és csávázásra a 0.25 K.		
30 kg. kékköre a 0.90 K.		
1,060 q. eladó buza zsákba mérésre a 0.03 K.	3,634	
Cséplőgép fentartási és üzemköltségeiből	784	17,076
Jövedelem		11,766
4. Rozs = 45 hold.		
<i>Javára:</i>		
45 holdról a 7 = 315 q. rozs a 13 K.	4,095	
45 holdról a 20 = 900 q. szalma a 1 K.	900	4,995
<i>Terhére:</i>		
Földbér 45 hold után a 12 K.	540	
Kezelés és ugarolási költség 7%	350	
Vetőmag 45 holdba a 80 kg. = 36 q. a 13 K.	468	
Fogaterő	895	
Munkabér és cséplőgép fentartás	831	3,084
Jövedelem		1,911
5. Árpa = 120 hold.		
<i>Javára:</i>		
120 holdról a 4.50 = 1,020 q. árpa a 12 K.	12,240	
120 holdról a 12 kg. = 1,440 q. szalma a 1.20 K.	1,728	13,968
<i>Terhére:</i>		
Földbér 120 hold után a 20 K.	2,400	
Kezelés és ugarolási költség 7%	978	
Vetőmag 120 holdba a 70 kg. = 84 q. a 12 K.	1,008	
Fogaterő	1,310	
Munkabér és cséplőgép fentartás	2,236	7,932
Jövedelem		6,036
6. Zab = 55 hold.		
<i>Javára:</i>		
55 holdról a 7 = 385 q. a 11 K.	4,235	

Terhére:	Részes korona	Összes korona
55 holdról a 14 = 770 q. a 1.20 K.	924	5,159
<i>Terhére:</i>		
Földbér 55 holdról a 12 K.	660	
Kezelési és ugarolási költség 7%	361	
Vetőmag 55 holdba a 52 kg. = 28.60 q. a 11 K.	315	
Fogaterő	545	
Munkabér és cséplőgép fentartás	895	2,776
Jövedelem		2,383

Az ily módon kiszámított jövedelmek összege a végkimutatás szerint 30,385 korona. Ez volna tehát a növénytermesztés tiszta jövedelme a felhasznált trágyaértékkel együtt.

Miként azonban a trágyaértékesítés fejében kifejtettem (l. „Köztelek“ 2. számában), ezen jövedelem felerésze, a felhasznált trágya-érték czimén, az állattenyésztés javára irandó. A tervezet szerint felhasználandó 30,000 mm. trágya értéke tehát 15,192 korona, vagyis 1 mmázsa kerekén 50 fillér. Ennyivel értékesítendő tehát az egyes állattenyésztési ágazatok trágyatermelése.

A növénytermesztés azonban a teljes trágyázási költséggel, vagyis a trágyaértéken túl, a kihordás és szétosztás költségeivel is terhelve. Ezen trágyázási költség pedig!

30,000 q trágya értékesítési ára a 0.50 K.	15,000 kor.
3000 szekér trágyakihordásra 500 ökörfogát a K.	2,500 "
3000 szekér trágya felrakás és elterítésre a 0.20 K.	600 "
Összesen	18,100 kor.

vagyis a teljes trágyázási költség czimén 60% terheli a növénytermesztés fönt kimutatott tiszta jövedelmét. Az ennek levonása után fenmaradó jövedelmi összeg tekinthető tehát a növénytermesztésnél elért vállalkozási haszonnak.

A vállalkozási haszon ezen összegét módosítja mégis a fogaterő tényleges költségei és a felszámítási árak összegei közt okvetlenül felmerülő differenzia, mely a felhasznált fogaterő arányában osztandó el a piaci növények és a haszonállatok között.

A fogaterő tényleges önköltsége ugyan csak a takarmánytermesztési és ezzel a takarmányozási költségek meghatározása után számítható ki, mégis, hogy a növénytermesztés vállalkozási hasznát véglegesen kitüntethessem, előlegezem ezen később közlendő számítás eredményét, mely szerint 67% korona osztandó el az egyes jövedelmi kulturák között, mint az ökörfogatoknál mutakozó felszámítási értéktöbblet.

A vállalkozási haszon kimutatása ezek után a következőképp alakul.

	Jövedelem trágya-értékkel együtt	Levonandó trágya-érték 60%	Tiszta jövedelem	Részeseítés a fogat-értéktöbbletből	Vállalkozási haszon összesen	1 holdon
100 hold cukorrépa után	7,047	4,228	2,819	120	2,939	29.39
30 " tengeri	1,242	745	497	45	542	18.60
220 " buza	11,766	7,060	4,706	268	4,974	22.61
45 " rozs	1,911	1,146	765	58	823	18.29
120 " árpa	6,036	3,622	2,414	99	2,513	20.94
55 " zab	2,383	1,430	953	37	990	18.00
Összesen	30,375	18,231	12,144	627	12,781	22.42

Összességében tehát a föbb számítási adatokat, nevezetesen: a földbér megoszlását, a kezelési és az ugarolási költségből a bruttó jövedelemre eső és végül a trágyázási költségekből a trágya-érték mellőzésével kiszámított tiszta jövedelemre háramló százalékos megterhelést, a vetésforgóban szereplő vagy abba utólag felveendő bár-

mely piaci növény jövedelmezőségét könnyen kiszámíthatjuk, föltételezve, hogy a várható terméseredménnyel, továbbá a munkaerősükséglet és költségével, tisztában vagyunk.

Ha például a fenti vetéselirányzatban a 30 hold tengerit burgonyával óhajtanók pótolni és utóbbtól holdankint 60 q. 2 koronájával értékesíthető termést várhatunk, úgy a megközelítő előzetes számítás a következő lepd:

Javára: 30 holdról a 60 q. = 1800 q. burgonya a 2 K. = 3,600 K.

Terhére: földbér 30 hold után a 16 K. = 480

Kezelési és ugarolási költség 3600 korona után 7% = 252

Vetőmag 150 mm. a 2 K. = 300

Fogaterő mondjuk = 380

Munkabér = 600 2,312 F.

Jövedelem 1,288 K.

Ebből levonandó trágyázási költség 60% = 773 K.

a 30 hold burgonyától várható tiszta jövedelem = 515 K.

míg ugyanannyi tengeritől várható tiszta jövedelem = 497 K.

Az imént közölt jövedelmi számítás eredményeit fölöslegesnek tartom bővebben részletezni, de érdekesnek tartom az azokból levonható következő három kombináció közlését:

1. a minimális termés. hol — a fölvett átlagos értékesítés, trágyaérték és az aránylagos termelési költségek mellett — a vállalkozási haszon kezdődik, a cukorrépa 90, a tengeriből 9, a buza és árpából 6.20, a rozs és zabból 5.70 mm. holdankint;

2. normális termés mellett a minimális értékesítési ár a cukorrépa 1.54, a tengerinél 7.62, búzánál 12.15, rozsnál 10.57, az árpánál 9.63 és a zabnál 8.53 korona métermázsnakint, amelyeken alól a haszonbérő már veszteséggel dolgozik;

3. normális termés és értékesítés mellett is megszűnik a növénytermelési vállalkozói haszon, ha 1 mmázsa trágya termelési ára meghaladja a 80 fillért.

Ezen szám adatok természetesen csak az itt vázolt gazdasági üzemre alkalmazhatók, de ezek is igazolják, hogy a mezőgazda a mai árak mellett még tisztességes haszonnal dolgozhatik, ha a kellő intelligenciával és tőkével rendelkezik és teljes energiával törekszik a termelésnek lehetőleg olcsó és intenzív fokozására. Ezek a gazdálkodás sikerének azon tényezői, amelyek érvényesülése teljesen a gazda egyéniségétől függ.

Más részről azonban az is kitűnik, hogy a mezőgazdaság a termények nagyobbmértvű árcsökkenését már meg nem bírja és a hatforintos buzaárral már elértük azon határt, hol

Ez a jelent cikkk és egy hossz folytatólago az állatteny kódás jövedel

Svájcz tanulmány. I tanulmányain ezimen Leity külföld s haz hasonlításáva ország javára takból s ez el vonja bele, közásaiba M gyalja e kön időszerűleg kereskedelmi hogy ismerve nyait is, az méltattassék

Svájczot tekinti jövő seink utján geinkért. Uj nősen a nem után, olyan szoros értel van földtermi rulva más ál

A mi legjobban é sorban azon nyeket előá szemben Ma mal. S e rés bennünket. és pedig oly is szerezhel azonban a s német piaci nem pedig ország, ha nem lenne vesztetté nem ott 1899-ben s a szaporod lélekre tehet

Mindezt Leity Imre kicsinyelnül körben hívju mint olyanra állapotának államnak vi hetik. A kön beosztása f élvezetes olv Egyik nyával foglal leték eloszlá szerinti kih termőterületi

Mint ke jük meg Sv böl, ebbeli ségleteinek mérvű külföl

A mi a továbbiak delmével. I ezidő szerin kedik, hogy kis ország, fejlettségéne hazai kivetel Megfigy galmát azt millió franko

Matlaszkovszky Tádé.

Ez a cikk a *Köztelek* 2. számában megjelent cikk folytatását és kiegészítését képezi és egy hosszabb cikksorozat része, amelyben folytatásgyan *a takarmány természetesi költsége, az állattenyésztés jövedelme s a belterjes gazdálkodás jövedelemfokozó hatása* tárgyalatni fog.
Rovatvezető.

IRODALOM.

Svájcz és Magyarország, Közgazdasági tanulmány. Irta: *Leitgeb Imre*. Közgazdasági tanulmányainak hatodik füzetét adta ki ezúton *Leitgeb Imre*. Szeretettel foglalkozik a külföld s hazai közgazdasági életünk összehasonlításával, keres, kutat, mit lehetne az ország javára fordítani a külföldön tapasztaltakból s ezeket mindig bizonyos időszerepességgel vonja bele, hazai közgazdasági életünk vonatkozásába. Most is, mintegy alkalomszerűleg tárgyalja e könyv Svájcz viszonyait hazánkhoz, időszerűleg egyrészt a közel jövőben lejáró kereskedelmi és vámszerződéseink előtt s azért hogy ismerve az ország közgazdasági viszonyait is, az súlyal bírjon és kellő figyelemre méltassék a szerződések megkötésénél.

Svájczot *Leitgeb Imre* méltán rózsás szemmel tekinti jövő mentvárunknak, a vámszerződéseink útján más irányban elérendő veszteségeinkért. Új piacnak látja ez országot, különösen a német vámtarifa nyilvánosságra jutása után, olyannak, mint amely ugyszólván a szó szoros értelemben vett ipari állam s így reá van földterményekre és élelmi cikkekre szorulva más államokra és így hazánkra is.

A mi bennünket *Leitgeb Imre* könyvéből legjobban érdekel, az mindenesetre s legelső sorban azon adatok, amelyek mint nyersterményeket előállító országot tüntetik fel Svájczot, szemben Magyarországgal mint kivívó állammal. S e részben e könyv teljesen kielégíthet bennünket. *Svájcz* tényleg lehet beviteli állam és pedig olyan, amely mitőlünk előnyösebben is szerezheti be szükségleteit. Jól mondja azonban a szerző végszávaiban, hogy csak a német piac kiegészítéséül kell meghódítanunk, nem pedig kárpótlásául, mert kárpótolni e kis ország, ha még olyan ipari állam is, képes nem lenne bennünket szemben a teljesen elvesztett német piacért. A lakosság száma ott 1899-ben össze-vissza csak 3.144.741 volt s a szaporodás is évente csak mintegy 25,000 lélekre tehető.

Mindezekért azonban figyelmet érdemel *Leitgeb Imre* közgazdasági tanulmánya; azt kicsinyelnünk nem szabad, sőt minél szélesebb körben hívjuk fel reá az érdekeltek figyelmét, mint olyanra, amelyből ez ország közgazdasági állapotának hü képét s főleg mint beviteli állammal viszonyát Magyarországhoz áttekinthetik. A könyv úgy kiállítás, mint czélszerű beosztása folytán erre egészen alkalmas, sőt élvezetes olvasmány.

Egyik részében Svájcz etnografiai viszonyával foglalkozik a szerző, azután a földterületek eloszlását, továbbá annak miveltési ágak szerinti kihasználását, összehasonlítva hazai termőterületünkkel.

Mint kereskedelmi és ipari államot ismerjük meg Svájczot, a füzet negyedik fejezetéből, ebbeli ki- és bevitelével; élelmiszer-szükségleteinek fedezésével, s a tejtermékek nagymérvű külföldre való szállításával.

A mi kereskedelmünket hasonlítja össze a továbbiakban *Leitgeb Imre* Svájcz kereskedelmével. Ismerteti a főbb beviteli cikkek ezidő szerinti vámtételeit. Egyszóval arra törekedik, hogy megértesse olvasójával azt, hogy e kis ország, dacára egyes állattenyésztési ágak fejlettségének mégis nagymérvben szorul reá hazai kivitelünkre.

Megfigyelve Svájcz külkereskedelmi forgalmát azt látjuk, hogy ez pl. 1900-ban 1947 millió frankot tett ki. Ezen összegből a bevi-

telre 1111 millió frank esett, míg a kivitelre csak 836 millió, összehasonlítva ezen számokat Magyarország külkereskedelmi forgalmával, ugy a mi összforalmunkat 2437 millió korona értékűnek találjuk, melyből 1110 korona a behozatalra s 1327 korona a kivitelre esik. Svájcz bevitelére tehát majdnem olyan mint a mi bevitelünk, sőt a kivitel is megközelíti. Ebből azt vonhatjuk le, hogy Svájcz forgalma a mi forgalmunkhoz képest épen nem kicsinylendő, s ugyszólván a mi erőnkkel teljesen megegyezik. Tanulmánya során *Leitgeb* kiterjeszkedik arra a kérdésre is, hogy kikkel áll Svájcz jelenleg tekintélyesebb külkereskedelmi viszonyban s mily hatása lesz Németország új vámpolitikájának e forgalomra. Nézete szerint az esetben, ha Németország tervezett vámemelése magvalósul, annyira szüksége lesz nyersterményeinkre, hogy az eddig Svájczba kivitt 157 millió franknyi élelmiszert és nyersanyagot maga fogyasztja el. Az így előálló svájci hiányt mi pótolhatnánk. A svájci-magyar összeköttetést végül azért látja szükségesnek *Leitgeb*, mert ez által a Balkán államokkal is fontarthatjuk kereskedelmi viszonyainkat, a mi mindenesetre csak hasznossal jár reánk nézve.
A. E.

Iparosok szövöztek! E czimen dr. *Horváth János* iparhatósági biztos egy 216 oldalra terjedő könyvet írt. Ebben a könyvben ismerteti az *Országos Központi Hitelszövetkezet* iparszövetkezeti rendszerét, melynek megteremtője maga a szerző volt, ki eddig mint az Országos Központi Hitelszövetkezet ipari szakosztályának főnöke 70-nél több ipari szövetkezetet alakított az országban. A könyvben iparosaink megtalálják mindazokat az iparszövetkezeti tudnivalókat, mik az alapszabályokból és az üzleti szabályokból hiányoznak. De a könyv azért nem ezek kiegészítésére szolgál, hanem magasabb szempontokat és távoli czélokat tartva szem előtt, elvi alapokon ismerteti az ipari szövetkezetek összes ügyeit, tehát ugy a kisipari hitel, mint a kisipari munka szervezetét és ezek érvényre jutásának módját. Ily alapon a munka nemcsak gyakorlati irányu utmutatásokat nyújt, hanem elméleti téren állva, egy egészen új magyar iparszövetkezeti rendszert szerkeszt és tudományosan tárgyalja. Mivel pedig a könyv egyszerű és világos nyelvezettel van írva, ezt iparosaink könnyen megértik és a könyvből kellő tájékozást nyernek. A könyv ára 3 korona és kapható minden könyvkereskedésben. Amennyiben pedig a kereskedelemügyi miniszter ur a könyv kiadási költségei egy részének fedezéséhez állami segélyvel hozzájárul, szerző könyvét minden ipari szövetkezetnek s ipartestületnek ingyenesen és portómentesen elküldötte s így az az érdekeltek körökben kellő elterjedést nyert.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

63. kérdés. Miért olyan tartósak a „Bächer“-féle ekék?
F. I.

64. kérdés. Egy négylóerejű gözcséplőgéphez vettem egy löherfejtőt s azzal csépltettem. Cséplés közben egy 14 éves napszámosfiu, ki a polyvahúzáshoz lett alkalmazva, pajkosságból felment a dobra, ott elcsuszott, lába az etetőnyílásba került és bokacsontjánál eltört. A dob munkaközben teljesen be volt burkolva a fejtővel és a gép teteje a dob felett teljesen be volt deszkázva löherfejtő feltalálójának utasítása szerint, tölcserát az utasítás elő nem ír. A törvény azt kérdezi, miért nem volt tölcser a gépen és azt, hogy mivel a fiu még 16 éves nem volt, nem szabad lett volna alkalmazni, a fiunak az atya beperelt a gyógyköltségek és gumiláb költségeinek megtérítésére. Kérdem kit terhel a felelősség?
F. J.

65. kérdés. A határ, tehát az én birtokom is, 1872-ben lett tagosítva, de birtokom 7 darabban fekszik jó távol egymástól, ugy, hogy csak $\frac{1}{6}$ -részét tudom kihasználni, mert a többi $\frac{5}{6}$ -részt távolságánál fogva és a nehéz hozzá-

férhetés miatt lehetlenség és a közlakosok földet körülövezi, ami reájuk sem kedvező, de reám nézve tarthatatlan állapot. Kérdem nincsen-e jogom újbóli tagosítást kérni és ha igen, remélhetem-e annak elrendelését?
H. Gy.

66. kérdés. Egy szomszéd gazdától tiz darab tarka-ökröt vettem, hogy azokat meghizlaljam. Az ökrök egyike tuberkulózis betegségben szenved, mely betegségről tudomásom szerint az eladó szavatolni tartozik, mert ily állat husa levágás alkalmával el lesz kobozva. Én az eladót már két ízben felszólítottam, hogy az ökröt vegye vissza, de ő azt mind- eddig nem tette, hanem azzal érvel, hogy tuberkulotikus betegségről az eladó nem szavatol, miután a tarka marhák legnagyobb része ezen betegségben szenved. Az ökr nem eszik, naponként rosszabb. Kérdem tehát, tartozik-e káromat megtéríteni és az ökröt visszavenni. Miután szomszédomról van szó a pereskedést kerülni óhajtanám.
K. A.

67. kérdés. Kezelő gazdaságomban a gazdasági személyzetnek 1 tehéntartás, azaz nyáron legelő, télen takarmány, decz. 15-től április 1-ig $\frac{1}{3}$ -rész réti sarju, $\frac{2}{3}$ -rész tavaszi szalmára van igényük; minthogy e vidéken az a szokás, hogy ott, ahol a személyzetnek tehéntartása van, a cselédség tehénállományának külön istállóban nem meghatározott mennyiségű takarmányt adni. Kérdem jogos-e a cselédnek azon kérelme, hogy tehene részére a fenti $\frac{1}{3}$ -rész sarjut, $\frac{2}{3}$ -rész tavaszi szalmát külön-külön meghatározott összeg kilogrammban kikérnie, megjegyzendő, hogy a cselédség $\frac{2}{3}$ -része nem urasági, hanem saját lakásukban laknak, állatállományukat otthon akarják tartani. Kérelmüket azzal indokolják, hogy a tehéntartásra adott takarmány csak olyan illetményét képezi, mint a gabona járandósága, megjegyzem, hogy a tehéntartás saját elvesetése van adva és csak oly cseléd kap tehéntartást, ki tényleg tehénnel bír.
H. K.

68. kérdés. Május hóban egy darab elpipacosodott buzámot le kellett kaszálni, amit megszáritottam és télire kazalba rakattam. Kérdem vajjon a pipacos buza etethető-e szecskázva szarvasmarhával, nem-e mérgező hatása s ha igen, nem-e jobb szálasan etetni, hogy a marha kiválaszthassa.
F. M.

69. kérdés. Sertéseimet miképen hizlalhatom meg, hogy a takarmányt legjobban értékesítsék. Van 182 db egy éves süldöm, ami jelenleg 120 kilót nyom párja, ezeket szeretném f. év július hó elejére páronként 350 kilóra felhozni, tengeri és esetleg buza-korpa áll rendelkezésemre. Hogy kezdjem az etetést, milyen időfokonként és meddig emeljem a darát. A tengerit mint darát adjam-e? esetleg nem tanácsos-e melasszét etetni és milyen adagban?
B. Gy.

70. kérdés. Három év előtt langsan kakasokkal átalakító kereszttezt kezdtem baromfiállományomnál. Az eredménynyel tökéletesen megvagyok elégedve, ugy hogy a közeli falusi asszonyok szivesen vesznek tőlem kereszttezt kakasokat, a majorombeli cselédség baromfiállománya pedig kakasaim háreme lett. A test nagyobb lett, amit akartam is, az utódok élelmesek, edzettek, igen jó tojók és nagyon jó anyák. Egy bajom van, a fekete szín. Kakast is kellene beszerezni, de feketét nem akarok, magyar kakasra pedig az esethen sem szeretnék visszatérni, ha kapnék, mert nagytestűt ugy se kapok. Tisztelettel kérek tanácsot és utbaigazítást: fehér langsan vagy plimut kakast szerezzek-e be és hol? jobb szeretném a fehér langsánt, de nem tudok kapni, ezen a vidéken nincsen.
Cs. M.

71. kérdés. Meglehetősen nagy tyúkállományom van magyar tyúkokból, amelyeket plimutokkal óhajtottam volna nemesíteni, de a plimut apaállatokkal nem volt szerencsém, dacára a pedáns tisztaságnak és alkalmas jó helynek, mert néhány hónap mulva elpusztultak, a többszöri költséges és mégis sikertelen kísérlet után az a gondolatom támadt, nem lenne-e

előnyösebb a „dorking“-fajjal való próba? erről a fajról ugyan a legkevesebbet olvastam s nem is igen gyakorolják az e fajtával való nemesítést. Továbbá nagyon kérem velem tudatni, hogy az ugynevezett óriás olasz fahér ludat ajánlatos-e keresztelés végett beszerezni? Én eddig emdeni apaállatokkal javítom magyar ludjaimat és már igen szép fiatal ivadék tojóim vannak, melyekkel gondos válogatás által már sikerült egész hóféhér sereget előállítanom, mégis szeretném tudni, vajjon a tollhozama az emdeni vagy az olasz ludnak nagyobb-e, noha már igen nagy hátránynak tartom, hogy az olasz lud nem esik fészeknek. Szíves véleményüket kérem még afelől, hogy nagymennyiségű, pl.: 30 drb tojó a megfelelő gunárokkal, tiszta emdeni ludakat tartani sikeres lehet-e és célszerű volna-e a keresztelt törzs helyett?

H. J.

72. kérdés. Göbolyhizlalásnál, melynél az első s második időszakban szecsakázott zöld csalamádé, luczerna és lóherkeverék, havonkint emelkedő mennyiségű korpa és tengeridara; a III-ik időszakban zuzott répa, száraz luczerna szecska s ismét emelkedő tengeridara az etetési módszer, jövedelmező eljárás-e a pogácsa-etetés. ha igen, mely időszakban mennyi adagolandó s helyette melyik abraktakarmány és mennyi hagyandó ki az etetésből?

Mely pogácsa (repcze, lenmag, napraforgó, tökmag) a legmegfelelőbb és mily alakban keverendő az bele akár I. és II-ik, akár a III-ik időszak hizlalásánál? Helyes eljárás-e a III-ik időszakban is korpa adagolása, vagy helyesebb-e csupán tengeridara és pogácsa adása?

73. kérdés. „Utifümagból“, melyet az ideai termései vöröshermagból rostáltattam ki mintát mellékelek. Körülbelül 250 kg. van belőle, ezért szíves válaszukat kérem, tanácsos volna-e elvetni ezen utifümagot ugartáblákba tavasszal zöldtakarmánynak; mely után buza volna vetendő, annélkül, hogy hátrányára volna az utána következő buzaveteménynek.

O. L.

74. kérdés. Mindenütt olvasható, hogy a műtrágyától csak ott várható hatás, hol a szántás legalább 20 centiméter mély; másrészt azonban azt is olvastam, hogy tavaszra alá nem szabad szántani. Miután pedig a grubberal való munkát nem lehet mély, kérdem, hogy répa vagy árpa alá mikor kell a műtrágyát elhinteni? őszzel-e vagy tavasszal? Ha őszzel, ugy azt azonnal mélyen alá kell-e szántani?

H. K.

75. kérdés. A ki nem égetett barnaszénpor milyen hatással van a talajra (hideg agyagra) és miként alkalmazandó.

T. J.

76. kérdés. Egyik táblámon — balta-czim törésbe — mákot és répát akarok vetni, mely távolságra vessem a mákot, hogy a répa is megélhessen? Megfelelő-e ha a mákot 74"-re vetem a répától, így azután a mák aratása után a répa megint 15"-re maradna?

F. S.

77. kérdés. Gazdaságom egyik félreeső sarkában 116 kat. holdas két táblát tartós, jó marhalegelővé kívánom alakítani. A talaj kötött agyag, melyben a tavaszra jól megteremnek, de őszi gabona gyenge marad, kissé mélyebbfekvésű és vizet nehezen átteresztő altalaja van, egyébként nem vizállós terület. Vadmohart bőven hajl. Minő magvak volnának elvetendők? és kg. szerint mennyi kat. holdanként?

D. A.

78. kérdés. Egy 57 holdas területet, mely dombos helyen fekszik, de igen jó termőföld, szándékoznék csikólegelőnek beállítani. Mily fűmagösszetételt volna célszerű ehhez használni és magyar holdanként mily nagy mennyiségben?

Sch. R.

79. kérdés. Miután sem tejet, sem vajot helyben nem értékesíthetek s annyival nem rendelkezem, hogy Pestre szállíthatnám, házilag szeretném némileg a tejet értékesíteni; és pedig vagy sajt vagy vaj alakjában. Sajt készítésre miféle oltóanyagot használnak általában és a sajt készítésnek melyik módja legegyszerűbb? Ha az édes tejből vajot készítenék, ahhoz mennyibe jöhet egy kisebbszerű gép? S pl. 20 liter tej kidolgozására érdemes volna-e egy gépet beszerezni, mennyi vajat lehet remélni a nevezett mennyiségű tejből? Teheneink teje középszerű zsirtartalommal bír. K. N.-né.

80. kérdés. Hogyan különböztethető meg egymástól a német elnevezéssel „Märkischer Zwiebel“ és a „Sachsische Zwiebel“ burgonyának mondott két burgonya?

W. M.

81. kérdés. Középkötött sárga agyag-talajra mi a legmegfelelőbb zöldtrágya. Mikor s hogyan kell azt vetni?

K.

82. kérdés. Czukorrépa alá kis magy. holdra (1200 □) mennyi szuperfoszfát és chilisalétromot adjak. A német könyvek 180 kg., illetve 80 kg.-ot mondanak; ittvaló és bars-megyei gazdák azonban csak 100 kg. szuperfoszfát és 30 kg. chilit. Kinek higgyjen az ember?

Dr. K. L.

83. kérdés. Kísérletképen cikóriát szándékozom vetni, kérem tudatni mikor kell azt vetni, mely sorsávolságra és hány kg. mag kell magyar holdankint.

M. M.

84. kérdés. Mi az értéke az észak-amerikai „penzilária“ óriás fünek? Történet-e vele kísérletek nálunk Magyarországon? És milyen eredménnyel? A német lapok reklám-csodákat írnak ezen óriás növényről.

D. I.

85. kérdés. Teljesen egészséges és időszerinti szárazan beraktározott urasági csöves tengerinél, mely 1901. október 14-én raktározottatott görékba, mennyit száradhatott be 1902. január 10-ig.

E. M.

Felelet.

Kéveköto-aratógép mellé hanyadrészért fogadtatnak a munkások? (Felelet a 61. sz. kérdésre.) Kéveköto gépeket alkalmazó gazdaságokban a részes munka tudtommal nem divik, de ennek alkalmazása nem is ajánlatos, mivel a méltányos és ez esetben nagyon csekély aratórészt előre pontosan megállapítani nem lehet s mivel továbbá a munkástörvény ilyen esetekre vaglyagos bért köt ki, a szerződésben tehát a részen kívül okvetlenül az esetleg helyette adandó készpénzbér is kiteendő, amely vagy napszám, vagy szakmánya-bér lehet s ezen utóbbi a napszám és a gép napi végezménye szerint igazodik.

Ha a gép naponta 8 kat. holdat képes letakarítani és a kévek keresztberakásához 3 erős munkás szükséges, akkor egy kat. hold kepezése 1-12 K.-ba kerülne.

Véleményem szerint azonban czélszerűbb a géphez 3 állandó napszámot előre megállapított bérért szerződteni, s az ezen eljárás mellett a gazdaságban szerzett helyi tapasztalatok alapján később esetleg a szakmánya-rendszerre áttérni.

Tájékozással megjegyzem, hogy Magyar-Óvár környékén marokrakó — de nem kéveköto — gépek alkalmazásánál a munkások ellátás nélkül a 15-ik részt kapják, a kat. holdankénti szakmánya-bér pedig 6 korona.

Hensch.

„Bächer“-féle eke. (Felelet a 63. sz. kérdésre.) A „Bächer“ eke tartóssága az anyag helyes megválasztása és alkalmazására vezethető vissza.

Az amerikai feltaláló szellemnek igen figyelemre méltó terméke a John Lane-féle

szabadalom, mely az ekegyártás terén korszerűt alkotónak mondható és mely találmány értéke a mezőgazdákra nézve csaknem megbecsülhetetlen. Lane ugyanis a kormánylapot oly aczéleméből készíti, mely voltaképen három rétegből áll és izzítás alatt lesz összeforrasztva és tetszés szerinti vastagságra kihengerelve. A középső réteg (a centrum) lágy aczél, mely sohasem válik rideggé, a két külső réteg pedig a legfinomabb szerszám-aczél és üveg keményre van edzve; tehát az ily módon készített kormánylapok egyesítik magukban egyrészt az egyáltalán elérhető legnagyobb keménységet, másrészt azonban a rugalmasságot és az ily módon készített kormánylapnál a kopás alig észlelhető, elpattanás teljesen ki van zárva.

Ez az ugynevezett páncez-aczél (compound aczél), melyből a „Bächer Rudolf“-féle gyár összes ekéinek kormánylapjai készülnek, melyek fényezve, csiszolva szállítatnak, hogy rájuk a legragadósabb talaj sem tapad; ezen körülménynek tudható be első sorban a „Bächer“-féle ekék páratlanul tökéletes munkája, ugy a fordítás, mint a porhanítás tekintetében és ugyancsak ennek köszönhető, hogy a „Bächer“-féle ekék oly feltűnően kevés vonóerőt igényelnek.

A „Bächer“ gyár egyszersmind azt az újítást is behozta, hogy ekéire kizárólag eltörhetetlen tégely aczél fejeket alkalmaz, mely ekék kisebb önsúlyuk mellett is legalább ötszörte tartósabbak, mint a nehezebb közönséges öntött vasfejek.

Ezen két nagy horderejű előnynek tudható be a „Bächer“-féle ekék óriási elterjedése és általános kedveltsége.

K. Gy.

A gazda felelőssége cséplőgép által okozott sérülés esetén. (Felelet a 64. sz. kérdésre.) A kérdés egy kissé zavaros és ugylátszik, hogy a törvény fórumait megjárt ügyre vonatkozik. Ha a fiu pelyvahordáshoz lett fogadva és csak pajkosságból ment föl a gépre, akkor a gazdát felelőség nem terheli. Hogy a tölcser hiánya megállapítja-e a felelőséget, abban véleményem nem mondhatunk, mert a tölcsernek a védekezés szempontjából való jelentőségét nem ismerjük. Maga az, hogy a fiu még nem volt 16 éves, ha csakugyan nem a géphez volt fogadva, fontossággal nem bír.

Sz. F.

Uj tagosítás. (Felelet a 65. sz. kérdésre.) Már tagosított határokon ezidőszereint ujra tagosítani nem lehet. Az illetékes faktorok, köztük az OMGE. most foglalkoznak egy új tagosítási törvény terével, melynek egyik sarkalatos intézkedése lesz minden valószínűség szerint ennek a tilalomnak a megszüntetése.

Birtoka hátrányainak megszüntetését tehát csak ettől a tervbevett új törvénytől remélheti.

Sz. F.

Tuberkulotikus ökör. (Felelet a 66. sz. kérdésre.) Ha az ökör csakugyan tuberkulózisban szenved, s ha az értesítés kellő időben történt; akkor az eladó a vételért visszaadni tartozik. Ezt az elvet követi a bírói gyakorlat és a tuberkulózis eseteinél annál könnyebb az eligazodás, mert erről a bajról, tekintettel lappangó és hosszú tartamu fejlődésére, mindig meg lehet állapítani, hogy még az átadás előtt keletkezett. Ha a szomszéd az ökröt visszavenni nem hajlandó, illetőleg ha a vételár visszaadását kereken megtagadja, bajos lesz a pereskedést elkerülni.

Sz. F.

Cselédseg tehéntartása. (Felelet a 67. sz. kérdésre.) A cseléd, ha tehéntartása van, természetesen joggal igényelhet a tartás fejében annyi takarmányt, amennyi rendes körülmények közt a rendszeres tartáshoz szükséges. Ez nem lehet se több, se kevesebb azáltal, ha a tehenek együtt, vagy ha külön tartatnak s ha a lakásviszonyok ugy hozzák magukkal, hogy a cseléd tehenét külön tartja, mi sem jogosabb

kivánság részéről hoz szükséges külön is kiadassék

Pipacsos

(kérdésre). A pipacsos tehenek tejnedvében foglalt anyagok, nem nagy, gyógykezelés nem mérgezés külön az állatok eleinte kólikát s hasmenést okoznak s hosszorúan véget néhány óráig kietetni tehát lehet mennyit, azt csak meg, mert a különben mindig magtokok kifejlődés s így virágzás k pipacsos takarmány kiválógtatják a jav visszahagyják, de marha csak csekély is sok pipacsos mint hogyha sze karmányt; ezért szerű azt etetni.

Süldőhizlalás

Ha a páronkint 12 éves süldőket hat vel hizlalnám, ak meg a páronkint seget:

Az 1-ső hónap s 30 nap alatt 14 egy 30 kg. gyarapod kezdetén 150 kg. süldők.

A 2-ik hónap vagyis 30 nap alatt 34 kg. gyarapodással kezdenék a hónapot.

A 3-ik hónap 6 kg., s 30 nap alatt 37 kg.-ot gyarapod süldők a negyedik

A 4-ik hónap s 30 nap alatt 40 kg.-ot gyarapod sulylyal bírnának a

Az 5-ik hónap s 30 nap alatt 45 kg.-ot gyarapod el a süldők.

Végre a 6-ik 8-8 kg. s 30 napot 52 kg.-ot gyarapodó nének a süldők elad

Ha azonban a vel, de buzakorpával számítanék, hogy akkora hizlaló hat 1-2 kg. buzakorpa, ugyanily arányban nek egy részét buzalban 2-4 kg. tengeri s így tovább, de a hónapig folytatnám, hónapban csak teng

Ugyanígy járnék annak sem becsülősát, mint a korpát, eleintén, hanem a b etetném, sőt a hizlal melasszét adnék a s melasszémennyiségét pitani, hogy az első nak a süldők naponta hónapról-hónapra 1/4 hónapban már 2 1/4 etetni.

„PURITIN“

a legjobb kazánkő ellenes szer.

Megrendelhető: a Puritin-társaságnál Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztelek fűdszint.)
Megrendelésnél a kazán táplálására használni szokott vízből 1-2 liter beklendő.

kivánság részéről, mint az, hogy neki a tartáshoz szükséges takarmány kellő mennyiségben külön is kiadassék.

Pipacsos takarmány. (Felelet a 68. sz. kérdésre.) A pipacsot a mérges növényekhez számítjuk ugyan, de mérgező hatása, mely a tejnedvében foglalt mákonytól (ópium) származik, nem nagy, mert 24—36 óra alatt minden gyógykezelés nélkül kiheverik az állatok. A mérgezés különben abban nyilvánul, hogy az állatok eleintén nyugtalanok, sokat bögnék, kólikát s hasmenést kapnak, de később elálmosodnak s hosszant alszanak, a mivel a baj rendszeren véget is ér, vagy legfeljebb, hogy néhány óráig kábultaknak látjuk még őket. Etetni tehát lehet a pipacsos takarmányt, de hogy mennyit, azt csak próbálgatás által állapíthatjuk meg, mert a pipacs mákonytartalma, mely különben mindig csekély, úgy változik, hogy a magtok kifejlődésével mindinkább szaporodik s így virágzás kezdetén kevésbé ártalmas a pipacs, mint később. Ha szálisan etetjük a pipacsos takarmányt, akkor az állatok némileg kiválóatják a javát, s a pipacsnak egy részét visszahagyják, de miután az ostromba száju marha csak csekély válogató képességgel bír, így is sok pipacsot eszik, ámbar nem annyit, mint hogyha szécskázva kapja a pipacsos takarmányt; ezért tehát inkább szálisan célszerű azt etetni.

Süldőhizálás. (Felelet a 69. sz. kérdésre.) Ha a páronkint 120 kg. élőszúlyal bíró egy éves süldőket hat hónapig tisztán csak tengerivel hizlaltam, akkor következőképp állapítanám meg a páronkint etetendő tengeri mennyiséget:

Az 1-ső hónapban etetnék naponta 48 kg., s 30 nap alatt 144 kg. tengerit, melytől mintegy 30 kg. gyarapodást várva, a második hónap kezdetén 150 kg. élőszúlyal bírhatnának a süldők.

A 2-ik hónapban adnék naponta 55 kg., vagyis 30 nap alatt 165 kg. tengerit, mely után 34 kg. gyarapodást számítva 184 kg. élőszúlyal kezdenék meg a süldők a harmadik hónapot.

A 3-ik hónapban fogyasztatnék naponta 6 kg., s 30 nap alatt 180 kg. tengerit, melytől 37 kg.-ot gyarapodva 221 kg.-al jutnának a süldők a negyedik hónapba.

A 4-ik hónapban adnék naponta 66 kg., s 30 nap alatt 198 kg. tengerit, melytől 40 kg.-ot gyarapodva, a hó végén 261 kg. élőszúlyal bírának a süldők.

Az 5-ik hónapban etetnék naponta 75 kg., s 30 nap alatt 225 kg. tengerit, melytől 45 kg.-ot gyarapodva, 306 kg. élőszúlyt érnének el a süldők.

Végre a 6-ik hónapban fogyasztatnék 88 kg. s 30 napon 264 kg. tengerit, melytől 52 kg.-ot gyarapodva, 358 kg. élőszúlyal kerülne a süldők eladásra.

Ha azonban a süldőket nemcsak tengerivel, de buzakorpával is hizlaltam, akkor úgy számítanék, hogy 1 kg. tengeri körülbelül akkora hizlító hatást képes kifejteni, mint 12 kg. buzakorpa, s így az egyes hónapokban ugyanily arányban helyettesíteném a tengerinek egy részét buzakorpával, pl. az 1-ső hónapban 24 kg. tengerit s 288 kg. korpát etetnék, s így tovább, de a korpaetetés legfeljebb 3—4 hónapig folytatnám, ellenben az utolsó 2—3 hónapban csak tengerit adnék a süldőknek.

Ugyanígy járnék el a melasszéval is, mert annak sem hecsülöm kevesebbre a hizlálhatóságát, mint a korpát, de a melasszét nemcsak eleintén, hanem a hizlálás egész tartama alatt etetném, sőt a hizlálás második felében több melasszét adnék a süldőknek, mint eleintén. A melasszémennyiséget pl. úgy lehetne megállapítani, hogy az első hónapban 1 kg.-ot kapnának a süldők naponta s páronkint s később hónapról-hónapra $\frac{1}{4}$ kg.-al szaporítva, a 6-ik hónapban már 2 $\frac{1}{4}$ kg. melasszét lehetne velük etetni.

Ha pedig mind a három takarmányt óhajtanám etetni, akkor pl. a következő adagolást állapítanám meg (kg.):

hónap	tengeri	korpa	melassze
1	2.3	2.0	1.0
2	2.8	2.0	1.25
3	3.5	1.5	1.5
4	4.3	1.0	1.75
5	5.9	—	2.0
6	6.9	—	2.25

A tengerit természetesen csak darálva fogjuk etetni, mert a sertés csak így képes sok tengerit enni, míg egészszeműen adagolva eleintén jól eszi ugyan a tengerit, de később úgy belefárad a rágásába, hogy nem képes a teljes adagot megenni. Egész számításunkról pedig végül még azt jegyezzük meg, hogy mi oly alapon állapítottuk meg a takarmány mennyiségét s az utána várható gyarapodást, mint ahogy azt rendes viszonyok között érezhetőnek tapasztalták.

Fehér langsanok beszerzése. (Felelet a 70. sz. kérdésre.) A fekete langsanok színe sok tenyésztőnek nem tetszik, ép úgy, mint a t. kérdéstevőnek, dacára annak, hogy miként e kérdés is igazolja, a langsan kakasok kitünően beváltak hazai magyar tyukjaink keresztelésére.

Próbát tettem én éppen azokkal a fehér langsanokkal több helyen, beadtuk ez okból tenyészteni, de az eredmény oly rossz volt, hogy 4 évi kísérletezéseim után a múlt év őszén ezekkel végleg felhagytam s Polonyi Manó barátommal egyetértve a langsanhoz teljesen hasonló, hanem zömökebb és edzettebb orpingont vettük kísérlet alá, mely czéliből Polonyi kiutazott Angolországba s ott Cook Vilmos és Fia világhírű czégnél (lakása St.-Mary Cray, Kent) vásárolt 1 törzs fehér és 2 törzs sárga orpingont, melyeket most Kecskeméten tenyésztek, és melyek után oly utódokat remélünk, amelyek a fekete langsant teljesen pótolni fogják s a háziasszonyok kedvenc színeit a zsemlye-sárgát és hófehéret is bírják majd. Amíg tehát tisztelt kérdéstevőnek ily állatokkal nem szolgálhatunk, méltóztassék Madarász Gézáné, kis-jenői intező neje, urnőhöz fordulni, ott igen szép nagytestű 3—4 kilós fehér tollu, test vagy csontszinű láb és csőrű kakasokat kaphat, amelyek teljesen jők lesznek egy évi vérkeverésre, hogy a színt fehérbe hozzák, azután lehet ismét a testet javítani, az orpingtonokkal.

Baromfiak helyes keresztelése. (Felelet a 71. sz. kérdésre.) A magyar tyukokat legjobb lesz tisztavérű, simalábú langsanokkal keresztelni, ezek adnak legszebb, legerősebb és igen bő és nagy tojást tojó utódokat. A dorking-kakas is jó, de mégis jobb a langsan, hogy az utóbbi fekete színű, az nem baj, kicsi szépség-hibaszámba mehet az egész, de van sok kiváló jó tulajdonsága, ilyenek: a sárgaszínű tojás, a nagy test és a fehér bőrszín.

Kérem tehát megfelelő számú szép erős langsanakast beszerezni.

Az olasz gunarak csakugyan igen jők s talán jobbak az emdeninél is, mert termékenyebbek, de rossz tulajdonságuk az, hogy igen hosszú a nyakuk, tehát az utódok is hosszonyakúak, lévén a tömésnél ez akadály, ennél fogva a tömők nem szeretik, de azonkívül a tojók nem kotlanak, mely rossz tulajdonságuk átöröklődik az utódokba is, ami bizony elég öreg hiba. Az emdeni ludak tolla határozottan több és finomabb az olaszokénál.

Ezidőszerint hazánkban csak egyetlenegy helyen tenyésztek az olaszokat, de ott is keresztelve emdeniekkel. Ez a tenyésztő Sármezey Antalné Mező-Kovácsné.

Kérem tehát inkább a 2—3 éves erős emdeni gunarat használni a hazai ludakra. Ez jobb lesz.

Tisztavérű 30 emdeni tojóra legalább 5 drb gunár kell, ezek azonban naponta egyenként megállapított sorrendben eresztendők ki,

mert ellen esetben, ha mindnyájan egyszerre szabadok, verekszenek s a termékenyítés elmarad, minek következménye azután az üres tojás.

A $\frac{3}{4}$ -vérű emdeni tojók, telivér gunarakkal párosítva adják az eddigi tapasztalatok szerint a legjobb tenyésztési eredményt. *bl.*

Göblyhizálás olajpogácsával. (Felelet a 72. sz. kérdésre.) Olajpogácsát csak akkor célszerű a göblyök számára vásárolni, ha a benne foglalt tápegység csak valamivel drágább, mint a tengeri tápegysége; a tápegységek kiszámításánál pedig az 1 : 2 : 1 arányt követjük, mert, kifejlődött állatok hizlálásánál a zsír a takarmány leghatásosabb alkotórésze, míg a fehérje csak szénhidrátértékkel bír. Ebből önként következik, hogy minél zsírosabb az olajpogácsa, annál jobb hizlálótakarmány, s miután a parasztpogácsa néha 20, az olajgyárakból származó pedig csak 7—10% zsírt tartalmaz, a parasztpogácsának fogunk előnyt adni. Az ó-tengerihez viszonyítva azt mondhatjuk, hogy a jól kisajtolt repcepogácsa kevesebbet, míg a parasztrepczepogácsa többet ér, mint a tengeri; ellenben a napraforgó s tökmagpogácsáról nem merünk vaktában véleményt mondani, mert ezeknek tápértéke nagyon függ attól, hogy hámozott vagy hámozatlan magvak után származnak-e s hogy a hámozás milyen tökéletesen történt, de a lenmagpogácsáról már kijelenthetjük, hogy a göblyök számára aránytalanul drága.

Egyébiránt a kérdéses esetre vonatkozólag azt mondhatjuk, hogy az olajpogácsa etetésének szükségessége egyáltalán nem forog fön, s ezért tisztán csak a tengeri s az olajpogácsa tápegységének arától kell függővé tenni, hogy abraktakarmány gyanánt csak tengerit, vagy hogy olajpogácsát is etessenek-e. Azon esetben pedig, ha utóbbi követnek, s ha nagyobb mennyiségű olajpogácsát vásárolnának, ne mulasszák el, valamely vegyiszerleti állomás által az olajpogácsa fehérje s zsirtartalmát megállapíttatni, mert a tápegységek kiszámítására csak így nyertünk biztos alapot. Ellenben a tengerire vonatkozólag nem tartjuk szükségesnek, hogy az is elemeztessek, mert a tengeri összetétele sokkal állandóbb mint az olajpogácsáé, s így a tápegységeket a tengeri átlagos összetételéből is elég jól tudjuk kiszámítani; de megjegyzendő, hogy miután a tengeri átlagos összetétele a már kellően kiszáradt, vagyis az ó-tengerire vonatkozik, az olajpogácsa tápegységének arát az ó-tengeri tápegységének árával kell összehasonlíttatnunk.

Végül a korpáról azt tartjuk, hogy göblyök számára csak akkor célszerű vásárolni, ha legalább 30%-al oleosabb mint az ó-tengeri, mert a korpa tápláló alkotórészei mintegy 20%-al kevésbé hatásosak, mint a tengeri tápláló alkotórészei, s mert a korpa átlag mintegy 20%-al kevesebb tápegységet is tartalmaz mint a tengeri.

Teljesen megfelelő hizlálás pl. a következő, mely 1000 kg. élőszúlyra vonatkozik:

A hizlálás első felében: 70 kg. csalamádé, 40 kg. luzerna (vagy here) s 6 kg. tengeridara. Ebben 27.4 kg. szárazanyag, 2.62 kg. fehérje, 0.66 kg. zsír és 13.88 kg. szénhidrát, vagyis összesen 17.16 kg. em. szervesanyag foglaltatik, melyből 12.73 kg. a szálásban van.

A hizlálás második felében: 60 kg. répa, 9 kg. luzernaszéna, 6 kg. zabszalma (vagy polyva) s 6 kg. tengeridara. Ebben 25.0 kg. szárazanyag, 2.02 kg. fehérje, 0.48 kg. zsír és 14.58 kg. szénhidrát, vagyis összesen 17.08 kg. emészthető szervesanyag foglaltatik, melyből 6.0 kg. szálásban van.

Az olvasó talán kifogásolni fogja azt, hogy e példákban kezdettől fogva végig 6 kg. abrak szerepel, holott a hizlálók eleintén kevesebb abrakot szoktak etetni, mint később, de tekintve azt, hogy a répa tápláló alkotórészei körülbelül egyenértékűek az abrak tápláló alkotórészeivel, míg a zöldtakarmány tápláló

alkatrészei kevésbé hatásosak mint az abrak tüpláló alkatrészei, már azzal, hogy a hizlalás első felében használt zöldtakarmányt a második felében répával helyettesítettük, azt értük el, mintha az abrakot szaporítottuk volna.

Cselkó István.

Vöröshere rostaalja. (Felelet a 73. sz. kérdésre.) Az a vöröshere-rostaalj, melyet O. L. küldött be, körülbelül háromnegyed részben a lándsáslevelű utifű (Plantago lanceolata) magjából s negyed részben apró vörös heremagvakból áll. Elenyészőleg csekély számban van benne egyéb mag is, pl. libatopp (Chenopodium) és kombós lucerna (Medicago lupulina).

Habár a lándsáslevelű utifűvet a jószág igen szívesen eszi, ezt a rostaaljat zöldtakarmánynak elvetni nem jó lesz. Először is azért, mert az utifű levelei a növény tövén terülnek el, s így az utifű érdemes kaszálást nem ad; 2-szor pedig azért, mert a szobanforgó rostaalj elvetésével szántóföldjét nagyon elnyomósítaná.

Legzélszerűbb, ha a rostaaljat megdaráltatja és felelteti. M. Gy.

Mütrágya elhíttésének ideje. (Felelet a 74. sz. kérdésre.) A foszforsav és kálitrágyákat legzélszerűbb sekélyen alászántani, például ösziék alá a vetőszántással. A tavasziak alá azonban a trágyafélék csak a grubberrel vagy boronával takarhatók alá, mert ez sokkal csekélyebb hiba, mintha tavasszal újból megszántjuk az őszi szántást. A tavasziak alá legtöbb helyen a foszforsavtrágyát csak kora tavasszal szórják el. A növénytermesztési állomás idevonatkozó kísérleteiből azonban az látni ki, hogy különösen száraz klíma alatt előnyösebb a trágyaféléket késő ősszel elszórni az őszi szántásra. Cs. S.

Barnaszénpor hatása. (Felelet a 75. számú kérdésre.) A barnaszénpornak se trágyázó, se pedig egyéb talajjavító hatása nincs, azért azt a szántóföldre hordatni még akkor sem érdemes, ha semmibe se kerül. Tévedés volna azt hinni, hogy a szénporral a talaj humuszát növeljük, igaz hogy szenet — carbonium — hozunk vele a talajba, csak hogy a barnaszénpor oly végtelenül lassan bomlik, hogy ebből a talaj hasznát nem meríthet. Cs. S.

Mak és répa vegyesen való termesztése. (Felelet a 76. sz. kérdésre.) Mákot és répát oly módon termeszteni, hogy egy sor mákot mindig egy sor répa kövessen, egyáltalában nem helyes, egyrészt mert a mákot korábban kell vetni, mint a répát, tehát ha egyidőben készítik a vetést, vagy a mak vetése marad későbbre, vagy a répa lesz ideje előtt elvetve, de nemcsak a vetése, hanem az egyes ápolási munkák se esnek egyidőre, másrészt meg a mak beárnyékolja a répát, minek folytán ez növekedésében hátráltatva lesz. Sokkal megfelelőbb lesz az eredmény, ha a táblát két részre osztja és az egyik részét mákkal, a másikat répával veti be. Cs. S.

Fükeverék marhalegelőre. (Felelet a 77. számú kérdésre.) A mondott viszonyok közé a következő fükeverék ajánlható: Lolium perenne 5-15 kg., Cynosurus cristatus 1-90 kg., Alopecurus pratensis 2-00 kg., Dactylis glomerata 1-80 kg., Festuca pratensis 5-60 kg., Avena elatior 2-25 kg., Poa pratensis 1-30 kg., Poa trivialis 1-75 kg., Phleum pratense 1-40 kg., Medicago lupulina 0-50 kg., Trifolium hybridum 0-70 kg., Trifolium pratense 0-85 kg., Trifolium repens 0-65 kg. Összesen 25-85 kg. egy kat. holdra. Átlagos minőségű magot értve. Cs. S.

Csikólegelő létesítése. (Felelet a 78. sz. kérdésre.) A fennforgó viszonyok közé a következő keverék ajánlható, átlagos minőségű magot értve: festuca duriscuta 3 klg., festuca pratensis 2-75 klg., avena pubescens 2-00 klg., avena elatior 2-10 klg., lolium perenne 2-50 klg., lolium italicum 1-00 klg., phleum pratense 0-80 klg., pva pratensis 1-20 klg., cynosurus erostatus 2-00 klg., medicago lupulina 0-40 klg., trifolium repens 0-50 klg., trifolium pratense 0-65 klg. Összesen 18-90 klg. magyar holdankint. Cs. S.

Tej értékesítése. (Felelet a 79. sz. kérdésre.) A kérdésben levő tejmenyiség sokkal kisebb, sem hogy ennek feldolgozására költségszerű berendezés beszerzése indokolt volna. Ennélfogva tehát azt vélném legzélszerűbbnek, ha a tejet közönséges módon dolgozza fel vajjal. Helyezze el a tejet lapos edényekben, hogy a tejszín könnyen feladja magát s az összegyűjtött tejfelt köpjölje meg két naponkint. Szerezzen be kézi vajgyuró asztalkát és lapátot és ezen jól kigolgozván a vaját, csomagolja pergamentpapírra, fagyaszssa meg és faládikákba szállítsa postán valamely vidéki város kereskedőjének, péknek vagy czukrásznak.

Ily módon eljárva 100 liter tejből 4 kg. jöminőségű vajat nyerhet, melyet kilogrammonként 2 koronáért értékesíthet. S.

Burgonyaféleségek. (Felelet a 80. sz. kérdésre.) A „märkische“ vagy vörös märki burgonya gumója gömbölyű, kissé szabálytalan alakú, héja élénk vörös, rügyei mélyen fekszenek, csirái rózsaszínűek, lombozata magas és nagy levelei vannak. Virágja fehér. Kötött talajban hamar elfajzó féleség. A „Sächsische“ vagy Nán-hagyma burgonya gumója kerek, kissé lapos, rügyei mélyen fekszenek, héja érdes és vörös színű, lombozata magas, de mégsem olyan nagy mint a märki hagymáé és ennél világosabb zöld. Virágja lilaszínű. Husának színe szerint két alfajra oszlik és pedig sárga és fehér husura. Az utóbbi nem oly jó ízű mint az előbbi, de többet terem. A burgonyavészszel szemben mindkettő gyenge ellenálló képességgel bír. G. E.

Zöldtrágyázás közepkötött agyagon. (Felelet a 81. sz. kérdésre.) A közepkötött agyag-talajon többféle pillangós virágot lehet zöldtrágyául felhasználni, melyek megválasztásánál elsősorban az irányadó, hogy ugartart-e az illető gazdaság, vagy nem. Az ugartartásnál figyelembe jöhet a nyulzapuka, biborhere, fehér, laposmagvú csillagfürt, borsó és bükköny. A nyulzapuka tavasszal az ugart megelőző gabona közé szóratik el és következő év június havában lesz alá szántva. A biborhere augusztus második felében vettetik és a következő év május-június havában szántható alá. A másik három növény tavasszal vetendő és pedig borsó, bükköny kora tavasszal, a csillagfürt április hónapban. A nyulzapukának előnye, hogy egyike a legjobb nitrogéngyűjtőknek és hogy külön talaj-elkészítést nem kíván. A biborherének előnye, hogy magja nem sokba kerül, de ha augusztusban szárazság uralkodik, biztos termésre nem számíthatunk. Ugartartás nélkül száraz klíma alatt csak oly módon lehet a zöldtrágyázást alkalmazni, hogy a lóhere második kaszálását nem vágjuk le, hanem alászántjuk. Nyirkosabb klíma alatt, vagyis ahol számítani lehet arra, miszerint a gabonafelzárkás után tarlóba vetett pillangós virágu növények késő őszi eleendő tömegű zöldtrágyát szolgáltatnak, a fehér laposmagvú csillagfürt, borsó vagy bükköny használható legsikeresebben zöldtrágyául. Cs. S.

Szuperfoszfát és salétrom czukorrépa alá. (Felelet a 82. sz. kérdésre.) Mind a két trágyaféléből a felhasználandó mennyiség nagyon különböző lehet. A salétromból jórésben levő talajon, vagy amolyan az előző évben istállótrágyát kapott, m. holdankint 45-50 kg. lesz a megfelelő mennyiség, 30 kg. határozottan elégtelen. Gyengébb talajokon 60-75 kg. lesz a megfelelő mennyiség. A szuperfoszfátból 18-24 kg. vízben oldódó foszforsav, vagyis 110-150 kg. s 6%-os szuperfoszfát lesz a megfelelő mennyiség m. holdankint. Cs. S.

Czikória vetése. (Felelet a 83. sz. kérdésre.) A czikória a fagyok iránt érzékeny és ezért vetésével nem kell sietni, melegebb vidékeken április közepén, különben április végén, május elején vetik. A sortávolt 30-35 cm. A vetőmagszükséglet m. holdankint 2-5-3 kg. Cs. S.

Uj takarmánynövény. (Felelet a 84. sz. kérdésre.) A német lapok hirdetési rovatában gyakran találkozunk most egy új takarmánynövény hirdetésével, melyet az egyik peniláriának, a másik pencilláriának mond és amely növényt a reklám igazán kiváló tulajdonságokkal ruház fel. Az egyik ilyen reklám-czikk szerint a pencillária 6-8 takarmánytermést és 2-3 magtermést szolgáltat évente. Ezen nagyon is valószínűtlennek látszó állítást mégis elhiszik a gazdák vagy legalább azt vélik, talán mégis igaz és meghozatják a magját.

A magkereskedőknek, kik e növényt ajánlgatják nem is kell egyéb, minthogy minél több gazda vásárolja e növénynek drágán adott magját. Ha azután az illetők a takarmány értéktelenségéről még is győződnek, a reklám ára megtérül, ezenkívül szép haszon is marad és majd találnak 1-2 év múlva ismét egy más nekik hasznát hajtó reklámnövényt. A t. gazdaközönségnek azt ajánlom, hogy ne üljön föl ezen reklámnak. A növénytermesztési állomásnak egyik feladatát képezi, a növényujdonságoknak kipróbálása és ezért a jelen évben ezen növényt is kísérlet tárgyává fogja tenni és az eredményt köztudomásra fogja hozni. Megjegyzem még, hogy évekkor elelőtt már tettem kísérletet a penicillária spuratával, de az nagyon gyarló eredményt szolgáltatott, csak egy kaszálást adott és a termésnek ugy a mennyi-, mint a minősége jóval mögötte maradt a csadamádnak. Cs. S.

Tengeri beszáradása. (Felelet a 85. sz. kérdésre.) Suschka intező urnak, a m.-óvári m. kir. gazdasági akadémia gazdaságában tett tapasztalatai szerint a beszáradás 3 hónap alatt kitesz: a csinkvántinó tengerinél 4-6%-ot, a pignoletto tengerinél 5-8%-ot, a nagyszemű magyar tengerinél 7-11%-ot. Cs. S.

VEGYESEK.

Mel számunk tartalma:	Oldal
OMGE. közleményei.....	117
A kisbirtokosok hitelé.....	117
Növénytermesztés.	
Felhívás eredeti Hanna-árpa beszerzésére.....	118
Magyar vagy külföldi búzát termesztünk-e?	118
Állattenyésztés.	
A fejős juhászatról.....	119
Üzenet.	
A növénytermesztés jövendelműségének előirányzása.....	121
Irodalom.	
Iparos szövetkezetek. — Svájc és Magyarország.....	123
Levelszekrény.....	123
Vegyesek.....	126
Kereskedelem, tőzsde.....	130

Dr. Liebermann Leó egyetemi rendkívüli tanárt, az orsz. kémiai intézet és a központi vegykísérleti állomás igazgatóját a király a budapesti tudomány-egyetemen a közegészségtan nyilvános rendes tanárává nevezte ki. Dr. Liebermann Leót a „Köztelek“ olvasói régóta ismerik, mint annak kitünő munkatársát s megalakulása óta rendes rovatvezetőjét. Az agrikulturné kémia terén, továbbá, mint az orsz. kémiai intézet és központi vegykísérleti állomás igazgatója már eddig is elegendő érdemeket szerzett s így méltán rászolgált arra a kinevezésre, a mely őt a tudomány-egyetem rendes tanári székébe ültette.

A tagosítás. A tagosítási eljárások mögött sok-sok idő és tapasztalat áll már mögöttünk. Levonva ezen tapasztalatokból a következtetést, a tagosítások, birtokrendezésekre vonatkozó ősdi szabályok, nagyon is hiányosak — különösen mezőgazdasági szempontból nézve — az eljárás teljes sikeréhez s fogamatosságuk a gazdaközönség körében sokszor szült elégedet-

lenségeket. Erőszakoskodás, ményének, valamint a tagosítást, erőurak, a nagy Egyszóval neghatja — annnyerre a multba a tagosítási eegységes hasznérni, olyannamegnyugtatóshozzáfogott a tanulmányozásreform szükseazonban, hoérvényesüljenben öltsenekmint az OMCtettük: a törveik az orszábeérkeznek; eljárásra vonlyesebb utbávény ad. Ezények értelméals-ideési vért a birtokrendehető volna.

Behozatali növényekre. ten fellépettenyegető élőczolásának mfontossága há1898-ban egyelő növényekés mindenreésznek, ugáknak, vagtárgyaknak, növényi részekből valótilos az Amfriss gyümölcsrészeknek és csomagolásábata is. Mintsületek ezenninesenek s a volna hazai étejük a gazdóleg Amerikádély nem adnak olyneműmelynél fogva növényeket okuból vasutral szemben hnek, kellően l

A magysegélyző-egyle sorát, a kik „academica“ emküldtek. Kész névsorának ez

JOL

M

lenségeket. Különösen pedig a nép körében. Erőszakoskodásnak, egy-egy ember egyéni véleményének, megvesztegetéseknek, haszontalan valaminek gondolta a nép és gondolja ma is a tagosítást, erőszakot lát maga ellen, amely az urak, a nagyok igényeit van hivatva kielégíteni. Egyszóval nem fogja fel — mert fel sem foghatja — annak hasznát s helyességét. Eset volt erre a múltban és van ma is. A nép belátását a tagosítási eljárások helyes volta iránt csak egységes haszonnal bíró tagosításnál lehet elérni, olyannal, amely egy határ összességének megnyugtatóra talál. Am a kormány már hozzáfogott a tagosítási törvények reformjának tanulmányozásához s tapasztalatai eddig is a reform szükségessége mellett szólnak, szükség azonban, hogy e tapasztalatok mihamarabb érvényesüljenek is s egy újabb törvény keretében öltsenek testet. Mi a magunk részéről, úgy mint az OMGE is, az előkészítő lépéseket megtettük: a törvény revíziójára vonatkozó kérdőívek az ország minden részéből mihamarabb beérkeznek; információink a birtokrendezési eljárásra vonatkozólag mindenestre adnak helyesebb utbaigazítást, mint amelyet a mai törvény ad. Ezért azt hisszük, hogy a mai törvények értelmében — ha másért nem, hogy az alsó-idecsi véres birtoktagosítás ne ismétlődjék — a birtokrendezési eljárás egyelőre megszüntethető volna.

Behozatali tilalom Amerikából származó növényekre. Az Amerikában és a távol keleten fellépett s a gyümölcsöket pusztulással fenyegető élősködők és ártalmas rovarok behurcolásának megakadályozását s így tehát nagyfotosságu hazai érdekeink védelmét célozván, 1898-ban egy rendelet adatott ki, mely szerint élő növényeknek, ojtóvesszőknek, dugványoknak és mindennemű, friss állapotban lévő növényi részeknek, ugyancsak az olyan hordóknak, ládáknak, vagy bármilyen néven nevezendő más tárgyaknak, melyek a fentnevezett áruk, vagy növényi részek csomagolására szolgáltak, Amerikából való behozatala tilos. Hasonlóképpen tilos az Amerikából származó mindennemű friss gyümölcsnek, továbbá friss gyümölcsrészeknek és hulladékoknak, valamint az ezek csomagolásához használt tárgyaknak behozatala is. Minthogy úgy egyesek, mint egyesületek ezen rendeletről kellően tájékozva nincsenek s a tilalom áthágása káros hatással volna hazai érdekeinkre, ez uton is figyelemztetjük a gazdaközöniséget, hogy a nevezett s főleg Amerikából származó növényekre engedély nem adatik. A rendeletben foglalt tilalomnak olynemű kihágása, vagy megkerülése, melynél fogva egyesek az Amerikából rendelt növényeket oly európai államokban adják föl újból vasutra, amelyek az amerikai behozattal szemben hasonló tilalmakkal nem védekeznek, kellően büntetettnek.

A magyar-óvari gazdasági akadémia segélyző-egylete beküldte hozzánk azok névsorát, a kik az akadémián fennálló „*Menza academica*” emberbaráti céljaira adományokat küldtek. Készséggel helyt adunk az adakozók névsorának ez uton is köszönetet mondva azok-

nak, a segélyző-egyesület nevében. Az adományozók a következők: ldb. *Jankovich A.* gróf Cabuna 100, *Mauthner Ödön* Budapest (évi) 200, *Eszterházy M.* gróf Pozsony 20, *Vajda Ödön* apát Zircz 20, *Teleki Arvéd* gróf Drassó 20, *Esztergomi főkapitány* 50, *Pejasevich Tódor* gróf Nasice 100, *Széchenyi Imre* gróf Somogyvár 50, *Károlyi Sándor* gróf Budapest 50, *Csellei Gusztáv* Magyar-Ovár 10, *Harkányi Andor* báró Budapest 50, *Veszprém kapitány* 50, *Herczeg-Primás Esztergom* 100, *Győri kapitány* 20, *Szepesi püspökség* 100, *Urádalmi tisztség* Csáktornya 22, *Kassai püspökség* 25, *Ihász Lajos* Hathalom 10, *Andrássy Géza* gróf Vécse 100, *Szt.-Hubert, Toba és Magyar-Czernya* 50, *Koller Miksa* Pannonhalma 100, *Tábori Miksa* és társai Csóka 40, *Eresii uradalom* 50, *Szekeves F.* Ödön Jászóvár 50, *Csekonics Endre* gróf (évi) 50, *Schaumburg-Lippe* herceg 1000, *Beniczky György* 10, *Inkey Pál* báró 200, *Makói püspöki uradalom* 100, *Nagyvárad püspökség* 50. Összesen 2797 korona.

Baromfitenyésztők országos szervezkedése. Az Orsz. Baromfitenyésztési Egyesület reorganizációjára vonatkozó minden törekvés meghiúsult. Ez birta rá az egyesület elnökét *Teleki József* grófot is arra, hogy az egyesületnél viselt *elnöki állásáról lemondjon*. Elhatározásának okául azt hozza fel, hogy egy tehetetlen egyesület további működésével nevét összekapcsolni nem akarja s a baromfitenyésztés iránt való érdeklődését és tevékenységét ezentul más keretben fogja érvényesíteni. A levél különben, a melyben *Teleki József* gróf az Országos Baromfitenyésztési Egyesületnek elnöki tisztségéről való lemondását bejelentette, a következőket mondja:

„*Tekintetes Országos Baromfitenyésztési Egyesületnek* Budapest. Abban a reményben, hogy a baromfitenyésztés folyton növekedő fontosságu ügyét a t. egyesület élén eredménytel szolgáltatom, lelkesedéssel vállalkoztam az egyesület ügyeinek vezetésére. Ezen működésem közben azonban meggyőződtem arról, hogy az egyesület körén kívül sokkal számosabb érdeklődő szakember foglalkozik e kérdéssel, semhogy azok közreműködése e fontos téren nélkülözhető volna, ezért törekvéseim arra irányultak, hogy az egyesület alapszabályai megfelelő módon átalakítva, lehetőséget nyújtsanak az egyesületen ma még kívül állóknak a belépésre és eredményes közreműködésre. As egyesületnek legutóbbi közgyűlése alkalmával történtek azonban meggyőztek arról, hogy *igyekezetünk az egyesület reorganizációjára hiábavaló*, mert hiányozni fog a mód az egyesület körébe mindazokat csoportosítani, akiknek lelkes és önzetlen közreműködése nélkül az egyesület további vezetésére amugy sem vállalkozhattam volna. Ily körülmények között tehát teljesen czéltalannak tartom, hogy az Országos Baromfitenyésztési Egyesület további sorsával szemelyemet összekapcsoljam és ezáltal egy esetleges újabb, egészséges alakulás létrejöttét kéreltetsem; azért van szerencsém ezennel kijelenteni, hogy az egyesület elnöki tisztségéről lemondok és az ügy iránti szeretetemet, lelkesedésemet és közreműködésemet más, alkalmasabb intézmény keretében szándékozom érvényesíteni.”

Gróf Teleki lemondásával nagy jelentőségű az a mozgalom, amelyet a régi egyesületen kívül álló tenyésztők és szakférfiak indítottak. Mint-hogy ezeknek a Baromfitenyésztési Egyesület újraszervezésére való törekvésük a jelek szerint végképen meghiúsult, teljes erővel megindították az akeziót új baromfitenyésztési egyesület alakítására.

Kukoriczaküldemények díjkezdménye. A magyar kir. államvasutak több vonaláról, a kelet-német; a nyugot-német-, osztrák, a szász-osztrák; a rajna-westfáliai osztrák határ területének állomására rendelt kukoricza-küldemények után a m. kir. államvasutak igazgatósága a f. év június végeig terjedő hatálylyal az államvasutak vonalaira eső díjtételből 20—35, illetve 50 fillér mérséklést engedélyezett, hogy ezen küldemények kivitelét jobban elősegítse.

A német vámtarifa. A német vámtarifajavaslatl szemben álló pártok nagy ellentállást fejtenek ki a javaslatl szemben. A részletes tárgyalásnál, amely már e hónap közepe óta folyik az erre a czéla delegált 27-es bizottságban, a szocialisták megkezdték az obstrukciót s indítványaik között vámmmentességet követelnek a német gyarmatok termékei számára. Másik indítványuk az, hogy az állam hiúsítsa meg a kartellek ipari termékeinek külföldön olcsóbban való értékesítését. Indítványozzák továbbá, hogy a gabona, hüvelyes vetemények, a vaj, hus, liszt, zsir, tojás és állatok vámja teljesen eltöröltessék; a só, szeszadó és ezukorkiviteli prémium nemkülönb. Egyszóval a német vámtarifa-javaslatnak ellenesei mindjobban szaporodnak. Ez birta rá *Bülów* német birodalmi kancellárt is arra, hogy kompromisszum utján hozzon össze többséget a birodalomgyűlés ama pártjaiból, amelyek a mezőgazdasági vámkö fölemelését kívánják. *Bülów* tárgyalásokba bocsátkozott a *Bund der Landwirte* vezetőivel s ha nem is adja meg nekik a 750 márkás gabonavámot, de oly kompromisszumra akar lépni velök, hogy ennek alapján a *Bund* által megválasztott képviselők is részavazzanak a javaslatra. A német vámtarifa körül tehát legközelebb oly fordulat várható, hogy a kormány belemegy a gabonavámok némi további emelésébe. Ez természetesen még fokozná az ellenállást, amelyet a javaslatl szemben álló pártok eddig is kifejtettek.

Hieronymi Károly felolvasása a német vámtarifáról. Hieronymi Károly volt belügyminiszter f. hó 16-án nagy közönség előtt érdekes és figyelemre méltó felolvasást tartott a német vámtarifáról. Kellő higgadsággal ítélte meg felolvasásában a német vámtarifa várható hatását s arra figyelmezteti a magyar gazdaközöniséget, hogy különösen állattermékeiknek más piacokat keressenek, felolvasásából közöljük a következő, reánk is közelebről érdekel bírókat.

Elsőben is a tojás, árpa és szarvasmarha kiviteli vámjával foglalkozik s itt elmondja, hogy ezek közül legnagyobb kiviteli czikkünk a tojás, amelynek vámját a tervezet jelentékenyen emelni fogja. Minthogy azonban nem valószínű, hogy a német birodalom összes tojásszükségletét egy-

Jobb és

megbízhatóbb

magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minők 28 év óta

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari
magkereskedésében
Budapesten kaphatók.

hamar maga tudná termelni, a vámnak egy részét a német fogyasztó fogja megfizetni. Nagyon súlyosan fognak a német vámemelések állatkivitelre nehezíteni. Az állatkivitel köréből csak a szarvasmarha-kivittel foglalkozott. A német birodalom szarvasmarha-bevétele 1899-1900-ig darabszám szerint 20 százalékkal szaporodott; értékben azonban a szaporodás sokkal nagyobb, mert az ökrök bevétele szaporodott túlnyomólag, vagyis a legértékesebb marha. A bevétel ezen növekedése amellel szól, hogy a német birodalom szükségletét saját termelése nem fedezi. A német birodalmi kormány indoklása ezzel ellenkezőleg amellel tanusodik, hogy a termelés fokozható lesz annyira, hogy a behozatal feleslegessé fog válni. Azok a czégek, amelyek a magyarhozott ökröknek a német birodalomban való kivételével foglalkoznak, tudomásoszerint abban a véleményben vannak, hogy a tervezett 12 márká váma a magyar hozott ökröknek a német birodalomba való kivételét lehetetlenné fogná tenni. Arra sem lehet a váma magassága mellett gondolni, hogy élő állatok mellett friss húst vigyünk a német birodalomba, a hus számára szintén új piacot kell keresnünk. A legnagyobb fogyasztó a husra nézve is Anglia. Oda azonban élő állatot ki nem vihetünk, mert annak Angliába való kivitele el van tiltva. A friss hus Angliába való szállításának pedig nagy akadályai vannak. A német birodalommal a kereskedelmi szerződés megkötése céljából folytatandó tárgyalások során tehát a szarvasmarhabevitelre tervezett vámnak leszállítására kell a leghatásosabban törekednünk. De arra az esetre is készülnünk kell, hogy ezen tárgyalások meghiúsulása esetére állatkivitelünk a német birodalomban csökkenni fog és hogy más piacokra kell azt irányítanunk. Azok az eszközök, amelyek e célra legalkalmasabbak, nézetem szerint a következők: Első sorban arra kell törekednünk, hogy állatkivitelünknek idegen közvetítőkre ne legyen szükségünk. Másodszorban a szállítás pontosságát kell a kivételnél biztosítanunk: mert az állatok és a legtöbb állati termék szállításánál a gyorsaság és pontosság sokkal fontosabb még az olcsóságnál is. Ismeretes, hogy a hozott szarvasmarha súlyvesztése a szállítási késedelemmel mennyire növekszik. Ha állatainkat a világ nagy fogyasztó nemzetéinél el nem helyezhetjük, keresnünk és ápolnunk kell a kisebb fogyasztópiacokat. Mindezt pedig minél előbb foganatba kell venni, hogy a kivételben, mely nem fog egy csapásra teljesen megszűnni, fennakadás ne támadjon. Attért már most a felolvasó a német vámtarifatervezettel kapcsolatosan a közös vámtérről behozat vámjainak taglalásába. Az első kérdés, amely a behozatati vámkok tekintetében felmerül az, vajjon nem kellene-e olyan árak némelyikére, amelyek eddig vámentesen hozattak be, ezután vámt szabni. Ilyen nyeresérmény a gyapju. Nem lehet eltagadni a magyar mezőgazdaság azon kívánságának jogosultságát, hogy a hazai gyapjutermelem védelemben részesíttessék. Az állattenyésztésnek amugy is nehéz és a német vámemelések életbeléptetése esetére még súlyosabbá váló helyzete indokoltá teszi ezt az óhajást. Azonban a gyapju vámentességének megszüntetése ellen az osztrák iparosok fognak felszólalni a gyapjuipar érdekében, amelynek ezen intézkedéssel a szükséges nyersanyagot drágítjuk meg.

Gazdasági előadások Szolnokon. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, mint eddig, úgy ez évben is az ország különböző főpontjain gazdasági előadásokat tart. Ezek közül elsőben a Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyei gazdasági egyesülettel karöltve Szolnokon rendez február 1-én és 2-án előadásokat a következő programmal: *Február 1-én.* A magyar és nyugati szarvasmarha okserü tenyésztés és takarmányozása, kölcsönös tekintettel J.-N.-Kun-Szolnokmegyére. Előadó: *Ferenczy Ferencz* tanár. Dohány- és kendertermesztés. Előadó: *Kerpely Kálmán* igazgató. A gabonagazdaságok előnyei és hátrányai. Előadó *Vörös Pál* tanár. A hus sertések tenyésztéséről. Előadó: *Ferenczy Ferencz* tanár. Czukorrépatermesztés. Előadó: *Juhász Árpád* tanár. *Február 2-án:* Baromfi-tenyésztés. Előadó: *Juhász Árpád* tanár. A mezőgazdasági szövetkezetekről. Előadó: *Szilassy Zoltán* az O. M. G. E. titkára. Ujdonságok a gépészet terén. Előadó: *Sporzon Pál* tanár. A

mezőgazdasági mellékiparágak és a czukorrépa vegytana. Előadó: *dr. Széll László*. Az előadások Szolnokon a megyeszékház nagytermében 8 órán át fognak megtartatni s azokra az egyesület a szomszéd vármegyék gazdaközön-ségét is szívesen látja.

Az olasz borvám. A kereskedelmi szerződések előkészítő olasz bizottság már hónapok óta tárgyalja az új vámtételeket. A borvámokat már letárgyalták s a bizottság egyhangulag kimondotta, hogy az osztrák-magyar borklauzula megújítását legelső sorban kell követelnie az olasz kormányoknak.

Tejszövetkezetek forgalma. A tejszövetkezetek fogyasztási fejlődését szépen tüntetik föl az alábbi adatok: Mig 1897-ben a tejszövetkezeteknek 2767 tagjuk volt, akiknek egy évi bevételük 539.282 korona volt, 1898-ban a tagok száma 10.402-re szaporodott és bevételük 1 millió 153 ezer korona volt, 1899-ben a tagok száma 15.357, bevételük 2 és fél millió korona, 1900-ban a tagok száma 26.952, bevételük 4 millió 300 ezer korona, a múlt év üzleteredményeit most állítják össze. Maga a temesvári vajgyár a szövetkezetnek 750.184 koronát fizetett ki.

Helyesbítés. A „Köztelek” f. évi 6-ik számában „Vilájdijk-dvezmények takarmány-neműekre” szóló közleményünkben a „Vasuti és Közlekedési Közlöny” nyomán azt írtuk, hogy az abraktakarmányok a belforgalomban a m. királyi államvasutak összes vonalain, valamint az államvasutak üzemében levő helyi-érdekű vasutakon is kedvezményes tételek mellett szállítandók. Ez, mint illetékes helyről értesítettek bennünket, téves, mert a kedvezmény hatálya egyedül csak a „MAV.” vonalain bír érvényre.

Megrendelések dr. Aschenbrandt-féle porokra. A „Köztelek” mai számához külön melléklet gyanánt veszik olvasóink a dr. *Aschenbrandt-féle bordói por és rézkénpor részletes ismertetését* és számos bizonyítvány másolatát, melyet kísérletező termelők állítottak ki. Ugyisint mellékelünk egy **megrendelő lapot és visszborítékot** abból a czélból, hogy a lap előfizetőinek a **rendelések feladását megkönnyítsük. A rendeléseket már most lehet feladni jelentékenyen leszállított árak mellett, a por küldése tetszés szerinti időben esetleg részletekben is történhet. A megrendelések mielőbbi feladása a gyártás irányítására és rendelések pontos lebonyolítására kívánatos. Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V. Alkotmány-u. 31.)**

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában *Az Ujlaki Uradalom Üzleti berendezése s „Köztelek” szerkesztősege* által kitüntetett pályamű. Két tábla hat ábrával. Irtá: Wiener Moszkó. Egy hazai belferjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.

Magy. kir. államvasutak ad 182256/901. sz.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak gazgatósága az 1902. év január hó 1-től számítandó egy, esetleg öt éven át borítékok, irodai anyagok és papírosokból felmerülő szükségletének szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező irodaanyagokról és papírokról szóló kimutatás, mely egyszersmind ajánlati mintán szolgál, valamint a szállításra vonatkozó részletes módokzatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkama-

ránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési VIII. szakosztályánál (Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 73. sz., II. em. 54 ajtószám) kaphatók.

Az ivenként egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ily feirással: „Ajánlat ad 182246/901. számhoz” jövő 19.2. év január hó 22-én déli 12 óráig az anyag- és leltárbeszerzési szakosztálynál benyújtandók, vagy pósta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott irodaanyagok értékének 5%-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban jövő, azaz 1902. évi január hó 21-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál letendő.

NYILTTÉR.

Szuperfoszfátot, Stassfurti kaintot

szavatolt 12 4/10 tiszta káli = 23-24 1/10 kénsavaskáli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40 1/10 tiszta káli = 74-76 1/10 kénsavaskáli tartalommal,

kovasavas-kálit

(dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű egyéb műtrágyaféléket, azonkívül

kénport

legfinomabb 78 1/10 Chancel oidium ellen

rézgáliczot (98-99 1/10)

elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít

„HUNGÁRIA”

trágya, kénsav és vegyi ipar rész-vénytársaság
BUDAPEST,
I. ker., Fűrdő-utca 8. szám.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár 1902-re.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR” ezen nyolczadik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz. — A „Köztelek Zsebnaptár” ára az O. M. G. E. tagjai és a „KÖZTELEK” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető a

KÖZTELEK
kiadóhivatalában,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Magy

Ad
a legel
a burg

Negyedik
és rézkénpo
rűsege, elterje
tulnyomó része
hivévé szegőd
követőket vonz

A tudom
gazdák ezreim
szerek kétség

Ismeretes
nehezen volt n
gazdák igen na
időszakot egy
kezelt már, de
alkalmazták, e
a lelketlenül ü

Mindazok
daczára kárt
lenségükben ke
sebbek, vagy
eredményeket

A „Ma
keresett és tal
lombáhozata
a jó

Ezek a s

d

A „dr. A
anyag a szől
a „dr.

anyag a szől
Azért mi

süket biztosít
fürtjeik rotha
ügy járnak el,
dr. Aschenbra
Aschenbrandt-f
annak, hogy a
szet kedvező f

Mindkét
Magyarországo

Mag

A d

A „dr. A
legalább 98 1/2
finomra örült

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének kiadása

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

A dr. ASCHENBRANDT-féle porok használata a legelterjedtebb szőlőbetegségek: a peronospora és oidium a burgonya peronosporája, gyümölcsfák gombabetegségei ellen valamint baromfiólak fertőztelenítésére.

Budapest, 1902. január 23.

Negyedik esztendeje annak, hogy a dr. Aschenbrandt **bordói és rézkénpor** Magyarországon be lett vezetve és a szerek népszerűsége, elterjedése, használata még évről-évre fokozódik. A termelők túlnyomó része egyszeri kísérlet után ezen kiváló szereknek állandó hívévé szegődik és a szemmel látható előnyök mindig újabb és újabb követőket vonzanak.

A tudományos vizsgálatok kitünő bizonyítványait a magyar gazdák ezreinek hasonló nyilatkozata erősítette meg, ami ezen szerek **kétségbevonhatlan jóságának** legnagyobb bizonyítéka.

Ismeretes, hogy a szőlők gombabetegségei elleni védekezés csak nehezen volt nálunk meghonosítható és évek hosszú során át a szőlősgazdák igen nagy része **télenül** nézte termésének pusztulását. Ezt az időszakot egy másik váltotta fel, amikor a termelők nagy része védekezett már, de közülök igen sokan a helyes anyagokat **helytelenül** alkalmazták, elhibázták az előírt **keverékek arányait**, vagy pedig a lelketlenül üzött **hamisításoknak** lettek áldozatai.

Mindazok pedig, akik igyekeztek, szorgalmuk, áldozatkészségük daczára kárt szenvedtek, nem a saját mulasztásukban vagy ügytelenségükben keresték a hibát, hanem a szerekben, holott más ügyesebbek, vagy akik hamisításoknak nem voltak kitéve, a legszebb eredményeket voltak képesek felmutatni.

A „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” ezért keresett és talált módot oly **szerek előállítására és forgalombahozatalára**, a melyeknél

a jó és biztos munka könnyű,

a csalás és a hamisítás ki van zárva.

Ezek a szerek a

dr. Aschenbrandt-féle porok.

A „dr. Aschenbrandt-féle **bordói por**” biztos **permetező anyag** a szőlő és burgonya **peronosporája** ellen;

a „dr. Aschenbrandt-féle **rézkénpor**” biztos **porozó anyag** a szőlő **oidium** betegsége ellen.

Azért mindazok a termelők, akik szőlő, vagy burgonyatermésüket biztosítani akarják a **peronospora** ellen, vagy pedig szőlőfürtjeik rothadását az **oidiumtól** meg akarják óvni, legbiztosabban úgy járnak el, hogy szőlőtökeiket vagy burgonyabokraikat idejekorán dr. Aschenbrandt-féle **bordói por** oldattal **bepermetezik**, és dr. Aschenbrandt-féle **rézkénpor** előzetes fújtatása által **elaját** veszik annak, hogy a peronospora, illetőleg oidium-gombák **tökeiken** a tenyésztet kedvező feltételeit megtalálják.

Mindkét szernek kizárólagos képviseletét, forgalombahozatalát Magyarország átvette a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete.

(Budapest, V., Alkotmány-utca.)

A dr. Aschenbrandt-féle porok rövid ismertetése.

A dr. Aschenbrandt-féle bordói por.

A „dr. Aschenbrandt-féle **bordói por**” előzőleg gyárilag kezelt, legalább 98½%-os elsőminőségű rézgálicz, méshydrát és cukor oly finomra őrölt keveréke, hogy 60-as szitán szitálható.

Ugyanez bárkinek szívesen megküldi a porok részletes leírását, használati utasítását, 400 magyar szőlősgazdának véleményét tartalmazó füzetét és minden tekintetben szívesen szolgál a porokat illetőleg bármely felvilágosítással.

A dr. Aschenbrandt-féle porok ára Budapesten, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének raktárában:

A bordói por:

50 kgr.-os zsákokban à kgr.	60 fillér.
10 „ „ „ à „	61 „
5 „ „ „ à „	61 „

A rézkénpor:

50 kgr.-os zsákokban à kgr.	16 fillér.
10 „ „ „ à „	50 „
5 „ „ „ à „	50 „

Rendelések feladására szíveskedjék a hirdetéshez mellékelt **megrendelő lapot** és **válaszborítékot** felhasználni.

Minden csomagnak az alanti ellenőrzőbélyeggel és ólomzárral kell ellátva lennie.

A porok expediciálása utánvétellel, vagy az esedékes összeg előleges beküldése ellenében történik. Ugy a dr. Aschenbrandt-féle **bordói por**, mint a **rézkénpor** ölmozott 5, 10, 50 kgrmos zsákokban jön forgalomba és alanti ellenőrző bélyeggel van ellátva. Nyitott vagy bélyeggel el nem látott csomagok valóságáért nem állunk jót.

Fenti árakat a rézgálicz és kén emelkedő áaira való tekintettel **csak az 1902. évi április hó közepéig eszközölt megrendeléseknél** tartjuk **érvényben**. Ezen időn túl az árakat bármikor szabadon változtatjuk.

A **gyártás korlátolt lévén**, csak azon megrendelések pontos teljesítéséért szavatolunk, melyek **idejekorán küldetnek be**. Azért ajánlatos a porok **mielőbbi** megrendelése. A porok **szállítása** tetszés szerinti időben történhet.

Kívánatra a **szállítást márczius hó 1-től kezdve** bármikor fogantatosíthatjuk. (Métermázsánál kisebb rendelések effektuálása még korábban is történhet.)

Tehát ugyanazon anyagokat tartalmazza, amelyek eddig is egyedül bizonyultak hatékonyaknak a szőlő peronosporája ellen.

A dr. Aschenbrandt-féle **gyártási mód** azonban, az anyagok hatását **nagyobbá**, kezelésüket **egyszerűbbé és biztosabbá** tette.

A dr. Aschenbrandt-féle **bordói porhoz** a szükséges **mész**, a kellő arányban és kellőleg **preparálva**, mint a rézgáliczszal egyenlő finom-

ságura megöröltött mészhidrát kevertetik, mely ily alakban a keverékben teljesen feloldódik.

A gazdák által házilag, rézgálicz és mészből előállított permetező folyadékok egyik legnagyobb hibája, hogy nem tapadnak kellőleg a levélhez s a legkisebb víz lemossa őket.

A dr. Aschenbrandt-féle bordói pornál ezen a bajon is segítve van, amennyiben az eddig egyedül jónak bizonyult ragasztó anyag a czukorból van hozzá, szintén a kellő finomságra örölve, a megfelelő mennyiség adva.

Az Aschenbrandt-féle bordói por nemcsak a külföldön, hanem hazánkban is volt tudományos kísérletezés tárgya. Linhardt György a magyaróvári m. k. gazdasági akadémia tanára, már évek óta folytat vele összehasonlító kísérleteket, melyek a pornak kitűnőségét, az eddig általánosan elterjedt rézgálicz használatával szemben igazolták.

A bordói-porról szóló jelentésében a következőkben sorolja fel a tanár ur annak előnyeit:

„A dr. Aschenbrandt-féle por előnye a bordói lével (rézgálicz és mészkeverék) szemben a következő:

1. Az oldatot elkészíteni igen könnyen s nagyon rövid idő alatt lehet.

2. Az oldat erősen alkalikus hatása s véle a lomb gyenge leveleit még ügyetlen munkás sem képes leperzselni.

3. Az oldat kitűnően tapad s olyan esők, a melyek a rézgálicz és mész keveréket okvetlenül lemossák, nem képesek a zöld részekről lemosni.

4. Ha az oldat nem lesz a permetezésnél elhasználva, a megmaradt mennyiséget egy bedugaszolható hordóban huzamos ideig eltarthatjuk a nélkül, hogy az állás ártana az oldatnak.“

Ezen előnyök magyarázatául, illetve kibővítéséül szolgáljanak a következők:

1. Míg a rézgálicz törése, forró vízben való feloldása, mésszel való keverése órákat, nagyobb mennyiség elkészítésénél egész napot vesz igénybe, addig a bordói porból készült oldat néhány perc alatt készíthető el.

2. Akármily erősségű oldatot használunk is, perzselést nem idézhetünk vele elő, mert az oldat már eredeti állapotában közömbösítve van. Már pedig tudjuk, hogy főleg a kisczudák és gyakorlatlan vincerellérek, a helytelen oldat készítése által gyakran több kárt tesznek a szőlő fiatal hajtásaiban, mint maga a peronoszpóra.

3. Az oldat kitűnő tapadása főleg esős időjárás idején óriási előny. Míg a rézgáliczszal történt permetezést feltétlenül ismételni kell, ha a permetezett tőkét egy napon belül nagyobb eső éri, annak szüksége a bordói por oldatánál soha nem következik be, mert a permét a legerősebb esők sem képesek többé lemosni.

4. A feleslegben maradt bordói por oldata a következő permetezés idejére eltehető; míg a megmaradt bordói lé néhány nap múlva teljesen használhatatlanná válik és hibás számítás folytán a gazdát jelentékeny kár érheti.

5. Az anyag beszerzése a közönséges bordói léhez nehézségekkel járt. A falusi szatócsoknál — főleg örölt állapotban — raktáron tartott rézgálicz nagy része hamisítva van, meszet tiszta állapotban épen sürgős esetben az egész községben nem lehet találni.

6. Az oldat tisztaságánál fogva a permetező gép díóját és szelepeit nem dugaszolja el s így ki van zárva a bordói por használatánál annak lehetősége is, hogy a gép tisztítása miatt a legbecsesebb idő elpocsékoltsék, már pedig erre a bordói lénél naponként van eset.

7. Az oldat elkészítését akármilyen gyakorlatlan napszámosra lehet bízni, legfeljebb anyagot pazarol, de kárt a szőlőben semmi esetre sem tehet.

A dr. Aschenbrandt-féle bordói por használatának módja.

Legelőször is lemérünk a porból annyi kg.-ot, ahány %-ra óhajtjuk a permetező-lét készíteni. Tehát $1\frac{1}{2}$ —2 kg.-ot.

Azután veszünk egy kádat, melybe 40 liter vizet öntünk.

Ezt a 40 liter vizet folytonosan keverjük egy nyírfaseprűvel, vagy karóval.

A már előbb leírt bordói port egy közönséges lisztkezelő alkalmas konyhaszitába öntjük és a viz folytonos keverése közben a szitát gyengéden a kád széléhez ütögetve, beleszitáljuk a port a kádban levő 40 liter vízbe.

Igy a bordói por teljesen és tökéletesen felolvad.

Ezután ugyancsak keverés közben, még 60 liter vizet öntünk a kádba.

Ha azonban daczára az óvatos keverésnek, mégis képződött habos üledék, úgy nyúljon a munkás kezével a vízbe, szedje ki az üledéket és nyomkodja újra át a szitán, természetesen a viz folytonos keverése közben.

Linhardt kísérletei alapján kimondja:

„Nem vagyunk képesek a lisztüemü anyagot kézzel oly finoman hinteni, hogy kisebb-nagyobb összetömörült darabkák ne maradjanak.“

— A bordói port tehát okvetlenül szitálni kell a vízbe. —

A permetező-lének illetően pontos elkészítése alig pár percnyi időt vesz igénybe. Az elkészített lé kissé zavaros, égszínké színű és egyenesen a permetező gépekbe önthető.

Mielőtt azonban a lét a gépbe öntjük, kavarjuk fel mindig jól az oldatot.

A dr. Aschenbrandt-féle bordói porral készült lével a permetezés egyszerű, tiszta munka. Tiszta marad a gép is, a munkás is.

A perme, még a tökéletlenebb, tehát olcsóbb gépeknél is, egyenletesen, finoman szétszórvva hull a növényzetre, 10—15 perc alatt rászárad a levélre és eső ezt többé nem mossa le.

A megmaradt, permetezésre fel nem használt oldatot töltjük valami ócska hordóba, dugaszoljuk le és tegyük így el arra az időre, amikor megint szükségünk lesz rá.

A bordói port pedig használatig tartjuk száraz és szellős helyen, úgy az minden káros következmény nélkül hónapokig is eltartható. Aki ilyen helylyel szőlőjében nem rendelkezik, az tartsa a port otthon, vagy rendelje esetről-esetre a szükséges mennyiséget.

Mikor és hogyan permetezzünk?

A „dr. Aschenbrandt-féle bordói por“ oldattal, azt kellő időben és kellő erősségben használva, a 3-szori permetezés teljesen elegendő.

Permetezzünk:

először tavasszal, amint a hajtások legelőbbje 20—25 cm.-re nőnek, tehát május elején; ilyenkor 1%-os oldat elegendő;

másodszor júniusban (virágzás előtt), $1\frac{1}{2}$ vagy 2%-os oldattal; harmadszor július végén vagy augusztusban $1\frac{1}{2}$ vagy 2%-os oldattal.

Igyekezünk mindig arra, hogy amint a hajtások nőnek, az új növekedésen, ami nem lett permetezve az előbbi permetezésnél, ne vehessen erőt a peronoszpóra.

A kellő időben alkalmazott permetezés felér két permetezéssel.

— Egy kat. hold szőlő háromszori permetezéséhez kell 20—25 kg. bordói por. —

Amit nem szabad tenni.

Nem szabad a „dr. Aschenbrandt-féle bordói port“ nedves helyen, nedves pincében, préházban, gunyhóban tartani. Készítsünk a zsákoknak 15—20 cm. magasságban, hogy alatta a levegő járjon, deszkaaljat. Nedves helyen a por vizet vesz magába, szürke lesz, összeáll göbökbe és nem jól olvad. Száraz helyen akármennyig eláll. A zsákot, amiben a por van, az eltevésnél jól be kell kötni.*

Nem szabad a „bordói port“ sem a zsákból a vízbe önteni, sem kézzel szórni, sem ritka rostán a vízbe eresztetni, még erőszakkal nyomkodva, gyorsan szitálni sem. Szépen lassan, a szitát a kád széléhez ütögetve kell szitálni, ez eltart 2—3 percig. Ezt az időt ne akarjuk megtakarítani.

Nem szabad az oldat készítéséhez gyermeket, kis leányokat alkalmazni. Az férfimunka. A gyerek, a leány nem tud a kád körül forogni. Nem tud lenyulni a kádba az esetleges üledékért, a szitálásnál ügyetlen, alacsony, a felszálló por megköhögte. Az ilyen tökéletlen munkás a porral nem tud banni.

Nem szabad az oldatot soha sem a permetezőbe önteni, anélkül, hogy előbb a kádban felkeverjük. Ez az előzetes felkeverés minden permetező anyagnál feltétlenül szükséges.

A dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor.

A „dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor“ az oidium feltétlenül biztos, tartós hatású ellenszere.

A rézkénpor főanyaga a tiszta, szublimált kénpor, viztelenített $98\frac{1}{2}$ %-os rézgálicz és mészhidrát, szintén oly finomra örölve, hogy a keverék 60-as szitán szitálható.

A keverék tehát szintén csak azokat a anyagokat tartalmazza, a melyek eddig egyedül bizonyultak hatékonyaknak a szőlő oidiuma ellen.

A kén az oidium egyetlen biztos ellenszere, míg a hozzákevert és egyben a mészhidrattal kéllően közömbösített rézgálicz csak fokozza a szer hatását, mert sok esetben védelem a peronoszpóra és óvszer a szőlő sok kisebb jelentőségű betegsége ellen.

Az Aschenbrandt-féle rézkénporban rézgálicz- és mészhidrattartalma azonban nemcsak azért teszi becsesebbé e szert a tiszta kénpornál, mert egyéb növényi bajok ellen is megvéd, de mert kéntartalmának is emeli hatását a hozzákevert réz- és mészhidrát.

* Az idény végén megmaradt port pedig még, mielőtt a por színét megváltoztatta ill. megcsomósodott volna, tegyük el légmentesen elzárható edénybe. Ha csak néhány kgr. por maradt, úgy legalkalmasabb egy nagy, dugóval lezárható befőttes üveg, nagyobb mennyiségnél pedig legalkalmasabb egy megfelelő irtartalmu és hólyagpapírral kiragasztott hordó (esetleg szénkéneghordó). Így eltéve a por évekig is eltartható.

A tiszta

Az Asch

az egész szől

ne hatoljon,

Ezt a tö

tásával is jár

semmi esetre

Amint a

brandt-féle ré

rögtön vesz a

kezd és az e

A közön

vele hüvös id

kénpor a szőlő

— A „

hüvös reggeli

legedik az id

A

kénporra

1.

s így ne

tökélete

2.

3.

kierjedt

közönsé

4.

a tőkén

főleg m

5.

a mi m

előny;

6.

metezés

veszély

porozás

ha egy

jelenték

7.

arának.

metezés

Hogy a

hogya k

elterjedésük

hogya k

megbízható,

a szőlő két

azt biz

a) a tu

b) 500

mán nyert

A hazai é

M. k

Linhardt

alapján az As

a „Borászati

melyből kivon

A m.-óv

mult, ugy ez

betegsége (P

kísérleteket.

A dr.

felhívjuk a ga

előnyei a két

A kísérle

készítését s le

Az így l

tárgyát képez

szembe s lap

A folyó

A tiszta kénport lefujja a szél és lemossa az eső.

Az Aschenbrandt-féle rézkénpor valóságos finom porfelhőbe burkolja az egész szőlőtököt, a melyen nem maradhat hely, a hova a por be ne hatoljon, **finom rétegben le ne rakodjon.**

Ezt a tökéletes eloszlást (ami az anyagnak 25—30% megtakarításával is jár), a kereskedésben lévő közönséges, durván őrtölt kénporral semmi esetre sem lehet elérni.

Amint a tökéletes kevert és rendkívül finomra őrtölt dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor a fűrtre vagy levélre jut, a finom réz- és mészpor rögtön vesz az élő növényből magának annyi nedvességet, hogy olvadni kezd és az egész keveréket odatapasztja.

A közönséges kénpor csak bizonyos fokú meleg időben hat. Ha vele hűvös időben porozunk, mire felmelegedik az idő, lehull a tiszta kénpor a szőlőről és hiába porozunk.

== A „rézkénporral” bármikor porozhatunk. Még a harmatos, hűvös reggeleken is, az odatapad a levélzetre és megvárja míg felmelegedik az idő, hogy a kén hatását biztosan érvényesíthesse. ==

A rézkénpor előnyei az eddig használatban volt közönséges kénporral (kénvirággal) szemben a következők:

1. A rézkénpor finomabb őrlésű, mint a közönséges kénpor s így nem csak sokkal kevesebb kell belőle, hanem hatása is tökéletesebb.

2. A rézkénpor jobban tapad mint a kénvirág.

3. A rézkénpor kevésbé bűdösíti el a szőlőfürtöket és a kiejedtt bort nem teszi oly mértékben záptojásszagúvá mint a közönséges kénpor.

4. A rézkénpor sikerült keverékénél fogva soha perzseléseket a tőkén nem idéz elő, míg a tiszta kénpor tulságos alkalmazásánál, főleg meleg időben ily perzselések gyakoriak.

5. A rézkénpor használata a vesszők és fürtök érését gyorsítja, a mi maga, főleg rövid ősz esetén, eléggé meg nem becsülhető előny; végre

6. a rézkénpor rézgálicztartalmánál fogva a harmadik permetezést is feleslegessé teheti oly esetekben, ha a peronoszpóra-veszély nem tulságos nagy. Minthogy pedig a szőlő egyszeri porozása sokkal kevesebbe kerül, mint annak egyszeri permetezése, ha egy porozással egy permetezést helyettesíthetünk, úgy azzal jelentékeny megtakarítást értünk el.

7. A rézkénpor **olcsóbb** a használatban, daczára magasabb árának. ¹-s-al kevesebb fogy belőle; biztosan hat; esetleg permetezést takarít.

A rézkénpor használatának módja.

A rézkénpor úgy a mint a zsákokból kikerül, egyenesen a porozókészülék szelencéjébe vagy fújtató-készülék tartányába kell önteni és vele a töke összes részeit lehetőleg vékonyan behinteni (befújtatni).

A rézkénpor jelentékenyen finomabb lévén, mint a közönséges kénvirág, könnyen pazaroljuk az anyagot. Azért nem szabad a tartányt vagy szelencét nagyon megtölteni, mert akkor hirtelen igen sok por szabadul ki és szabályozható fújtatókat (Vermorel és Aschenbrandt-féle) úgy kell szabályozni, hogy azok esővén minél kevesebb por hatoljon be a fújtató csőbe.

Oly esetben, ha az előzetes porozást a lisztharmat ellen elmulasztottuk volna és a betegség meglepett, úgy ne csak a beteg fürtöket porozzuk be, hanem az egészségeseket is.

De épen olyan hiba volna csakis az egészséges fürtöket porozni, a betegéket pedig nem.

A rézkénpor nemesak óvszer, hanem gyógyszer is.

Ránczosodó vagy repedt bogycokon azonban többé segíteni nem lehet. Mentsük meg tehát szőlőinket a lisztharmattól előzetes porozás által, ha pedig azt elmulasztottuk volna, porozunk rögtön, mihelyt az első lisztharmatos tökéket megpillantjuk.

Mikor porozunk?

A hol volt már oidium, ott tavasszal, a mint a szőlő hajtása 20—25 cm. hosszúságra megnőtt, permetezzük meg az egész tökét és a permetezés után 8—10 nappal pedig **okvetlenül porozzuk be rézkénporral**, úgy hogy mindkét betegség ellen biztosítva legyen a szőlők.

De mindenesetre előbb permetezzünk és azután porozunk.

Junius hó végén, illetőleg augusztus hó elején végezzük az Aschenbrandt-féle rézkénporral a második, illetve harmadik porozást.

A hol **nem volt még** oidium, ott is ajánlatos elővigyázatból virágzás után a szőlőt megporozni, mert sohasem vagyunk biztosak, hogy a lisztharmat nem lép fel az idén oly vidéken is, melyeket eddig elkerült. Kárba ez a munka nem vész soha, mert a lombzat üdesége és az érés gyorsítása eléggé kárpótol. De mindenesetre szükséges legalább kisebb készletet tartani a dr. Aschenbrandt-féle rézkénporból és a mint a baj nyomait észreveszszük rögtön porozunk, — még pedig porozzuk az egész tökét.

☛ Egy kataszt. hold kétszeri porozásához kell 10, háromszori porozásához 15 kg. rézkénpor. ☛

Elismerő bizonyítványok.

Hogy a dr. Aschenbrandt-féle porok beváltak; hogy kitünő használatukat, Magyarországon is már nagy elterjedésük igazolja;

hogy bennük a magyar szőlős gazdaközönség egy teljesen megbízható, a régieknél előnyösebb új védekező anyagot kapott a szőlő két veszedelme, a peronoszpóra és az oidium ellen azt bizonyítják;

a) a tudományos intézetek véleményei.

b) 500 magyar szőlőtermelőnek, az 1899—1901. évek folyamán nyert tapasztalata, melyről a gazdák sajátkezűleg aláírt,

eredetiben nálunk levő elismervényeiből száz bizonyítványt alább közlünk.)*

== Ezeket az elismerő bizonyítványokat független gyakorlati gazdák irták, önként meggyőződésből gazdatársaik okulására. A tudományos intézetek pedig kötelességből az igazság iránt végezték kísérleteiket. Olvassuk el irásukat, tanulunk belőle. ==

*) Csak a nagyobb termelők véleményét kértük, akik több mm. port használtak fel az 1900-ik évben.

A hazai és külföldi gazd. és kertészeti iskolák, tudományos intézetek, egyesületek bizonyítványai.

M. kir. Gazdasági Akadémia Magyar-Óvár.

— Növényélet és kórtani állomás. —

Linhardt György magyar-óvári gazd. akadémiai tanár utasításai alapján az Aschenbrandt-féle porral végzett kísérletekről *Barna Balázs* a „Borászati Lapok” 1899. évi 47. számában részletesen számol be, melyből kivonatilag a következőket vesszük át:

A m.-óvári m. kir. állami növényélet- és kórtani állomás, mint a múlt, úgy ez évben is felvette programjába a szőlő peronoszpóra betegsége (*Plasmopora viticola* Berl. et de Toni) elleni védekezési kísérleteket.

A dr. Aschenbrandt-féle porral végzett kísérletekből kifolyólag felhívjuk a gazdák figyelmét e permetező anyagra, melynek határozott előnyei a két évi pontos kísérletek alapján be lettek igazolva.

A kísérlet tartama alatt mindenféle módon megkísérlettem az oldat készítését s legjobban a szitával való hirtés vált be.

Az így készített permetező-anyag, mely már a múlt évben kísérlet tárgyát képezte, tökéletesen megvédi a szőlőt a peronoszpóra támadásával szembe s tapadás tekintetében is mint el-öréndű permetező anyag szerepel.

A folyó évi kísérletek igazolták a múlt évi eredményeket, amennyiben

a permetezett táblák egyikén sem volt konstatálható a peronoszpóra fellépte, daczára annak, hogy az időjárás a betegség fejlődésére kedvező volt.

Az oldat, daczára a július hónapi (5-től 31-ig) 83 mm. csapadéknak nem mosott le s még mindig megfelelő mennyiségben volt a leveleken.

A dr. Aschenbrandt-féle por (bordói por) előnye a bordói lével (rézgálic és mészkeverék) szemben a következő:

1. Az oldatot elkészíteni igen könnyen s nagyon rövid idő alatt lehet.

2. Az oldat erősen alkalikus hatású s vele a lomb gyenge leveleit még ügyetlen munkás sem képes leperzselni.

3. Az oldat kitünően tapad s olyan esők, a melyek a bordói keveréket okvetlenül lemossák, nem képesek a zöld részekről lemosni.

4. Ha az oldat nem lesz a permetezésnél elhasználva, a megmaradt mennyiséget egy bedugaszolható hordóba huzamos ideig eltarthatjuk a nélkül, hogy az állás ártana az oldatnak.

A növénykórtani állomásnak ez év folyamán, az Aschenbrandt-féle porral folytatódó kísérletei alapján az képezte, miképpen lehetne a kiadásokat a lehető legkisebbre redukálni. E célból egy-egy táblát 2, illetve 1%-os keverékkel permeteztet.

Az első permetezés (május 29.) idejétől július 5-ig aránylag kevés csapadék (58.9 mm.) volt. A hajtások erőteljesen növekedtek s daczára

annak, hogy az oldatok mindenike jól tartotta magát, tekintettel az újabb hajtásokra és levelekre, másodsor kellett permetezni.

Másodsor július hó 6-ik napján permeteztettem és pedig ismét 2%, illetve 1%-os oldattal.

Julius hónapban nagy esők voltak s az összes csapadék a hó végére 830 mm. lett.

Az oldatok ennek dacára nagyon jól tartották magukat. Szükségessé tartottam meghatározni, hogy a legjobban lemosott levelek, amelyek legkevésbé volt látható a permetező anyag, tartalmaznak-e elegendő mennyiségű rézgálicot?

E célból az egyes tökékről bizonyos mennyiségű levelet gyűjtöttem össze, melyeket aztán desztillált vízben lemostam. A vízben a lemosás után olyan mennyiségű rézgálic volt kimutatható, mely a levelet minden körülmények között képes volt a peronoszpórától megvédeni.

A leírt kísérletek, a melyek szigorú pontossággal lettek végrehajtva, fényesen igazolják, milyen előnyökkel jár a dr. Aschenbrandt-féle porból készült oldattal való permetezése a szőlőnek a Plasmopara viticola Berl. de Ton. ellen.

A lefolyt kísérletek alapján ma már nyugodt lelkiismerettel kimondhatjuk, hogy a dr. Aschenbrandt-féle por a peronoszpóra ellen a szőlőt feltétlenül megvédi, kitűnően tapad s a szőlő lombjairól olyan esők, a melyek a bordói lét feltétlenül lemossák, nem képesek lemosni. A lombot soha sem perzseli le, az oldat készítése rövid időt vesz igénybe s az anyag ára tetemesen olcsóbb, mint a rézgálicból készült bordói lé-é.

Villány (Baranya vm.).

Julius hó közepén védekezünk először a bordói pornak 2 1/2%-os oldatával. A port szitálva adagoltam a vízbe és a keletkezett csomókat kézzel dörzsöltem szét. A permetezőik mindvégig tiszták maradtak. Az utóbb bekövetkezett esők a permét a lombozatról le nem mosták, sőt október, legvégén is a leveleken látható volt. Az első permetezést rézgálicszal végeztem és a peronoszpóra mindazonáltal megtámadta a szőlőt, míg az Aschenbrandt-féle por használata után a peronoszpóra tovább nem terjedt, sőt ez évben többször nem is kellett permetezni. Ennélfogva a bordói pornak minden másfél szerrrel elsőbbséget tulajdonítok, mert míg hátrányát nem tapasztaltam, addig előnye, hogy a lé elkészítése nem jár annyi munkával,

kitűnően tapad, nem kell annyiszor permetezni és a szőlő üdeségét mindvégig megtartja. Ezentúl csakis Aschenbrandt-féle bordói port fogok használni. Kiss Vilmos, tanító, a villányi községi gazdasági ismétlő-iskola telephelyezője.

Nagy-Szent-Miklós (Torontál vm.).

Az itteni szőlőben a lisztbarmat csak szórványosan mutatkozott, miért is igen későn, szeptember 10-ike táján védekezünk ellene. A rézkénport kézfűvővel, egy a beteg, mint az egészséges fürtökre hintettük és így sikerült a baj továbbterjedését megakadályozni. A por egyuttal a fürtök érését is észrevehetőleg gyorsította. Káros utóhatását a pornak (dacára az igen késői védekezésnek) sem a fürtökön, sem a boron nem lehetett tapasztalni. A rézkénport jövőben is szándékozom használni. M. kir. földműves-iskola igazgatósága.

Hohenheim (Württembergben).

Van szerencsém Önnel tudatni, hogy az Önnél rendelt bordói porral igen meg vagyok elégedve. A por pihesszerű lecsapódással igen könnyen oldódik, a folyadék könnyen szétporlad és növényre jól tapad. A rézkénporok is igen jó hatását tapasztaltam a komlónál. Strebel tanár, kir. mezőgazdasági főiskola igazgatósága Hohenheimban.

Reutlingen.

Április 2-iki küldeményét köszönettel vettem és a bordói porral azonnal kísérletet tettem utasításai szerint. A por könnyen oldódott, a permetezés kitűnően eszközölhető; a kinek csak megmutattam, nagyon meg volt elégedve, mint jó magam is. A folyadék igen jól tapad a levelekre, a miért munkám eredménytelen nem is lehet. A rézkénpor a főzelekfélekénél igen jó hatású volt a földi bolhák ellen. Kérem küldjön nekem postafordultával 100 kiló bordói port teherszállítványként. Az árát a factura megérkezésekor azonnal küldöm. Lucas F., a gyümölcs és kertészeti felsőbb tanintézet igazgatója.

Benfeld.

Minden eddigi a szőlő peronoszpóra betegsége ellen használt szer között legjobban az ön bordói pora vált be. Az ezzel permetezett szőlők még ma is friss és zöld leveleikkel tűnnek fel. A bordói por egy kiváló előnyét abban találtam, hogy még a legerősebb felhőszakadáshoz hasonló tartós eső sem volt képes azt a levelekről lemosni, úgy, hogy jelenleg is még rajta van. Wiedeburg, császári jószágigazgató.

A szőlőbirtokosok bizonyítványai.

A hozzánk három év alatt beérkezett körülbelül 500 elismerő bizonyítványból mutatóul egyszáz bizonyítványt itt közlünk:

BORDÓI POR.

Sárbogárd (Fehér vm.).

Bordói port rögtön hoztattam, mielőtt az itt nálunk kapható volt és július végén alkalmaztam először. A 2%-os oldatot úgy készítettem, hogy a port apránként töltöttem egy kevés vízbe folytonos kavarással közt és így töltöttem fel a kádat. Igen jól feloldódott. Az előző permetezések az idén a sok eső miatt nem jól sikerültek, de a bordói por oldat alkalmazása után a peronoszpóra terjedése megszünt. A manipuláció egyszerűsége miatt is előnyösebb ezen szer az eddigi rendszernél, míg semminemű hátrányát nem láttam, miért is ezután is alkalmazni akarom. Dr. Halász Zoltán, földbirtokos.

Balaton-Almádi (Veszprém vm.).

A bordói port június tizedike táján használtam először igen jó eredménnyel. Ugyanis a port csak kísérlet céljából hoztattam, s egyidőben permeteztem a szőlőmet rézgálic és szódakeveréssel is. Mig a másnap beállott esőzés a rézgálic és szódakeveréket jóformán teljesen lemosta, addig a bordói por oldata tökéletesen tapadva maradt, amit a mellékelve beküldött levelek is bizonyítanak, melyeken még most is (október közepén) rajta van a perme. Alja az oldatnak oly kevés maradt, hogy az szóra sem érdemes. A port nemcsak magam fogom használni, hanem annak használatát másoknak is a legmelegebben ajánlhatom. Ifj. Perczel Sándor, szőlőbirtokos.

Szegárd (Tolna vm.).

Augusztus elején használtam először a bordói port, és pedig 2%-os oldat alakjában. A por jól oldadt, a gép tisztán maradt, és a permének az esőzések nem ártottak. Eddigi tapasztalataim szerint a port ajánlatosnak tartom és egyszerű tisztá kezelése miatt csak előnyét ismerem, miért is jövőre ezt a port szándékozom használni és a közönséges bordói lével összehasonlítva kísérletet tenni. Máthás Kálmán, megyei főszámvéevő.

Vaál (Fehér vm.).

A bordói pornak 2%-os oldatával augusztus 5. és 10-ike között permeteztem be szőlőmet. A port szitálva adagoltam a vízbe és az jól feloldódott s utána a permetezőik is tiszták maradtak. Az Aschenbrandt-féle permetező anyagnak általában jó hatását tapasztaltam, miért is jövőben szintén alkalmazni szándékozom. Szüts Jenő, főszolgabíró.

Zsablya (Bács-Bodrog vm.).

A bordói pornak 1 1/2%-os oldatával permeteztem be augusztus 7-én szőlőmet. A permét a lombozatról még az 5-ik eső sem mosta le és dacára, hogy a szőlő ez alkalomnál többször nem lett permetezve, a peronoszpóra

tovább nem haladt rajta. Szemben a rézgálic és mézkeverékkel ezen szer használatát ajánlatosnak tartom. Főelőnye az, hogy kevesebbet kell vele bibelődni és a permetező gépet nem dugaszolja el. A jövőben is szándékozom a bordói port használni. Eddigi tapasztalataim szerint, szükségétlen 1-2-3%-os oldatnak a használata, elég-e 1 1/2%-os is, mert rézgálicnak nyoma is megöli a peronoszpórát. Tehát inkább többször, de igen hig oldattal permetezem. Szateczki Hugó, szőlőbirtokos.

Uj-Arad (Temes vm.).

A bordói por 2%-os oldatát augusztus közepén permeteztük először. A port szitálva töltöttük a vízbe és az, egy igen kevés alj hagyásával, jól felolvadt. Már egyszeri használat után is konstataható volt, hogy ezen oldat tisztaságánál fogva a fecskendő bedugulása ki van zárva. A perme még egyszer annyi ideig volt látható a leveleken mint a közönséges bordói lénél, s így legfőbb előnye az Aschenbrandt-féle pornak az, hogy jobban tapad. A bordói port jövőben is fogjuk használni. Kádár István, urad. szőlőkezelő.

Czelna (Alsó-Fehér vm.).

Szőlőmet mindössze egyszer, július második felében permeteztem be bordói por oldatával, mely könnyen oldódott és oly jól tapadt a levélhez, hogy peronoszpórától teljesen megóvta szőlőmet. Nagy előnyének tartom, hogy a bordói por igen könnyen oldódik és a permetező gép sohasem dugul be tőle. Br. Zeyk-féle uradalom. Karakas Zsigmond, gazd. intéző.

Kuvin és Arad (Arad vm.).

Mig a peronoszpóra két meszgyés szomszédom szőlőjét oly mértékben támadta meg, hogy a tökéken levél már szeptember végén nem volt, addig én a magasabban fekvő szőlőket kétszer, az alantabban fekvőket pedig háromszor „bordói por” permetezéssel tökéletesen megvédtam az inváziótól. Az oldat jól ragadt és az eső azt egykönnyen le nem mosta, hatása, mint fent említettem, teljes volt. Előnye ezen szernek a régi bordói keverék felett, hogy jobban tapad és előállításra olcsóbb mint a rézgálic-keveréké; első permetezéshez 1 1/2%, a továbbiaknál 2%-os oldatot alkalmaztam. Sármezey Endre, az „Arad-Csanádi vasutak” főmérnöke.

Bács-Kelebia.

Ezen évben kizárólagosan dr. Aschenbrandt-féle „bordói port” használtam permetezésre és minden tekintetben oly kitűnő hatást tapasztaltam, hogy a jövőben is a kezelésem alatt álló telepet ezen szerrel fogom kezelni. Minden szőlőbirtokosnak és szaktársamnak ezen szerrel legmelegebben ajánlom. Nagy Lajos, telephelyező.

Mig a nem perleperzselte, addig én szőlőmet tökéletesen megvédtem 2%-os oldattal használtam, hogy elkészítettem jelentékeny. Ennek le szegődtem. Nyári Béla

Idejekorán védkárt nem okozott. Első mely oly kitűnően tapad szőlőfürtök pedig egy tapad, tehát eső le nem többi anyag, gyorsan más anyag. Dacára permeteztek, perzselés

Az idén először azt tapasztaltam, hogy válik be. E szer perzselést nem okoz. tokosoknak nem eléggé nagy közönséggel megismerkedő.

Idejekorán védkárt nem okozott, perizben 1 1/2%-os) oldat régieg a levélzetben látható oldódván, kevesebb mul lehetősé és azért arány által remélhető volna Nagyréthi és Kisgyimóti

A peronoszpóra 1 1/2%, illetve 2%-os levélzethez, úgy, hogy szernek általában igen rozottan jobb a rész a jövőben a kedvező társulni. Füllinger József

A dr. Aschenbrandt gazdák, a kiknek ezen a por könnyen oldódó hátra. A perme oly volt a lombozaton. anyaggal kezelve, az Tana Károly, szőlőb

Az idén először gedve, mert a por permetezéskor is meg Márton, szőlőbirtokos

Mig a nem per fellépett, addig az én 2%-os „bordói por” okozott. A perme a leve Ezen szernek hátrán elkészíteni nem lehet sági felügyelő.

A peronoszpóra mindkét ízben dr. As használtam. A por bá végig tiszta maradt. Alában ezen szernek tartom, hogy még az Véleményem szerint jövőben csakis ezen a féle uradalom fő-tis

A dr. Aschenbrandt gedve, mert a por könnyes többé le nem mos meg volt a levélzet, mi levél sem volt találha felett, hogy még 4% minden újdonságot. remény lehet arra, hogy Sándor, szőlőbirtokos

A peronoszpóra oldatát használtam. A

*) Szeles időben

Mig a nem permetezett szőlőket a peronoszpóra ezidén teljesen leperzselte, addig én a „bordói pornak” három ízben való alkalmazásával a szőlőmet tökéletesen megvédtem. Első ízben 1% második és harmadik ízben 2%-os oldatot használtam. A pornak jó hatását tapasztaltam és ívelőnyének tartom, hogy elkészítése nem járón sok pepecseléssel, az előmeztartás igen jelentékeny. Ennek folytán a magam részéről ezen szernek állandó híveül szegődtem. **Nyári Béla**, hegykapitány.

Villány (Baranya vm.).

Idejekorán védekezvén a peronoszpóra ellen a szőlőben semminemű kárt nem okozott. Első ízben 1 1/2%, másodikban 2 1/2%-os oldatot használtam, mely oly kitűnően tapadt a levélzethez, hogy még most is látszik a perme, vesszők, szőlőfürtök pedig egészségesek maradtak. Ezen szernek nagy előnye, hogy jól tapad, tehát eső le nem mossa, a permetező gépeket nem rongálja annyira, mint a többi anyag, gyorsan elkészíthető és amellet aránylag olcsóbb, mint bármely más anyag. Dacára annak, hogy néhol kísérlet czéljából erős oldattal permeteztek, perzselést sehol nem észleltek. **Kiss Vilmos**, gazd. isk. tanár.

Villány (Baranya vm.).

Az idén először védekeztem „bordói por” oldattal. Permetezés után azt tapasztaltam, hogy a „bordói por” minden más anyagnál jobban válik be. E szer főelőnye, hogy könnyen oldódik, kitűnően tapad és perzselést nem okoz. Véleményem szerint czélszerű volna ezen főleg kisbirtokosoknak nem eléggé ajánlható szert helyszínein tartandó előadások által a nagy közönséggel megismertetni. **Schuth Vilmos**, szőlőbirtokos és borsnagykereskedő.

Villány (Baranya vm.).

Idejekorán védekezvén a peronoszpóra ellen, az szőlőben semminemű kárt nem okozott, pedig mindig gyenge (első ízben 1%, második és harmadik ízben 1 1/2%-os) oldatot használtam és a sűrű esőzés mellett a perme mindvégig a levélzeten látható volt. Nagy előnye ezen szernek, hogy könnyebben oldódik, kevesebb munkát igényel elkészítése, az eszközök romlása nem észlelhető és azért aránylag olcsóbb, mint a többi anyag. Szakszerű ismeretekkel által remélhető volna, hogy ezen kitűnő szert általános elterjedésnek fog örvedeni. Nagyréthy és Kisgyimóthi **Gyümöthy Jákó**, szőlőnagybirtokos.

Német-Úrög (Baranya vm.).

A peronoszpóra ellen ezidén a dr. Aschenbrandt-féle „bordói pornak” 1 1/2%, illetve 2%-os oldatával védekeztem. A perme kitűnően tapadt a levélzethez, úgy, hogy még szüretkor is látható volt a lombozaton. Ezen új szernek általában igen jó hatását észleltem, úgy, hogy véleményem szerint határozottan jobb a rézgálicz és mészkverékénél. Biztosra lehet venni, hogy a jövőben a kedvező tapasztalatok után ezen szert általánosabban fogják használni. **Füllinger József**, szőlőbirtokos.

Mária-Kéménd (Baranya vm.).

A dr. Aschenbrandt-féle bordói por hatásával igen én, mint azon szőlősgazdák, a kiknek ezen szert ajánlottam, általában igen meg voltak elégedve. A por könnyen oldódik és kellő keverés mellett semmi üledéket sem hagy hátra. A perme oly kitűnően tapadt a levélzethez, hogy késő őszig látható volt a lombozaton. Minden olyan szőlőben, mely idejében lett ezen anyaggal kezelve, az idény végéig peronoszpóra egyáltalán nem mutatkozott. **Tana Károly**, szőlőbirtokos.

Mező-Berény (Békés vm.).

Az idén először használt bordói por hatásával nagyon meg vagyok elégedve, mert a por a peronoszpóra ellen kitűnően beránt és a harmadik permetezéskor is még látható volt az előző permetezésnek nyoma. **Piltz Márton**, szőlőbirtokos.

Nagy-Muzsaly (Bereg vm.).

Mig a nem permetezett szőlőkben a peronoszpóra az idén erősen fellépett, addig az én kétszeri (május végén és július közepén) 1% illetve 2%-os „bordói por” oldattal permetezett szőlőmben peronoszpóra nem mutatkozott. A perme a levélzeten jól tartotta magát, sehol perzselést nem okozott. Ezen szernek hátránya az, hogy szeles* időben szabadban az oldatot elkészíteni nem lehet, mert a szél a port elkapkodja. **Kulcs József**, gazdasági felügyelő.

Beregszász.

A peronoszpóra ellen az idén csak kétszer kellett védekezniük. Én mindkét ízben dr. Aschenbrandt-féle „bordói por” 1 1/2%, illetve 2%-os oldatot használtam. A por bámulatos könnyűséggel oldódott és a fecskeendő mindvégig tiszta maradt. Az oldat tapadása igen jó volt, eső nem mosta le, általában ezen szernek lehető legjobb hatását észleltem és fő előnyeül azt tartom, hogy még az erősebb oldatok sem okoznak perzselési sebeket. Véleményem szerint az eddig használt szerek közül ez a legjobb és azért jövőben csakis ezen anyaggal fogok védekezni. **Gróf Schönborn Buchheim-féle uradamom fő-tisztartója**, Czineer Nándor, hegyközségi elnök.

Nagy-Léta (Bihar vm.).

A dr. Aschenbrandt-féle „bordói por” hatásával igen meg voltam elégedve, mert a por könnyen oldódott és hamar oda tapadt a levélzethez és az eső többé le nem mosta, úgy, hogy szőlőmön ez idén még november végeig meg volt a levélzet, más esztendőben ilyenkor az egész hegyen egy szőlőlevél sem volt található. Feltétlenül nagy előnye ezen szernek a kékkőfelett, hogy még 4% oldat sem forrázza le a zsegebb leveleket. Mint minden ujdomságot, úgy ezt is bizalmatlanul fogadták termelőink, de biztos remény lehet arra, hogy jövőben már számosan követni fogják példámat. **Weber Sándor**, szőlőbirtokos.

Nagyvárad (Bihar vm.).

A peronoszpóra ellen ez idén a bordói pornak 1 1/2% illetve 2%-os oldatát használtam. A por keverés mellett igen könnyen oldódott és a permét

az eső nem mosta le. Nagy előnye ezen szernek, hogy a véczellér még akaratlanul sem tud rossz, perzselő oldatot készíteni, amely minden olyan helyen, ahol a gazda maga nem ügyelhet jól az oldat elkészítésére, nagyfontosságú. **Molnár Lajos**, szőlőbirtokos.

Ér-Semjén (Bihar vm.).

Mig a nem helyesen kezelt szőlőkben a peronoszpóra fellépése az idén is igen heves volt, addig az én háromszor és mindannyiszor 1%-os „bordói por” oldattal kezelt szőlőm ment maradt ezen betegségtől. A bordói por nagy előnye, hogy elkészítése rendkívül gyorsan megy. **Dr. Szirmay Vilmos**, szőlőbirtokos.

Nagy-Léta (Bihar vm.).

A dr. Aschenbrandt-féle bordói port az idén először kezdtük használni. Az ezzel permetezett szőlőkön az eredmény kitűnő, úgy a fára, mint a levélzetre nézve. Az észlelt tapasztalatokat a bordói por és egyéb permetező anyagok között részletesen fogom alkalomadtán ismertetni. **Sujánszky Zsigmond**, szőlőbirtokos.

Miskolc (Borsod vm.).

A peronoszpóra fellépése az idén rendkívül heves volt, mely ellen háromszor rendes időben a „bordói por” oldatával védekeztem. Kétszertelen előnye ezen szernek, hogy még az erősebb oldat sem perzseli meg a legzsengőbb leveleket, a mellett elkészítése könnyebb és gyorsabb, mint a rézgálicz és mészkveréké. **„Filloxera elleni első védekező-egyesület”**, Fischer titkár.

Szeged (Királyhalom, Csongrád vm.).

A dr. Aschenbrandt-féle „bordói port” kétszer használtam. Általánosságban csak az érzékeny szőlőfajokat permeteztem be harmadszor is bordói porral. Az első permetezés 1%, a második illetve harmadik permetezés 3%-os oldattal történt. A perme igen jó tapadása folytán még az erős esőzések dacára is levélhullásig rajta maradt. A „bordói pornak” nemcsak preventív alkalmazását láttam sikerülni, de ott is, ahol már előzőleg peronoszpóra mutatkozott, annak továbbterjedését megakasztotta. Főbb előnye ezen szernek, hogy a gépek nem dugulnak be, tehát a munka folytatása nem lesz megakasztva és az oldat néhány percznyi magyarázás után bárki által könnyen elkészíthető. Végül pedig még a legfiatalabb lombzatnak sem okoz perzselést. Kivánatos ezen szernek elterjedése, mert a kisgazdák gyakran a „bordói por” nagyobb arón szőlősejtől rézgálicz-keveréket kapnak rézgáliczkezt. Tapasztalataimat egy kizárólagosan ezen szerrel kezelt 10 holdas szőlőtelepen szerzem és azért ezen szert főleg kisgazdáknak legmelegebben ajánlhatom. **„A királyhalmi szőlőtelepítő-társaság”**, Lux Nándor, tisztviselő.

Győr-Szemere (Győr vm.).

Szőlőmet az idén mind a két ízben 1 1/2%-os „bordói por” oldattal permeteztem. A por igen könnyen oldódott és csekély üledéke maradt. Nagy előnye ezen szernek, hogy kezelése sokkal könnyebb, mint más anyagé és 1-2%-os oldata is teljesen megvédi a szőlőt a peronoszpóra ellen. Hogy ezen új szer ellen is folyt agutáció hívatott és nem hívatott részről, azt talán felesleges felemlíteni. **Giczey Dezső**, szőlőbirtokos.

Nagy-Gombos (Heves vm.).

A küldött dr. Aschenbrandt-féle „bordói-porral” igen megvoltam elégedve, mert szőlőmet a peronoszpóra ellen tökéletesen megvédtem, a mellett könnyen kezelhető, a gépet nem rongja és perzselésnek nyoma sincs. **A Hatvani-Deutsch-féle gombosi uradamom**, Capelle Vilmos, tisztartó.

Tisza-Füred (Heves vm.).

Mig a helytelenül kezelt szőlők a peronoszpórától az idén is sokat szenvedtek, addig nekem sikerült kétszer a „bordói por” oldatának alkalmazásával szőlőmet tökéletesen megvédenem. Ezen szernek előnyét a bordói (rézgálicz) keverék felett abban találom, hogy kezelése könnyelmesebb. Vidékünkön a kereskedők erősen agítottak a szer ellen, mert az ő közvetítésükkel ezen anyag be nem szerezhető. Kérek részemre a tavaszi szállításra 1 mmászt előjegyezni. **Szeckerka Miklós**, szőlőbirtokos.

Kun-Hegyes (Jász-N.-K.-Sz. vm.).

A helytelenül kezelt szőlőt az idén a peronoszpóra tökéletesen tönkretette. Én három ízben védekeztem „bordói porral” és pedig május 20, június 17. és július végén. Megfigyelésem szerint a perme tapadása a levelekhez kitűnő és soha perzselést nem okoz. A „bordói port” annyira megkedveltük, hogy jövőben általánosan kívánjuk használni. **Jákó Elek**, jegyző.

Kisujszállás (Jász-N.-K.-Sz. vm.).

A helytelenül kezelt szőlőkben a peronoszpóra az idén is igen erősen lépett fel, mig az enyémben, a hol mind annyiszor „bordói porral” permeteztem, peronoszpóra egyáltalán nem volt. Dacára a júniusi viharos, majd 4 napos csendes esőnek, a perme a lombozaton jól tartotta magát. Épen azért, ha más előnyt ezen pornak nem is említem, már az, hogy az esőnek oda sem néz, tökéletesen elég, mert eddig épen az volt a baj, hogy a kis eső is lemossa a permét és így az ember gyakran hiába védekezett a rézgáliczfelett; a mellett a legzsengőbb levélzeten sem fordul elő perzselés. Én a jövőben más szert nem fogok használni. **„Városi szőlőtelep”**, Szendrey István, felügyelő.

Mohara (Nógrád vm.).

A küldött bordói port az ojtványiszőlőkben kétszer, a homoki szőlőben háromszor használtam permetezésre. Tapasztalataim szerint ezen szer ép oly biztosan védi meg a szőlőt a peronoszpórától, mint a közönséges rézgálicz és mégis kevesebbe kerül. Az itt-ott használt 4%-os oldat sem perzseli meg sehol a leveleket. **Gróf Vay Gáborné „moharai uradamom”**, Tóth Géza, szőlőkezelő.

Kecskemét (Pest vm.).

A peronoszpóra az idén csak egy lépett fel nálunk, mint más években. Én védekező anyagul mind a két ízben „bordói por” oldatot használtam és pedig mindkét esetben 1%-os oldatot. Az oldat feltétlenül jobban tapadt, mint a mész- és kékkőkeverék, úgy, hogy egyik permetezéstől a

*) Szeles időben permetezni egyáltalán nem tanácsos.

másikig látható volt a levélzetben. Az eredményteljesen meg voltam elégedve és azért is a jövőben és mindaddig dr. Aschenbrandt-féle bordói port fogok használni, míg csak ennél is jobb anyag nem kerül a piacra. Dr. Ruttkay Sándor, orvos.

Abony (Pest vm.).

Az ideai peronoszpóra-járvány rendkívül erős volt, úgy, hogy négyszeri permetezés volt szükséges. Én első ízben 1%, másodikban 1½%, harmadik és negyedikben 2%-os „bordói por”-oldatot alkalmaztam, melyről állíthatom, hogy perméje aránylag jobban állott ellent az esőnek, mint a közönséges rézgálickeverék és a levelekre általában hat, azért is könnyebb kezelése és czélszerű permeclosztása miatt mindig ezen szernek adok előnyt. Kubicsék János, szőlőbirtokos.

Fülöpszállás (Pest vm.).

Az ideai esztendő is nagyon kedvezett a peronoszpóráknak, aminek folytán a helytelenül kezelt szőlőkben roppant kárt okozott. Nekem háromszori permetezéssel sikerült szőlőmet mindvégig megvédeni. Először május második felében 1%-os „bordói por”-oldatot használtam, másodsor június 20–22-ike közt és harmadszor július második felében 1½%-os oldatot. A dr. Aschenbrandt-féle „bordói por” oldatának ugyanazon hatása van, mint a helyesen készített bordói keveréknek, úgy, hogy 5 holdas szőlőmben a peronoszpóráknak még nyoma sem észlelhető, de könnyebb és gyorsabb kezelés folytán körülbelül 25% anyagmegtakarítás érhető el a bordói porral. Galambos Károly, főjegyző.

Szent-György (Pozsony vm.).

Az ideai erős peronoszpóra-járvány mellett háromszor kellett permetezni, mely czélra én mindannyiszor bordói por oldatot használtam. A permé olyan jól tapadt a levélzethez, hogy 15 percnyi száradás után azt többé eső le nem mosta. Kuczmonda János, szőlőbirtokos.

Pozsony (Pozsony vm.).

A peronoszpóra az idén július közepe táján erősen lépett fel a határ helytelenül kezelt szőlőiben, de én kétszeri „bordói por” oldatnak permetezésével tökéletesen képes voltam a szőlőket megóvni. Első ízben 1½%, másodikban 1½%-os oldatot használtam. A por igen könnyen oldódott fel, a fecskendő mindvégig tiszta maradt és az eső még azon permét sem mosta le a levélzetről, melyet munka közben ért. Én 8 éven át használtam rézgálic és mézkeveréket de az ideai tapasztalataim után mondhatom, hogy ezen új szernek határozott előnye az, hogy a készítésnél a munka nem oly nagy, gyorsabb, rövid félannyi idő alatt végezhető, mint a régi eljárásnál; a mellett pedig ezen oldat elkészítését még a legutatlanabb munkásra is bátran rá lehet bízni. Akik csak ezen kitűnő szernek használatát nálam látták, remélhetőleg jövőben mind ezen port fogják használni. Leinwather György, a „Pozsonyi Szőlészeti Egyesület” első jegyzője.

Csataj (Pozsony vm.).

A jelentékeny peronoszpóra-invázióval szemben az idén háromszor használtam a „bordói por”-ot 1, illetve 2%-os oldattal. A permé jól tapadt a levélzethez és igen szépen megmaradt rajta. Eddig azurint használtam védekezésre, melylyel általában meg voltam elégedve. A bordói pornak előnyét az azurin felett abban találom, hogy sokkal jobban tapad a levélzethez, a többi permetező szert pedig egyáltalán messze felülmúlja. Dr. Madurkay Miklós, plebános.

Siófok (Uj-pusztai), (Somogy vm.).

A peronoszpóra ellen az idén háromszor védekeztem 1% illetve 2%-os „bordói por” oldattal. A permé oly kitűnően tapadt a levélzethez, hogy még most is (november) látható a lombozaton annak nyoma. Véleményem szerint ezen szer olcsóbb, kezelése egyszerűbb és az oldat elkészítése sokkal gyorsabban megy, mint a rézgálicoldattal. „A veszprémi káptalan uradalma” Körmeny László, gazdatiszt.

Lelle (Somogy vm.).

A dr. Aschenbrandt-féle „bordói por” kitűnő hatását tapasztaltam, mert az ideai felette peronoszpórák, esztendőben háromszori (1½% illetve 2%-os) permetezéssel tökéletesen megóvtam szőlőmet. Ezen szer aránylag olcsóbb és jobb mint a közönséges rézgálic keveréke és nem oly veszélyes, mint az utóbbinak elkészítése. Jövőben általánosan ezen szert kívánjuk használni. Kajdy Béla, szőlőbirtokos.

Buzsák (Somogy vm.).

A peronoszpóra az idén erősen lépett fel az egész határban. A „bordói por” 1%, 1½% és 2%-os oldata segítségével az uradalmi szőlőket tökéletesen megóvtuk önni ezen betegségtől. A permé olyan jól tapadt a levélzethez, hogy még ma is (november végén) látható rajta. A por a lomb fejlődését annyira előmozdította, hogy oly szépen 10 év óta nem nézett ki az általam kezelt szőlő, mint az idén. Egyszerű kezelése és biztos hatása mellett a jövőben is mindig ezen szert fogom használni. „Jankovits Besán-féle uradalom”, Pára József ispán.

Lábod (Somogy vm.).

Míg a rosszul vagy nem permetezett szőlőkben a peronoszpóra nagy károkat okozott, addig az én négyszer permetezett szőlőm mindvégig szép zöld maradt. A bordói pornak első ízben 1%, több ízben 1½%-os oldatát használtam. Ezen szer megkönnyíti a munkát és jelentékeny anyagmegtakarítást enged meg. Gr. Széchényi Pál uradalma. Török Árpád, udvari lelkész.

Tab (Somogy vm.).

A bordói-por oldattal az idén először végzett kísérletek jól váltak be, mert a sok nedvesség dacára alig lett a levélzetben levő perméből valami lemosva, míg az összehasonlítás céljából alkalmazott rézgálic- és mézkeveréket még a 3%-os oldatot is a tartós esők lemosták. Gróf Wetzelsheimb Zenoné uradalmi intézősége, Csóvár Miklós, kasznár.

Kis-Hőnány (Sopron vm.).

Az Önök által küldött dr. Aschenbrandt-féle „bordói porral” tökéletesen meg voltam elégedve, mert a rendkívüli nagy peronoszpóra-járvány dacára, szőlőmet ezen betegségtől megoltalmaztam. A „bordói por” kiváló hatása annak tulajdonítható, hogy hamar megszárad s a permét az eső többé nem képes lemosni, a mellett a por könnyű oldhatósága, egyszerű, tiszta kezelése és azon tulajdonsága, hogy soha perzselést nem okoz, minden más védő szer fölé helyezi. Ezentúl csakis bordói port fogok használni. Hebenstreit József, szőlőbirtokos.

Kanyár (Szabolcs vm.).

Az uradalmi szőlők egy részét „bordói porral” permeteztem, melynek hatásával teljesen meg vagyok elégedve, minthogy a peronoszpóra terjedését ezen szer feltétlenül megakadályozza. A por előnye, hogy feloldása igen könnyen megy végbe. Jövőre nagyobb terjedelmű kísérleteket kívánok vele tenni. „A prépostsági uradalom”. Plávenszky Imre, számtartó.

Fehértó (Szabolcs vm.).

A dr. Aschenbrandt-féle „bordói por” előnye az eddig használt rézgálic és mézkeverék felett az, hogy az oldat könnyebben és gyorsabban készíthető, perzselést pedig soha nem okoz. Gróf Majláth-féle uradalom. Schifter Kornél, szőlőkezelő.

Kis-Várda (Szabolcs vm.).

Az önök által küldött „bordói port” három ízben 1%, 1½% és 2%-os oldat alakjában használtuk. A porral, mely igen jól oldódott és a fecskendőt teljesen tisztán tartotta, nagyon meg voltunk elégedve. Kezelése ezen szernek egyszerű, hatása gyorsabb és tartósabb. Nálunk a kisgazdák ezen port még nem ismerik, idővel azonban könnyű lesz őket kapacitálni ennek használatára. Szükséges volna azonban, hogy szakférfiak ezen szernek határozott előnyeiről felolvasásokat tartsanak. Erzsébet-tiget szőlőkezelője.

Lippa (Temes vm.).

A peronoszpóra az idén rendkívüli erővel támadta meg a helytelenül kezelt szőlőket. Rendszeres védekezéssel azonban 2 permetezés is elegendő volt a baj távoltartására. Én első ízben 1½%, másodikban 2% „bordói por”-oldatot használtam. A por igen könnyen oldódott és a mellett ezen szer kiváló előnyül tudok be, a permetezőt soha el nem dugaszolta, a mellett ezen oldat nagyon jól tapad és ha csak néhány óra marad a száradásra, az eső nem mossa le, ha pedig permetezés óta egy teljes nap telt el, a záporos sem képes többé lemosni. Egyáltalában a bordói por oldatának hatása kitűnő, úgy, hogy még szüret után is a lombzatot haragos zöld maradt. Ezen új szernek fő előnye először, hogy kezelése nagyon egyszerű és könnyű, másodsor időnyereség 50%, harmadsor a permetező nem dugul be és negyedszer az oldat készítése alkalmával a kezdők által nem történhetnek oly hibák, mint az eddig ismert anyagoknál. A nálam észlelt szép hatás után biztosan remélhető, hogy a jövőben már nálunk is általánosan fogják használni. Molnár László, szőlőbirtokos.

Pusztajegenyés (Tolna vm.).

Az idén kétszer permeteztem, június első felében és július végén, mind a kétszer 2%-os „bordói por”-oldattal. A permét az eső csak akkor képes lemosni, ha nem volt annak ideje megszáradni, különben mindvégig rajta marad a szőlőn. A levelek a permetezés következtében késő őszig szép zöldek maradtak. Főelőnye ezen szernek, hogy gyorsabban megy vele a munka. Bezerédy-féle uradalom. Heizer József szőlőkezelő.

Pálfa (Tolna vm.).

A dr. Aschenbrandt-féle „bordói port” május és július első felében alkalmaztuk és pedig első ízben 1½%, másodikban 2%-os oldatot. A permé olyan jól tapadt a levélzethez, hogy még most is (december elején) látható, perzselést sehol az oldat nem okozott és általában ezen új szernek legjobb hatását észleltük. „Gr. Apponyi Géza-féle uradalom”. Rieder Ödön, kasznár.

Dunaföldvár (Tolna vm.).

A bordói porral háromszor védekeztem és minden alkalommal 1½%-os oldatot készítettünk. A por könnyen oldódott, a gépnél dugulás nem fordult elő. A permé oly jól tapadt, hogy még szüretkor is látható volt a lombozaton, perzselést pedig a bordói por-oldata még a zsenge hajtásokon sem idézett elő. Szőlősgazdák Védekező-Egyesülete nevében Dezső, elnök.

Nagy-Kikinda (Torontál vm.).

Háromszori permetezéssel sikerült szőlőmet a peronoszpóra ellen tökéletesen megvédenem, míg a rosszul vagy nem permetezett szőlők lombhozota már a nyár folyamán lekullott. A „bordói por” előnye, hogy az oldat elkészítése még a legutatlanabb munkásra is bátran rábízható, mert perzselést soha nem okoz a mellett pedig kezelése rendkívül könnyű. Szremácz Fedor, szőlőbirtos.

Martinici (Verőcze vm.).

A peronoszpóra ellen az idén csakis a dr. Aschenbrandt-féle bordói port használtuk előírás szerint. A por könnyen oldódott és a permé oly jól tapadt, hogy a leveleken november végéig rajta maradt. Határozott előnyül ezen pornak azt mondhatom, hogy könnyebben kezelhető és jobban tapad, úgy hogy jövőre is ezen szert használjuk és másoknak is ajánlani fogjuk. Doljmi-miholjaci uradalom. Berger Rezső, ispán.

Podgorác (Verőcze vm.).

Az ideai permetezéshez mind a háromszor a „bordói port” használtam előírás szerint 1%-os oldatban. A por igen könnyen oldódott és a permét az eső le nem mosta, miért is ezen szernek az eddigi bordói keverék felett határozott előnyt adok. „Gr. Pejacsevics Pál uradalma.” Mayer L. megbízott.

A peronoszpóra elleni védekezés 21 %-os „bordói por”-al, úgy, hogy egy „bordói por” előnyének munka tisztább.

Háromszori peronoszpóra elleni szert igen jó hatással a keverék. Nézet általános elterjedt.

A rézgálic a kétszer (május) rendes keverés a levélzethez, ha szerint ez a legszükségeses amenny zsenge hajtások

Az uradalmi szert, melynek

A rézgálic pokban, miután magyar holdon beteg fürtöket, tétetett és csemeté helyen is törté megámodott bogyókat nem vesszük érését. A azonban a musz pórás előtt pórás nem kis de már a szőlő kevés porral is Báro Fechtig

Habár az között ajánlatot védekezni meg fogyott el. A ké A betegség tovább is ezen porral uradalma: Ada

A lisztharmat (szept. 4-ikén) fürtöknek alkalmas sőt némely fürt Gyula.

A szőlő napjától kezdve hogy kéziüvő betegség fejlődve nem a kiejert bork is szándékozott Ernő.

A lisztharmat védekezés foly fejlődését ható borknak semmi tevést feleslegessé r. k. lelkész és

Miután a kodni, szeptember 6 kat. holdon tőkét is bepor mig a szeptember az október 16 venni. A port Kajducska I.

Szőlőnk utolsó és szeg morel-féle, mi

Sümege (Zala vm.).
A peronoszpóra fellépését az alkalmas időben és módon fogantatott védekezéssel sikerült legyőzünk. En két ízben először 1^{1/2}, másodikban 2^{1/2}-os „bordói por”-oldattal védekeztem. Az esőzés a permét nem mosta le, úgy, hogy egy 3-ik permetezés egész feleslegesnek látszott. A „bordói por” előnyének az tartom, hogy az oldat gyorsabban készíthető el vele és a munka tisztább. **Dr. Bárdi György**, szőlőbirtokos.

Szent-Margita (Zala vm.).
Háromszor teljesített permetezéssel az egyébként erősen mutatkozott peronoszpórát szőlőből sikerült távol tartanom. A „bordói por” oldatának igen jó hatását tapasztaltam, sőt hasonlíthatóanul jobb, mint a régi bordói keverék. Nézetem szerint csak a tudatlanság ellenezheti ezen pornak általános elterjedését. **Nunkovich Sándor**, szőlőbirtokos.

Csicsó (Zala vm.).
A rézgálic-elárusítók által indított agitáció dacára én az idén mind a kétszer (május és július havában) bordói por-oldatot használtam, mely rendes keverés mellett igen könnyen oldódott fel. A perme oly kitűnően tapadt a levélzethez, hogy még szűret után is látható volt rajta, úgy, hogy tapasztalatom szerint ez a legjobb permetező szer. A mellett nagy előnye, hogy nem szükséges annyiszor permetezni, mint más anyaggal és perzelést még a zseuge hajtásokon sem okoz. **Steiner Mihály**, szőlőbirtokos.

Badaacsony (Zala vm.).
Az uradalmi szőlőben az idén a permetezést „bordói porral” végeztük, melynek hatásával igen meg voltunk elégedve. A levélzet tökéletes meg-

maradásának köszönhetjük azt, hogy nemcsak sok, de igen jó minőségű borunk termett. „A zirczi apátság uradalma.” **Szabó Antal**, szőlőkezelő.

Király-Helmecz (Zemplén vm.).
Az idei permetezéshez első ízben 1⁰o, másodikban 2⁰o-os bordói port használtunk. Ezen szernek előnye az eddigi eljárás felett, hogy az oldat elkészítése sokkal könnyebben történik és a munkásoknak nem kell annyi ideig várakozni annak elkészítésére, mint a többi anyagoknál. „Prépost-sági uradalom.” **Kepes Elek**, szőlőfelügyelő.

Negotin (Szerbia).
Az Önök által küldött „bordói por” hatásával igen meg voltam elégedve. Az idén szőlőimnek 3/4 részét permeteztem be dr. Aschenbrandt-féle „bordói porral”, 1/4 részét pedig magam készítette rézgálicz-oldattal. A hatás természetesen mindkettőtől teljesen kielégítő volt, de azért a „bordói pornak” előnyt adok a következő okokból: A munka tiszta egyenletes, kevesebb munkaerőt igényel; a permetező gépek nem dugulnak be, semmiféle javítást sem igényeltek. A tőkék permetezés után üdőbbek lesznek és sokkal szebb képet mutatnak, mint a közönséges rézgáliczkeveréknél. Az első permetezéshez 1, második és harmadik permetezéshez 2⁰o-os oldat feltétlenül elegendő; a földolog csak az, hogy a szitálás finom szitán keresztül történjen folytonos keverés mellett, míg csak az egész oldat nincs elkészítve. A hozatott rézkénport az idén nem használtam fel, mert lisztharmat nem mutatkozott. Jövőben kizárólagosan dr. Aschenbrandt-féle „bordói porral” fogok permetezni, miért is kérek számomra 10 mm. bordói port tavaszi szállításra előjegyezni. **Fritzmann István**, a „Negotini Takarékpénztár” igazgatója.

RÉZKÉNPPOR.

Tisza-Ugh (Jász-Nagykun-Szolnok vm.).
A rézkénpporból 15 q-t használtam tel augusztus és szeptember hónapokban, miután szőlőmben a lisztharmat erősen mutatkozott. Elfogyott egy magyar holdon 12–15 kg., minthogy beporoztam úgy az egészséges, mint beteg fürtöket. A porozás úgy történt, hogy a cső vége a tőke közepébe tétetett és esendesen kétszer-háromszor fújtatták. A karózott tőkékénél több helyen is történt tujtatás. A rézkénppor a betegséget megakasztotta, a gyengén megtámadott bogyókat meggyógyította, és csak az erősen megtámadott bogyókat nem bírta meggyógyítani. A rézkénppor gyorsította a fürtök és a vesszők érését. A must seprőjének volt némi kellemetlen szaga, sikerült azonban a mustot úgy kezelnem, hogy a bor most tökéletesen szagtalan. A porozás előtt már 5 ízben permeteztem, a rézkénppor hatását a peronoszpórára nem kísérhettem figyelemmel. A jövőben is rézkénpport fogok használni, de már a szőlő virágzásakor. A rézkénppor kitűnő, finom voltánál fogva kevés porral is nagy mennyiségű szőlőt lehet porozni, finom eloszlása folytán. **Bárá Fechtig Imre**.

Nagy-Hantos (Fejér vm.).
Habár az uradalmi szőlőben a lisztharmat csak egyes tőkékén mutatkozott, ajánlatosnak tartottam szeptember hó első napjaiban rézkénpporral védekezni, melyből Vermorel-féle kénszóróval holdanként körülbelül 15 kg. fogyott el. A kevésbé megtámadott bogyók határozottan gyógyulásnak indultak. A betegség tovaterjedését pedig a rézkénppor megakadályozta, miért jövőben is ezen porral kívánok a lisztharmat ellen védekezni. Id. gróf **Zichy János** uradalma: **Adametz Elek**, uradalmi intéző.

Borsod-Pusztá (Veszprém vm.).
A lisztharmat szőlőkben az idén erősen mutatkozott, miért bár későn (szept. 4-ikén) mégis védekezünk ellene. A rendelt rézkénppor csak a beteg fürtökénél alkalmaztatott és a beteg bogyóknál a baj fejlődését megakasztotta, sőt némely fürtöket meg is gyógyított. A zirczi apátság uradalma: **Vogronics Gyula**.

Kustány (Zala vm.).
A szőlőmben szórványosan mutakozó lisztharmat ellen aug. 20-ik napjától kezdve folytonosan rézkénpporral védekeztem és pedig olyformán, hogy kézfűvővel az összes beteg fürtöket befúvattam. A rézkénppor a betegség fejlődését megakasztotta és mindazon bogyókat, melyek még megrepedve nem voltak, határozottan meggyógyította. Sem a szőlőfürtöknek, sem a kiejert bornak semminemű rossz szaga és íze nincsen. A rézkénpport jövőben is szándékozom és pedig mindjárt virágzás után használni. **Gróf Batthyány Ernő**.

Abaliget (Baranya vm.).
A lisztharmatnak szőlőmben már júniusban volt nyoma és a késői védekezés folytán kb. a termés 20⁰o-a elpusztult. A rézkénppor a kór tovább fejlődését határozottan megakasztotta. Sem a szőlőfürtöknek, sem a kiejert bornak semmi idegen szaga nem volt. A rézkénppor szőlőmben a 3-ik permetezést feleslegessé tette. Ezen szert jövőben is szándékozom használni. **Biró Imre**, r. k. felkész és a Baranyamegyei gazdasági egyesület választmányi tagja.

Nyögér (Vas vm.).
Miután augusztus havában a lisztharmat erősen kezdett garázdálkodni, szeptember hó első napjaiban alkalmaztuk a rézkénpport, melyből 6 kat. holdon 50 kg. fogyott el. Nemcsak a fürtöket, hanem az egész tőkét is beporoztuk Vermorel-féle fúvókészüekkel. Két ízben szüreteltünk, míg a szeptemberben szüretelt muston a záptojás-szag megérzett, addig az október 16-án szüretelt muston már semmiféle szagot nem lehetett észrevenni. A port jövőben is fogjuk alkalmazni. A nyögéri uradalom szőlőkezelője: **Kajdueska Ignác**.

Szántód (Somogy vm.).
Szőlőkben a lisztharmat igen erősen mutatkozott, miért is aug. hó utolsó és szept. hó első napjaiban rézkénpporral védekezünk. Ugy Vermorel-féle, mint közönséges fujtatóval 3 magyar holdon kb. 20 kg. réz-

kénppor fogyott el. Az említett szer a betegség továbbfejlődését megakasztotta sőt a csekély mértékben beteg bogyókat gyógyította is. A por alkalmazása után többé nem kellett permetezni. A kísérleteket jövőben folytatni fogjuk. A Szt-Benedek-rend jószágkormányzója: **Bors Mihály**.

Zircz (Veszprém vm.).
A rézkénpport szeptember első felében, tehát oly időben alkalmaztuk, midőn már a lisztharmat igen előrehaladt állapotban volt. Hogy kat. holdanként a porból hány kilogrammra volt szükség, azt határozottan meg nem állapítottuk, hanem annyi bizonyos, hogy jóval kevesebb kellett aránylag belőle, mint a közönséges kénpporból. Csak a beteg tőkékét poroztuk be, de azokat azután az egész lombozattal együtt. Daczára a késői alkalmazásnak, észrevehető volt, hogy a kevésbé iníciált fürtökön, azonnal javulás állt be. A kiejert bornon észlelhető csekély záptojás-szagot szellőztetés útján fogom eltüntetni. Jövőben okvetlenül rézkénpporral fogok védekezni. A zirczi apátság jószágkormányzója: **Lájer Nándor**.

Királyhalom (Csongrád vm.).
Augusztus 15–20. közt használtam el a rendelt 50 kg. rézkénpport, mert egyes lajokon (kecskecsüsi, muskatály, szerémi zöld stb.) az oidium igen erősen kezdett fellépni. A port többféle fúvókészüellel csakis a beteg fürtökre applikáltam. Egyes fajokat a porral teljesen sikerült meggyógyítanom, míg másoknál a hatás — talán mert későn lett a por alkalmazva — tökéletlen volt. Sem a szőlőknek, sem a mustnak vagy bornak semminemű káros utóhatását nem tapasztaltam, miért is jövőre ezen szert virágzás előtt és után szándékozom használni, mivel a lisztharmat már tavaly is nagy kárt tett telepemen. **Dr. Batizi Endre**, nyug. megyei főorvos.

Szada (Pest vm.).
Szőlőmben a lisztharmat szórványosan mutakozott és daczára a tiszta kénpporral való hintésnek, nagy mértékben tovább szaporodott. Csak az Aschenbrandt-féle rézkénppor akasztotta meg, melyet szeptember közepén alkalmaztam. A port általánosan úgy a beteg, mint az egészséges fürtökénél alkalmaztam, mert a baj nagy mértékben fokozódott. A kevésbé megtámadott fürtök mind teljesen beérték. A betegséget meg lett akasztva és 23 hold szőlőm legnagyobb részben megmentve. Porozás nélkül sok egres szőlőm maradt volna, így azonban az érés is nagyban elő lett mozdítva. Mindezeidig sem a fürtökre, sem a kiejert borna semmi káros hatását a pornak nem tapasztaltam. Minthogy az Aschenbrandt-féle rézkénpporban felismertem a lisztharmat elleni védő és gyógyító határos óv- és orvosszert, ezt elkerülhetlenül tanulmányozni fogom és egyttal minden gazdatársamnak is ajánlom, hogy idejében rézkénpport használni el ne mulasztja. **Molnár Mihály**, földbirtokos.

Ötvenes (Arad vm.).
Az idei oidium-invázió ezen a vidéken igen erős volt, úgy, hogy a részben nem porozott uradalmi szőlőkben is, jelentékeny kárt okozott. A hold azonban idejében kétszer (június és július közepén) rézkénpporral poroztunk, ott baj alig mutakozott és porozás után terjedése azonnal megszünt. Megfigyelésem szerint a porozás a fürtök érését is gyorsítja, ugyszintén tapasztalható volt az is, hogy a kétszer permetezett és kétszer porozott szőlőkben a harmadik permetezés teljesen felesleges volt, mert a peronoszpóra így sem mutakozott, a hold pedig nem poroztunk, ott az idén négyszer kellett permetezni. Egyben megjegyzem, hogy a mult esztendőben mihelyt a lisztharmat fellépett, tiszta kénpporral fujtattuk be a szőlőt, de ezen munkának semmiféle eredménye nem volt, mert a beporozott fürtök egytől-egyig tőkere mentek. „Gr. Zselénski Róbert-féle uradalom”, **Bartha Elemér**, szőlőkezelő.

Apatelek (Arad vm.).
Míg a nem porozott szőlőkben az idén a lisztharmat nagy kárt tett, addig nekem a rézkénppor egyszeri alkalmazása mellett sikerült szőlőmet ezen veszedelmes betegségtől megóvnom. Porozást a tőkék megtámadása után alkalmaztam és a „rézkénppor” a baj továbbterjedését teljesen megakasztotta. Miután a porozást későn végezhettem, többé permetezést nem alkalmaztam, de peronoszpóra sem lépett fel szőlőmben. Kísérlet céljából kénppor oldattal is próbálkoztam, de míg az nem vált be, addig a rézkénppor hatásával teljesen meg voltam elégedve. **Kemény Salamon**, szőlőbirtokos.

Érsemjén (Bihar vm.).

A lisztharmat az idén csak szórványosan lépett fel és azért én csak az oidium fellépése után poroztattam be a beteg tőkéket. Tapasztalatom szerint, a hol a betegség csak kezdetén volt, porozás folytán az éretlen és fejletlen bogycsok rövid időre normális fejlődésnek indultak és szüretig teljesen beérték, úgy, hogy kárról egyáltalában nem lehet beszélni. Az egyik szőlőtáblát kísérletképpen az első permetezés helyett beporoztattam és ezen kísérlet teljesen bevált, mert ezen tőkék is késő őszig megtartották üde kinézésüket. Óvatosságból minden évben rézkénporból készletet fogok tartani, hogy szükség esetén azonnal alkalmaztathassam. **Farkas Ákos**, szőlőbirtokos.

Nagy-Kágya (Bihar vm.).

Dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor“ az idén kétszer használtam. Május elején és június közepén. Ott a hol már májusban poroztam többé egyáltalán nem lépett fel az oidium, míg a nem porozott szőlőben kárt tett. Érdekes volt megfigyelni, hogy azok a sorok, melyek rendesebb munkás által lettek porozva, sokkal érettebb fürtöket mutattak és a vessző is hamarabb érett be. Tavaly kísérletképpen közönséges kénporral poroztattam be lugasomat, de az idei tapasztalatok után mondhatom, hogy a „rézkénpor“ minden tekintetben jobb eredményt ad. **Nagy Gábor**, szőlőbirtokos.

Alesuth (Fehér vm.).

Az idén kétszer használtam rézkénpor őszerűl mert az oidium nem mutatkozott. Kísérletképp a szőlő részében elhagytam a harmadik permetezést, csupán poroztam rézkénporral. — A szőlő ezen részén sem mutatkozott peronoszpóra s így a 3-ik permetezést megtakarítottuk. **Főhercegi uradalom**. **Kiss Lajos**, intéző.

Kisujszállás (Jász-Nagykun-Szolnok vm.).

Az idén a lisztharmat erős fellépése nálunk óriási kárt tett, egész dőlők egy nétek ki, mintha lombjuk leperzselődött volna, a fürtök elszáradtak és erellenek maradtak. Mi kétszeri „rézkénporozás“ által azonban a lisztharmat ellen kitűnő sikerrel védekezünk úgy, hogy harmadik permetezésre nem is volt szükség. Augusztusban beporozott szőlők permetezése okvetlenül elhagyható, de az első permetezést a porozás nem helyettesítheti. Különben sok lügg az időjárástól is. Minthogy ezen szernék a közönséges kénpor felett még az az előnye is van, hogy gálicz tartalma folytán a peronoszpóra csírát is elpusztítja, jövőben is rézkénporral maradok. **Szendrey István**, városi szőlőtelepfelügyelő.

Jászberény (Jász-Nagykun-Szolnok vm.).

Az idej gyenge oidium járvány mellett az egyszerű porozás teljesen elegendőnek bizonyult, mert ez is a betegség tovább terjedését azonnal megakasztotta. A fürtök semmi kellemetlen utóízrel nem bírtak és a kiejert bor gyenge záptojás szagát néhány hét alatt elvesztette. A rézkénpor alkalmazását ennek alapján ajánlatosnak tartom. **Jászberényi m. kir. kertészeti iskola tanítója: Takács Kálmán**.

Kis-Tapolcsány (Nyitra vm.).

A lisztharmat az idén is fellépett; és ott, a hol előre nem poroztak meglehetősen kárt tett. Az uradalmi szőlőben azonban kétszeri porozás után az oidium semmi kárt nem tett, mert a „rézkénpor“ a másodszori porozás után a beteg fürtökön is megakasztotta a bajt, a beteg bogycsok is meggyógyította; a mellett ezen szer úgy a gyümölcs, mint a vessző érést és erevethetőleg siettet. Véleményem szerint a „rézkénpor“ használata már csak azért is sokkal ajánlatosabb a közönséges kénporral, mert ezen utóbbi után a bor bűdös lesz és kellemetlen szagától csak nehezen szabadítható meg. **Főhercegi uradalom**, **Dus Jenő**, jószágfelügyelő.

Radosna (Nyitra vm.).

Míg a lisztharmat a nem porozott szőlőben nagyobb kárt okozott, addig a rézkénpor alkalmazásával az általam kezelt szőlőt az oidiumkártól teljesen megóvtam. Porozás után az itt-ott megtámadott bogycsok is magukhoz jöttek, miért is a „rézkénpor“ használatát más szerrel szemben ajánlatosabbnak tartom. Megjegyzem azonban, hogy okvetlenül szükséges, hogy a porozást a permetezés megelőzze. **Püspöki uradalom**, **Pavlik Andor**, intéző.

Kecskemét (Pest vm.).

Rézkénpor kétszer alkalmaztam, június és júliusban és úgy tapasztaltam, hogy a beteg bogycsoknál a por a betegség tovább terjedését megakasztotta és a beteg bogycsok elég jól beérték. Káros utóhatást sem a fürtök izére, sem a must erjedésére nem tapasztalván, kijelenthetem, hogy a rézkénpor emmenter kiállotta a próbát. **Mathiász János**, szőlőbirtokos.

Torbágy (Pest vm.).

Tapasztalataim alapján a rézkénporral teljesen meg vagyok elégedve, mert a lisztharmat erős fellépése dacára az én szőlőm mindvégig ment maradt a bajtól, a mellett a por a fürtök és vesszők érést is szemmel láthatólag gyorsította. **Reichenbach János**, szőlőbirtokos.

Szent-Endre (Pest vm.).

A tavalyi tapasztalatokon okulva, az idén május és augusztus elején „rézkénporral“ poroztattam be szőlőmet és örömmel tapasztalom, hogy nálam lisztharmat egyáltalán nem mutatkozott. Véleményem szerint a „rézkénpor“ nemcsak a fürtök és vesszők érést siettet meg, hanem még a harmadik permetezést is a peronoszpóra ellen feleslegessé tette, úgy, hogy én kétszeri permetezés és kétszeri rézkénpor alkalmazása mellett a peronoszpóra ellen jobb sikerrel védekeztem, mint azok, akik közönséges rézgáliczsal 4-5-ször permetezték szőlőiket. **Huzsvig Ljubomir** szőlőbirtokos.

Izsák (Pest vm.).

Az idej tapasztalataim szerint a „rézkénporra“ vonatkozólag a következőket írhatom: A rézkénporra még az irigység sem mondhat semmi rosszat és a „Borászati Lapok“ nagy szolgálatot tett a szőlőbirtokosoknak az

által, midőn ezen kitűnő szert hazánkba forgalomba hozta, mert míg a rézkénporból holdanként 5 klg. elegendő, addig a közönséges kénporból 9-10 klg. is szükséges, a mellett még a közönséges kénpor rendkívüli óvatosságot igényel, hogy ne pörköljön és rosszul tapad, addig a rézkénpor jól tapad és gyorsabb vele a munka, káros utóhatást pedig ezen utóbbi soha nem okoz. **Laky László**, szőlőbirtokos.

Pozsony-Szt-György.

Virágzás előtt és után alkalmazott dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor“ következtében az uradalmi szőlőkben az idén lisztharmat egyáltalán nem lépett fel, amellel pedig a vesszőknél határozottan lehetett tapasztalni a pornak érést gyorsító hatását. Minthogy amellel a kiteredt bornak legcsekélyebb záptojászága sincsen, a rézkénpor minden más szernél ajánlatosabbnak tartom. **Gr. Pálffy János uradalma**, **Bugár Sándor**, szőlőkezelő.

Bazin (Pozsony vm.).

Múlt évi tapasztalatok után az uradalmi szőlőkben virágzás előtt és után teljes sikerrel alkalmaztattam a rézkénpor. Míg az uradalmi szőlőkben a „rézkénpor“ alkalmazása folytán a betegség egyáltalában fel sem lépett, addig a nem porozott szomszédos szőlőkben 50% kárt okozott. A szt-györgyi és grinádi uradalmakban elért siker folytán, a szőlőbirtokosok jövőben tömegesen fogják a „rézkénpor“ használni. **Gróf Pálffy János uradalma**, **Pantolsék László**, számtartó.

Babocsa (Somogy vm.).

A lisztharmat a nem porozott szőlőkben az idén is nagy mértékben fellépett és a termést felerészben tönkre tette. Én kétszer használtam „rézkénpor“, először, a midőn a fürtök virágzás után teljesen megtisztultak, másodszor, midőn a bogycsok teljesen kinőttek. Az én szőlőmben egyáltalán nem lépett fel a védekezés folytán az oidium. Minthogy egyébként is semmi káros utóhatást nem tapasztaltam a „rézkénpor“ az, azt mint teljesen czélra vezetőt mindenképp ajánlatosnak tartom. Megjegyzem, hogy a kénmáj alkalmazásával nálunk néhány gazda ugyancsak megjárta, mert alkalmazása folytán a termés és levélzet nagy része leperzselődött. **Kenyeres Lajos**, plébános.

Lábod (Somogy vm.).

Az idén háromszor használtam „rézkénpor“ és sikerült az oidium fellépését teljesen megakadályoznom. Örömmel tapasztaltam, hogy a „rézkénpor“ a fürtök és vesszők érést gyorsította. Miért is minden más oidiumellenes szerrel szemben a „rézkénpor“ legjobbnak tartom. **Törekny Árpád**, udvari lelkész.

Surd (Somogy vm.).

Míg a nem porozott szőlők az idén a lisztharmat fellépése folytán 50-70% kárt szenvedtek, addig én a „rézkénpor“ háromszori alkalmazásával teljes eredményt értem el a védekezés terén. A másodszori és harmadszori porozás az itt-ott mutatkozó lisztharmat által a megtámadott bogycsokot meggyógyította, a betegség továbbterjedését azonnal megakasztotta, azért is ezen szert a lisztharmat támadásai ellen a legmelegebben ajánlom. Nem mulaszthatom el ez alkalommal azt is felemlíteni, hogy nálam az oly tőkék, melyek több éven keresztül sárgaságban szenvedtek, az első porozás után egy hét alatt szép üde színt öltöttek. **Szalóky Elek**, szőlőbirtokos.

Somogyvár (Somogy vm.).

Ahol nem poroztak, az idén is roppant kárt tett a lisztharmat. Az uradalmi szőlőben négyszer poroztattam, elsőszor 3-4 nappal az első permetezés előtt, azután virágzás előtt és után. Oidium csak néhány tőkén mutatkozott, de ott is a por annak továbbterjedését megakasztotta és a beteg fürtök teljesen megértek, a fürtök és a kiejert bor izére a „rézkénpor“ abszolút semmi káros hatása nem volt. A közönséges kénporral szemben határozottan állíthatjuk, hogy a rézkénpor hatása hasonló adagolás és alkalmazás mellett sokkal nagyobb. **Gr. Széchényi Imre-féle uradalom**, **Freiszberger Vilmos**, számtartó.

Tab (Somogy vm.).

Az oidium ellen az idén rézkénporral védekezünk és örömmel tapasztaltuk, hogy a szőlőkben az oidiumnak nyoma sem mutatkozott; vesszők és gyümölcs korán és kitűnően beérték és a must oly édes lett, mint már 10 év óta sohasem volt. **Gróf Wetzersheimb Zenoné uradalmi intézősége**, **Csoór Miklós**, kasznár.

Kis-Marton (Sopron vm.).

Szemben a közönséges kénpor alkalmazásával megfigyelhettem az idén, hogy a „rézkénpor“ az oidium által már meglepett bogycsokot is tökéletesen meggyógyította; a mellett pedig a fürtök és vesszők érést is gyorsította. Semmi káros utóhatást ezen új szernék nem tapasztalván, jövőben is kívánom használni. **Binder Mátyás**, szőlőbirtokos.

Szent-György (Sopron vm.).

Rézkénpor kétszer alkalmaztam és pedig olyankor, midőn szőlőmben a lisztharmat már mutatkozott és azért megfigyelhettem, hogy a megtámadt bogycsok a por alkalmazása folytán meggyógyultak és gyorsabban értek meg, mint a nem porozottak. Nagy előnye a rézkénpornak a közönséges kénpor felett, hogy igen jól tapad s így hatása tartós, jövőben is ezen szert fogom használni. **Zechmeister József**, szőlőbirtokos.

Görbő (Tolna vm.).

Elővigyázatból szőlőmet az idén kétszer „rézkénporral“ poroztattam mindig 10 nappal permetezés után, mely óvatosság előnyösnek mutatkozott, mert míg szomszédaim szőlőt az oidium erősen megtámadta, nálam egyáltalán a baj nem jelentkezett. Együttal megjegyzem, hogy tavaly a baj fellépésekor azonnal alkalmaztam egyszerre tiszta kénpor a beteg fürtökön, de minden eredmény nélkül, miért is a „rézkénpor“ minden más szernél előnyt adok. **Dr. Darányi Ferencz**, szőlőbirtokos.

A dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor“ használtuk, a beteg és a baj továbbterjedését a fürtök érést is gyorsította, ez a czélunk, vélelő uradalom.“ **Heizler**

Az idén nálam a lisztharmat először közönséges kénpor alkalmazásával, majd rézkénporral megakasztott. A közönséges kénpor is, a mikor a baj már megkezdődött, mint az oidium lelkismerettel ajánlott. **Ferencz**, uradalmi s

Az általam kezelt szőlők védekeztem, lisztharmat terjedésére az alkalom a múlt évben az oidium tiszta, addig az oidium bogycsok szebben fejlődött. **Berger Dezső**, ispán

A dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor“ augusztus elején alkalmaztam, szerint az apríli szernék kénmájfelet be. **Nicziinger János**

A nem porozott szőlők kétszer (először apríli „rézkénporral“ és szeptember közö beteg bogycsok, a por megakadályozta a gyógyította. Tapasztalatom szerint a rézkénporban beporozni, mert ajánlatos inkább annak, hogy augusztus

A dr.**I. A bu**

A burgonya peronoszpóra. Ez a gomba a magyar burgonya mértékben csak a idejű nyár előmunka ellene, megjelent. Ezen felette tértelen minimum sora alatt szerzevaló előzetes alkalmazhatjuk.

A forgalomban többé legártalmasabb a 10 éves tapasztalatok alapján a németországi munkálatok évek óta bordó

Az eddigi burgonya-vész (peronoszpóra) és augusztus havában igen ajánlatos tavaly volt a gazdák és augusztus

A tapasztalatok szerint a peronoszpóra 2%-os és 3%-os oldat eleve a 0% úgy értendő az tökéletesen e

Érsemjén (Bihar vm.).
A lisztharmat az idén csak szórványosan lépett fel és azért én csak az oidium fellépése után poroztattam be a beteg tőkét. Tapasztalatom szerint, a hol a betegség csak kezdetén volt, porozás folytán az éretlen és fejletlen bogyók rövid időre normális fejlődésnek indultak és szüretig teljesen beérték, úgy, hogy kárról egyáltalában nem lehet beszélni. Az egyik szőlő-táblát kísérletképpen az első permétezés helyett beporoztattam és ezen kísérlet teljesen bevált, mert ezen tőkék is késő őszig megtartották üde kinézésüket. Óvatosságból minden évben rézkénporból készletet fogok tartani, hogy szükség esetén azonnal alkalmazhassam. **Farkas Ákos**, szőlőbirtokos.

Nagy-Kágya (Bihar vm.).
Dr. Aschenbrandt-féle „rézkénport“ az idén kétszer használtam. Május elején és június közepén. Ott a hol már májusban poroztam többé egyáltalán nem lépett fel az oidium, míg a nem porozott szőlőben kárt tett. Érdekes volt megfigyelni, hogy azok a sorok, melyek rendezőbb munkás által lettek porozva, sokkal értékesebb fürtöket mutattak és a vessző is hamarabb ért be. Tavaly kísérletképpen közönséges kénporral poroztattam be bogasomat, de az idei tapasztalatok után mondhatom, hogy a „rézkénpor“ minden tekintetben jobb eredményt ad. **Nagy Gábor**, szőlőbirtokos.

Aicsuth (Fehér vm.).
Az idén kétszer használtam rézkénport övszerűl mert az oidium nem mutatkozott. Kísérletképp a szőlő egy részében elhagytam a harmadik permétezt, csupán poroztam rézkénporral. — A szőlő ezen részén sem mutatkozott peronoszpóra s így a 3-ik permétezt megtagarítottuk. **Főhercegi uradalom**. **Kiss Lajos**, intéző.

Kisujszállás (Jász-Nagykun-Szolnok vm.).
Az idén a lisztharmat erős fellépése nálunk óriási kárt tett, egész dűlők úgy néztek ki, mintha lombjuk leperzselődött volna, a fürtök elszáradtak és éretlenek maradtak. Mi kétszeri „rézkénporozás“ által azonban a lisztharmat ellen kitűnő sikerrel védekezünk úgy, hogy harmadik permétezésre nem is volt szükség. Augusztusban beporozott szőlők permétezése okellenül elhagyható, de az első permétezt a porozás nem helyettesítheti. Különben sok függ az időjárástól is. Minthogy ezen szernek a közönséges kénpor felett még az az előnye is van, hogy gálicz tartalma folytán a peronoszpóra csírát is elpusztítja, jövőben is rézkénporral maradok. **Szendrey István**, városi szőlőtelepfelelő.

Jászberény (Jász-Nagykun-Szolnok vm.).
Az idei gyenge oidium járvány mellett az egyszeri porozás teljesen elégedőnek bizonyult, mert ez is a betegség tovább terjedését azonnal megakasztotta. A fürtök semmi kellemetlen utózzel nem bírtak és a kiejert bor gyenge zápfőjás szagát néhány hét alatt elvesztette. A rézkénpor alkalmazását ennek alapján ajánlatosnak tartom. **Jászberényi m. kir. kertészeti iskola tanítója: Takács Kálmán**.

Kis-Tapolcsány (Nyitra vm.).
A lisztharmat az idén is fellépett; és ott, a hol előre nem poroztak, meglehetősen kárt tett. Az uradalmi szőlőben azonban kétszeri porozás után az oidium semmi kárt nem tett, mert a „rézkénpor“ a másodszori porozás után a beteg fürtöknek is megakasztotta a bajt, a beteg bogyókat is meggyógyította; a mellett ezen szer egy a gyümölcs, mint a vessző érést is serkentetőleg siettet. Véleményem szerint a „rézkénpor“ használata már csak azért is sokkal ajánlatosabb a közönséges kénpornál, mert ezen utóbbi után a bor bűdös lesz és kellemetlen szagától csak nehezen szabadítható meg. **Főhercegi uradalom**, **Dus Jenő**, jószágfelügyelő.

Radosna (Nyitra vm.).
Míg a lisztharmat a nem porozott szőlőben nagyobb kárt okozott, addig a rézkénpor alkalmazásával az általam kezelt szőlőt az oidiumkártól teljesen megóvtam. Porozás után az itt-ott megtámadott bogyók is magukhoz jöttek, miért is a „rézkénpor“ használatát más szerrel szemben ajánlatosabbnak tartom. Megjegyzem azonban, hogy okvetlenül szükséges, hogy a porozást a permétezés megelőzze. **Püspöki uradalom**, **Paulik Andor**, intéző.

Kecskemét (Pest vm.).
Rézkénport kétszer alkalmaztam, június és júliusban és úgy tapasztaltam, hogy a beteg bogyóknál a por a betegség tovább terjedését megakasztotta és a beteg bogyók elég jól beérték. Káros utóhatást sem a fürtök izére, sem a must erjedésére nem tapasztaván, kijelenthetem, hogy a rézkénpor eminenter kiállotta a próbát. **Mathász János**, szőlőbirtokos.

Torbágy (Pest vm.).
Tapasztalataim alapján a rézkénporral teljesen meg vagyok elégedve, mert a lisztharmat erős fellépése dacára az én szőlőm mindvégig ment maradt a bajtól, a mellett a por a fürtök és vesszők érést is szemmel láthatólag gyorsította. **Reichenbach János**, szőlőbirtokos.

Szent-Endre (Pest vm.).
A tavalyi tapasztalatokon okulva, az idén május és augusztus elején „rézkénporral“ poroztattam be szőlőmet és örömmel tapasztalom, hogy nálam lisztharmat egyáltalán nem mutatkozott. Véleményem szerint a „rézkénpor“ nemesak a fürtök és vesszők érést siettet meg, hanem még a harmadik permétezt is a peronoszpóra ellen feleslegessé tette, úgy, hogy én kétszeri permétezt és kétszeri rézkénpor alkalmazása mellett a peronoszpóra ellen jobb sikerrel védekeztem, mint azok, a kik közönséges rézgáliczzal 4-5-ször permétezték szőlőiket. **Huzsvig Ljubomir** szőlőbirtokos.

Izsák (Pest vm.).
Az idei tapasztalataim szerint a „rézkénporra“ vonatkozólag a következőket írhatom: A rézkénporra még az irigység sem mondhat semmi rosszat és a „Barászati Lapok“ nagy szolgálatot tett a szőlőbirtokosoknak az

által, midőn ezen kitűnő szeri hazánkba forgalomba hozta, mert míg a rézkénporból holdanként 5 klg. elegendő, addig a közönséges kénporból 9-10 klg. is szükséges, a mellett még a közönséges kénpor rendkívüli óvatosságot igényel, hogy ne pürköljön és rosszul tapad, addig a rézkénpor jól tapad és gyorsabb vele a munka, káros utóhatást pedig ezen utóbbi soha nem okoz. **Laky László**, szőlőbirtokos.

Pozsony-Szt-György.
Virágzás előtt és után alkalmazott dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor“ következtében az uradalmi szőlőkben az idén lisztharmat egyáltalán nem lépett fel, amellet pedig a vesszőknél határozottan lehetett tapasztalni a pornak érést gyorsító hatását. Minthogy amellet a kiter edt bornak legcsekélyebb zápfőjásszaga sincsen, a rézkénport minden más szernél ajánlatosabbnak tartom. **Gr. Pálffy János uradalma**, **Bugár Sándor**, szőlőkezelő.

Bazin (Pozsony vm.).
Múlt évi tapasztalatok után az uradalmi szőlőkben virágzás előtt és után teljes sikerrel alkalmaztattam a rézkénport. Míg az uradalmi szőlőkben a „rézkénpor“ alkalmazása folytán a betegség egyáltalában fel sem lépett, addig a nem porozott szomszédos szőlőkben 50% kárt okozott. A szt-györgyi és grinádi uradalmakban elért siker folytán, a szőlőbirtokosok jövőben tömegesen fogják a „rézkénport“ használni. **Gróf Pálffy János uradalma**, **Pantotsek László**, számtartó.

Babocsa (Somogy vm.).
A lisztharmat a nem porozott szőlőkben az idén is nagy mértékben fellépett és a termést felerészben tönkre tette. En kétszer használtam „rézkénport“; először a midőn a fürtök virágzás után teljesen megtisztultak, másodízben, midőn a bogyók teljesen kinőttek. Az én szőlőmben egyáltalán nem lépett fel a védekezés folytán az oidium. Minthogy egyébként is semmi káros utóhatást nem tapasztaltam a „rézkénpor“; azt mint teljesen czélra vezető mindenkinék ajánlhatom. Megjegyzem, hogy a kénmáj alkalmazásával nálunk néhány gazda ugyancsak megjárta, mert alkalmazása folytán a termés és levélzet nagy része leperzselődött. **Kenyeres Lajos**, plébános.

Lábod (Somogy vm.).
Az idén háromszor használtam „rézkénport“ és sikerült az oidium fellépését teljesen megakadályoznom. Örömmel tapasztaltam, hogy a „rézkénpor“ a fürtök és vesszők érést gyorsította, miért is minden más oidiumellenes szerrel szemben a „rézkénport“ legjobbnak tartom. **Török Árpád**, udvari lelkész.

Surd (Somogy vm.).
Míg a nem porozott szőlők az idén a lisztharmat fellépése folytán 50-70% kárt szenvedtek, addig én a „rézkénpor“ háromszori alkalmazásával teljes eredményt értem el a védekezés terén. A másodszori és harmadszori porozás az itt-ott megtámadott lisztharmat által a megtámadott bogyókat meggyógyította, a betegség továbbterjedését azonnal megakasztotta, azért is ezen szert a lisztharmat támadásai ellen a legmelegebben ajánlom. Nem mulaszthatom el ez alkalommal azt is felemlíteni, hogy nálam az oly tőkék, melyek több éven keresztül sárgaságban szenvedtek, az első porozás után egy hét alatt szép üde színt öltöttek. **Szalóky Elek**, szőlőbirtokos.

Somogyvár (Somogy vm.).
Ahol nem poroztak, az idén is roppant kárt tett a lisztharmat. Az uradalmi szőlőben négyszer poroztattam, elsőízben 3-4 nappal az első permétezt előtt, azután virágzás előtt és után. Oidium csak néhány tőkének mutatkozott, de ott is a por annak továbbterjedését megakasztotta és a beteg fürtök teljesen megérték, a fürtök és a kiejert bor izére a „rézkénpor“ abszolúte semmi káros hatása nem volt. A közönséges kénporral szemben határozottan állíthatjuk, hogy a rézkénpor hatása hasonló adagolás és alkalmazás mellett sokkal nagyobb. **Gr. Szechényi Imre-féle uradalom**, **Freiszberger Vilmos**, számtartó.

Tab (Somogy vm.).
Az oidium ellen az idén rézkénporral védekezünk és örömmel tapasztaltuk, hogy a szőlőkben az oidiumnak nyoma sem mutatkozott; vesszők és gyümölcs korán és kitűnően beérték és a must oly édes lett, mint már 10 év óta sohasem volt. **Gróf Welsersheimb Zenoné uradalmi intézősége**, **Csoőr Miklós**, kasznár.

Kis-Marton (Sopron vm.).
Szemben a közönséges kénpor alkalmazásával megfigyelhetem az idén, hogy a „rézkénpor“ az oidium által már meglepett bogyókat is tökéletesen meggyógyította; a mellett pedig a fürtök és vesszők érést is gyorsította. Semmi káros utóhatást ezen új szernek nem tapasztalván, jövőben is kívánom használni. **Binder Mátyás**, szőlőbirtokos.

Szent-György (Sopron vm.).
Rézkénport kétszer alkalmaztam és pedig olyankor, midőn szőlőmben a lisztharmat már mutatkozott és azért megfigyelhettem, hogy a megtámadt bogyók a por alkalmazása folytán meggyógyultak és gyorsabban értek meg, mint a nem porozottak. Nagy előnye a rézkénpor a közönséges kénpor felett, hogy igen jól tapad s így hatása tartós, jövőben is ezen szert fogom használni. **Zechmeister József**, szőlőbirtokos.

Görbő (Tolna vm.).
Elővigyázatból szőlőmet az idén kétszer „rézkénporral“ poroztattam mindig 10 nappal perméteztés után, mely óvatosság előnyösnek mutatkozott, mert míg szomszédaim szőlőit az oidium erősen megtámadta, nálam egyáltalán e baj nem jelentkezett. Egyttal megjegyzem, hogy tavaly a baj fellépésekor azonnal alkalmaztam egyszerre tiszta kénport a beteg fürtökön, de minden eredmény nélkül, miért is a „rézkénpor“ minden más szernél előnyt adok. **Dr. Darányi Ferencz**, szőlőbirtokos.

A dr. Asch használtuk, a bet és a baj továbbte a fürtök érést is ez a czélnak, vé uradatam.“ **Heiz**

Az idén ná titotta el a nem először kö.önseges és augusztus első kénpor alkalmaz bandt-féle „rézke tőkél is megakasz gyógyította. A kö mert a „rézkénpor is, a mikor a baj port“; mint az oid lelkiismerettel aja **Ferencz**, uradalmi

Az általam védekeztem, liszt terjedésére az alk a múlt évben ad tisztította, addig a bogyók szebben fejl **Berger Dezső**, isp

A dr. Asch augusztus elején s szerint az április némelyek kénmájf be. **Niczinger Ján**

A nem poro kétszer (először é „rézkénporral“ és közö beteg bogyó a por megakadályo gyógyította. Tapasz ban beporozni, mer ajánlatos inkább annak, hogy augu

A dr.

I. A bu
A burgonya „Peronoszpóra“ Ez a gomba a sz magyar burgonya mértékben csak k idejű nyár előmo nek ellene, megti Ezen felette tékelen minimum sora alatt szerzet való előzetes alka lyozhatjuk.

A forgalomb tosaabb és legartó tiz éves tapasztal a
Németország des munkálatok s évek óta bordói

Az eddigi ta burgonya-vész (pe és augusztus havá Igen ajánlat tavaly volt a vagy az ide a gazdák ol és augusztus ha

A tapasztala porból“ 2°/o-os d 3°/o-os oldat elege A ^o/o-ig úgy értendő az tökéletesen elo

Pusztá-Jegenyés (Tolna vm.)

A dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor“ június, illetve július első felében használtuk. A beteg bogycák tulnyomó része a por behatása folytán meggyógyult és a baj továbbterjedése teljesen megszűnt. Minthogy a mellett „rézkénpor“ a firtók érését is gyorsította és semmi káros utóhatást nem mutatott, azért ez a célunk, véleményem szerint, tökéletesen megfelelő szer. „*Bezerédj-féle uradalom.*“ Heizler József, szőlőkezelő.

Pa-Kemenes (Vas vm.)

Az idén nálunk igen erősen lépett fel az oídium és rohamosan pusztította el a nem porozott szőlőket. Én az uradalmi szőlőt három ízben, először közönséges kénporral, májusban, másodszer és harmadszer június és augusztus első felében „rézkénporral“ poroztattam be, mert a közönséges kénpor alkalmazása után mégis mutatkozott lisztharmat. A dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor“ nemesek kis mértékben, de az erősen megtámadott tőkénél is megakasztotta a betegség továbbterjedését és azokat alaposan meg is gyógyította. A közönséges kénpor és a rézkénpor között a különbség igen nagy, mert a „rézkénpor“ hatása 4-5 nap után szemmel látható volt még akkor is, a mikor a baj már előrehaladt stádiumban volt. Részünkről a „rézkénpor“, mint az oídium elleni biztos és gyógyító szert bárkinek nyugodt lelkiismerettel ajánljuk. „*Gr. Eszterházy Sándor szőlőgazdasága.*“ Knoll Ferenc, uradalmi szőlőkezelő.

Martinci (Verőcze vm.)

Az általam kezelt uradalmi szőlőkben, a hol előzetesen „rézkénporral“ védekeztem, lisztharmat egyáltalán nem jelentkezett. A firtók izére és a must terjedésére az alkalmazott pornak semmi káros utóhatása nem volt. *Míg a múlt évben az antraknozisa firtókat megtámadta és részben elpusztította, addig az idén a porozás folytán a sebek szípen behegedtek és a bogycák szípen fejlődtek ki, mint rendesen.* A „*dolnji-miholjaci uradalom.*“ Berger Dezső, ispán.

Zala-Mernye (Zala vm.)

A dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor“ három ízben, június, július és augusztus elején a kalmaztam és hatásával meg voltam elégedve. Véleményem szerint az áprilisi porozás után az első permetezés elmaradhat. Nálunk némelyek kénmájfeskendezéssel próbáltak védekezni, de ez egyáltalán nem vált be. *Nicsinger János, szőlőbirtokos.*

Perlak (Zala vm.)

A nem porozott szőlőkben az idén is sok kárt tett az oídium, de én kétszer (először április hó végén, másodszer július közepén) poroztattam „rézkénporral“ és sikerült szőlőmet az oídiumtól megvédeni. Az itt-ott mutatkozó beteg bogycákat még külön beporoztam és örömmel tapasztaltam, hogy a por megakadályozta a betegség továbbterjedését, sőt a beteg bogycákat is meggyógyította. Tapasztalataim szerint soha sem szabad a firtókat nedves állapotban beporozni, mert különben a bogycák héjja megpörkölődik. Ugyazintén ajánlatos inkább többször, mint kevésszer, de erősen prozni. Dacára annak, hogy augusztus második felében is poroztattam és a por még

szüretkor is látható volt, ez a must erjedésére nem volt legcsekélyebb behatással, és a kiejert bornak sincsen semminemű záptojás szaga. Ennek alapján határozottan állíthatom, hogy a rézkénpor szerencsés összetételénél, nagy finomsága, egyszerű kezelésénél fogva, de főleg azért, mert káros utóhatása a borra nincsen, sokkal följé helyezhető minden más oídium elleni szernek. *Sipor Károly, gyógyszerész.*

Balaton-Henye (Zala vm.)

Dr. Aschenbrandt-féle „rézkénpor“ először virágzás előtt, másodszer június végén használtam. A másodszeri porozás után az itt-ott mutatkozó oídium teljesen eltűnt és még a firtók is tökéletesen megérttek. Dacára annak, hogy én az idén mindenütt csak kétszer permeteztem, soha szőlőmön a levézet ilyen jól nem tartotta magát. Pedig azelőtt mindig 3-4-szer permeteztettem, úgy hogy valószínűleg a rézkénpor a permetezést helyettesítette. Minthogy egyébként sem tapasztaltam a legkevesebb káros utóhatást, ezen szernek minden más védekező anyag felett előnyt adok, főleg azért, mert sokkal finomabb és így vékonyabban lepi el a tökélet, firtókat s aránylag kevesebb fogy el belőle, mint a közönséges kénporból. *Balogh Gyula, szőlőbirtokos.*

Badacsony (Zala vm.)

Az Önök által küldött rézkénpornak az uradalmi szőlőkben kitűnő hatását észleltük, mert soha előzőleg a szőlő olyan szépen nem nézett ki, mint az idén. Lisztharmat egyáltalán sehol nem mutatkozott és szőlőnk oly kitűnően érett meg, mint soha az előző esztendőben. Ennek folytán ezentul is csak ezen kiváló szerrel fogjuk a lisztharmat eltávolítását eszközölni. *Zirczi Apátsg szőlője. Szabó Antal, kezelő.*

Szepezd (Zala vm.)

Lisztharmat nálam gyengén lépett fel, az előzetesen rézkénporral porozott szőlőkben egyáltalán nem. Ott a hol utólag poroztak, észlelni lehetett, hogy a betegség terjedése a porozás után azonnal megszűnt. Kísérletet tettem a közönséges kénporral is, de míg a rézkénporral kezelt szőlők firtójának és borának semmi kellemetlen íze nem volt, addig a közönséges kénporral porozott bor íhatatlan bűdös. Ennek alapján ezen szer alkalmazását nagyon ajánlatosnak tartom. *Szalay Géza, ág. ev. tanító, szőlőbirtokos.*

Zsid (Zala vm.)

Az idén háromszor poroztuk be szőlőinket az oídium ellen és ennek köszönhetjük, hogy nálunk lisztharmat egyáltalán nem lépett fel; a rézkénpor amellet a firtók és vesszők érését is gyorsította és tökéletesítette. Ezen új szer biztos hatására való tekintettel szükségleteinket jövőre is ebből fogjuk beszerezni, miért is kérjük, tessék számunkra 5 métermázsát fenntartani. *Zsidi Fogyasztási Szövetkezet.*

Zala-Szent-Grót.

Az oídium ellen az idén rézkénporral védekezünk a legjobb eredménnyel. A rézkénpor határozott előnye a közönséges szublimált kénpor felett az, hogy ezen utóbbit igen bajos egyenletesen elszórni a lombzaton. *Báró Harkányi Károly uradalma, Zachorán Pál, ispán.*

A dr. Aschenbrandt-féle bordói por alkalmazása egyéb célokra.

I. A burgonyavész elleni küzdelem.

A burgonya legnagyobb veszedelme a burgonyavész, melyet a „*Peronoszpóra (Phytophthora) infestans*“ nevű gomba okoz. Ez a gomba a szőlőkben is óriási károkat idéz elő. A peronoszpóra a magyar burgonyatermelésnek is állandó veszedelme, de igazán nagy mértékben csak két év előtt és tavaly lépett fel, mert a nedves, változó idejű nyár előmozdítja annak elterjedését. Ha a gazdák nem védekeznek ellene, megtizedeli, sőt teljesen tönkre teheti termésüket.

Ezen felette veszedelmes betegség elhárítása, a kártételnek egy jelentékeny minimumra való elszállítása csak a termelőtől függ. Ezek hosszú sora alatt szerzett tapasztalatok szerint rézgáliczoldatoknak idejében való előzetes alkalmazása által ezen betegség fellepését megakadályozhatjuk.

A forgalomban levő számos rézsópraeparatumból között a legbiztosabb és legtartósabb hatású szer a burgonyavész ellen, a mint azt tíz éves tapasztalatok bizonyítják:

a dr. Aschenbrandt-féle bordói por.

Németországban, hol a burgonyabokrok nvári permetezése a rendes munkálatok sorában foglal helyet, a gazdaközönség tulnyomó része évek óta bordói poroldatot használ a legkitűnőbb eredménnyel.

Mikor permetezzünk?

Az eddigi tapasztalatok szerint a burgonyát 3-szor kell evenként a burgonyavész (peronoszpóra) ellen permetezni és pedig június, július és augusztus havában, a két utóbbi permetezés okvetlenül fontosabb.

Igen ajánlatos tehát, hogy főleg oly vidékeken, ahol tavaly volt burgonyavész (phytophthora); vagy az idén csak nyoma is van; a gazdák okvetlenül permetezzék meg június és július és augusztus havában burgonyáültvényeiket.

Minő erős oldattal permetezzünk?

A tapasztalatok azt mutatták, hogy a dr. Aschenbrandt-féle „bordói porból“ 2%-os oldat, igen változékony időben 2½%-os, legfeljebb 3%-os oldat elegendő, a burgonyavész ellen való sikeres permetezésre. A 0% úgy értendő, hogy 1 hl. vízben feloldunk 2-2½ kg. port és ha az tökéletesen eloszlott a vízben, fogunk hozzá a permetezéshez.

A permetezés a termés fokozója.

A burgonya zöld részeinek rézgáliczoldattal való permetezése még azon előnnyel is bír, hogy a termés mennyiségét nem esékély mértékben fokozza, a minőséget pedig lényegesen megjavítja.

A németországi hohenheimi gazdasági akadémián végzett összehasonlító kísérletek a dr. Aschenbrandt féle bordói porral, ezen hatását minden kétségen felül bebizonyították. Ezen természetöbbltet onnan ered, hogy a permetezett burgonyabokrok soha nem kezdenek idő előtt száradni s így a gumókat tökéletesebben képesek táplálni, mert chlorophyll képződésük fokozódik.

Az pedig, hogy a gombabetegségektől kellően megvédett burgonyabokrok gumói is egészségesebbek, nagyobbak, épebbek, keményítő-tartalomban gazdagabbak, könnyen beviláglik.

Igazán önmaguk ellen vétkeznek Magyarország termelői, ha kat. holdankint csak évi 5-10 koronát kitevő kiadás miatt, amivel biztos reményük lehet leküzdeni a burgonyavészt, — ezt a nagy veszedelmet — nem védekeznek, nem is utalva arra, hogy a valószínű termésöbbltet és minőségjavulás a költségeket sokszorosán megtérítheti.

Hogyan permetezzük a burgonyát?

A bordói por oldatának elkészítése a burgonyavész elleni alkalmazásnál ugyanugy történik, mint azt a bordói porról szóló fejezetben fentebb leírtuk. Permetező gépekül az ismert szőlőpermetezők (Vermorel rendszer stb.) használandók.

Ha a gép a jól felkavart oldattal megtöltetett, álljon a permetezőmunkás két sor közé és ha kissé ügyes, egyszerre négy sor burgonyát meg tud permetezni. Balkezelével könnyedén huzza meg a gép emeltyűjét, jobb kezével fogja a permetező réznyelét és kinyitva annak csapját, munkához láthat. Egy mozdulattal jobbról, azután egy mozdulattal balról két-két sort permetezhet. A permetező diót a nyél segélyével mozgassa a bokor körül, hogy annak minden része kapja a permét. Sok permét nem kell egy bokorra eresztetni, elég ha csak harmatos lesz is annak minden része, csurogni nem kell a folyadékknak a növényről. Kissé ügyes munkás egy nap alatt megpermetez legalább is egy kat. hold burgonyát.

Tessék összehasonlító kísérleteket tenni!!

Elismerő bizonyítványok.

Magyarországon megbízható összehasonlító kísérletek a burgonya permetezéséről még csekély számban állanak rendelkezésünkre, annál több külföldi tudományos intézet, híres szaktudós foglalkozott ezen kérdéssel és azért a nagyszámu elismerő bizonyítványok közül a következőket tartjuk alkalomszerűnek reprodukálni:

Hohenheim.

Becses levelére válaszolva közlöm Önnel, hogy az itteni kísérleti földeken az Ön annak idején küldött *bordói por* használatát. 46 burgonya-fajtát, melyek egy körülbelül 55 ár területű mezőn vettek el, kezeltek vele. A permetezés három percents odatall háromszor történt és pedig július 8., 15. és 23-ikán. Minthogy a két első permetezés után újra esni kezdett az eső, azért még harmadszor is permeteztetett. Az esős idő indokolja az első, második és harmadik permetezés közötti rövid időszakot. A 46 elvetett fajta közül 37 fajtánál áronként **1-31 kg.-tól 62-53 kg.-ig emelkedőleg mutatkozott a természetből való körülményes és időrabló elhészítése elkerülhető, mert a port egyszerűen megfelelő mennyiségű vízben feloldjuk és nagyobb idővesztés és fáradság nélkül azonnal használatra kész és tartós bordói oldatot szolgáltat. Dr. Eckenbrecher, tanár, a sörgyártás kísérleti állomásának és tanintézetének igazgatója** Berlinben.

Berlin.

Megkeresésére közlöm Önnel a következő feljegyzésemet: Azon kísérleteknél, melyet a német *burgonyatenyésztési állomás* Berlinben különféle gazdaságokban eszközöltetett, hogy a réznek, mint a *burgonyabetegség elleni* szernek hatását tanulmányozzák, *különösen kedvező eredményekkel* alkalmazták a Dr. Aschenbrandt által gyári uton előállított *bordói port*. Ez különösen ajánlható, mert ennek alkalmazása által növények permetezésére szolgáló folyadékot oltott mészből és rézgáliczból való körülményes és időrabló elhészítése elkerülhető, mert a port egyszerűen megfelelő mennyiségű vízben feloldjuk és nagyobb idővesztés és fáradság nélkül azonnal használatra kész és tartós bordói oldatot szolgáltat. Dr. Eckenbrecher, tanár, a sörgyártás kísérleti állomásának és tanintézetének igazgatója Berlinben.

Toftum (Föhr szigete).

Az Aschenbrandt-féle *bordói por*-küldeményt az itteni Gyümölcs- és Kertészeti Egyesület kísérletképen használta, mely kísérlet előttem fekvő eredményeit szívesen közlöm. A *burgonyabetegség ellen nagy sikerrel* egy higabb oldatot használtunk, mint az utasítás előírja és bár a betegség az idén csak gyengén lépett fel, még is meg lehetett ismerni az így kezelt bokrokat. Mi az oldatot öntözökanna vagy permetezővel permeteztük. Tapasztalataimból k folyólag csak jó bizonyítványt állíthatok ki e szerről. H. Philippsen, tanár, a Gyümölcs- és Kertészeti-Egyesület elnöke.

Végül közlünk két magyarországi bizonyítványt is:

Döbrököz (Tolna vm.).

Az önök által küldött dr. Aschenbrandt-féle *bordói port* burgonya permetezésére használtam kitünő sikerrel. Szalay Alajos, plébános.

Hornyan (Trencsén vm.).

A kísérkezés végett küldött „*bordói port*“ burgonyapermetezésre használtam fel. Tekintve, hogy a port későn — július végén — kaptam, a kísérlet eredményébe előre nem sokat bízam, de mindazonáltal összehasonlítás céljából 4 parcellát választottam, melyek közül egyet „*bordói por*“-ral, egyet rézgálicz és mészkeverékkel permeteztem, kettőt pedig permetezetlenül hagytam. A kísérlet teljesen bevált: a permetezett parcellákon az itt-ott már permetezéskor mutatkozó phytophthora infestans betegség tovább nem terjedt, míg a két nem permetezett parcella burgonya bokrai csakhamar megbarnultak. Ami pedig a terméseredményt illeti, a „*bordói por*“-ral permetezett táblán **13.500 kg. (2767 kg. keményítő termés)** volt a közönséges *bordói levél* permetezett táblán szintén **13.100 kg. (2711 kemény. term.)** volt, addig a két nem permetezett parcella termése **10.700 (!) illetve 12.500 kg.-ot (2107 illetve 2537 kem. term.)** tett ki. A *bordói porral* elért legkedvezőbb eredményt annak tulajdonitom, hogy ennek perméje jobban ragadt leülzethez mint a rézgálicz és mészkeveréké. Játka Ferencz, földhírtokos.

II. A gyümölcsfák permetezése és bemeszelése.

Gyümölcsstermelésünknek állandó veszedelmei a különféle gombabetegségek és rovarellenségek, melyek egy részről a fák életképességét aláássák, a fákat rövid életűvé teszik, más részről pedig a gyümölcs egy nagy százalékát élvezhetlenné teszik. Kellő óvintézkedések mellett mind a két bajt elkerülhetjük.

Bordói por 2—3%-os oldatának permetezésével a gyümölcsfák penészgombáit irthatjuk ki, a fák törzsének 5%-os oldattal való bemeszelésével pedig sikerül azt az ezernyi férget, mely a fa törzsén télire buvóhelyet talált, teljesen kipusztítani.

A gyümölcsfák permetezését, a levelek lehullásától kezdve rügfakadásig bármikor lehet eszközölni, ha azt egyébként az időjárás is megengedi. Természetes, hogy nagy hidegben, szélviharban, esős időben vagy pedig olyankor, minden a fákat hó lepi el, permetezni nem ajánlatos. A *bordói por* oldatával való permetezés elsősorban a gyümölcsfákra nézve oly veszedelmes *Fusicladium*-féle rozsdagombákat (*F. dendriticum*, *F. pyrinum*, *F. cerasi* stb.) irtja ki, de egyéb gombáktól is, melyek téli alakjai a fák ágain fészkelnek, megszabadítja a gyümölcsöt.

A fák permetezését ugyanazon permetező gépekkel eszközöljük, melyek a szőlők permetezésére szolgálnak, csak hogy még egy 75 cm. hosszú rézesötoldalékot csavarunk hozzá, hogy a folyadékot magasabbra legyünk képesek irányítani. Magas fákat természetesen kerti létráról bírjuk csak teljesen bepermetezni.

A gyümölcsfák törzsének bemeszelésére 5% *bordói por*oldatot használunk, melyhez esetleg még hl.-kint 2—3 kg. mésztejet (esetleg kevés ganéjt vagy vért) keverhetünk. A bemeszeléssel nem csak a fák törzsének kérge alatt meghúzódó férgeket pusztítjuk ki, hanem fáinkat meg is ifjítjuk. Aki fajt még az ősszel bemeszeli, az már tavasszal látni fogja az eredményt s bizonyos, hogy azon túl egy ősszel sem fogja elmulasztani a bemeszelést.

Bemeszelés előtt tisztítsuk meg fáinkat a mohtól és a könnyen lehámoló kéregtől, ami a meszelés hatékonyságát jelentékenyen fokozza.

III. A baromfiólak fertőztelenítése.

A baromfitenyésztésnek legnagyobb ellenségei a különféle férgek, melyek az ólak deszkahasadékaiban, a pallóban, oszlopokban, tetőléczekben stb. buvóhelyet és szaporodásra alkalmas biztos menedéket találnak, honnan azután egész rajával lepik el házi szárnyasainkat és elcsigázzák, kipusztítják őket.

Azért szükséges a baromfiólakat legalább minden 2—3 hóban egyszer fertőzteleníteni. Ezen célra kitünő szolgálatot tesz a dr. Aschenbrandt-féle *bordói pornak* oldata.

A gödöllői m. kir. baromfitenyésztő-telep és munkásképző iskolánál újabban a baromfiólak fertőztelenítésére a dr. Aschenbrandt-féle *bordói pornak* 4%-os oldatát használják.

Hreblay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő, a gödöllői baromfitenyésztő-telep és munkásképző iskola vezetője beható kísérletek után a *bordói port* baromfiólak meszelésére kitünő szernek tanulta megismerni, amint azt legújabban megjelent munkájában („*Pulykatenyésztés*“ 1. 25. old.) baromfitenyésztő gazdáinknak a legmelegebben ajánlja. Említett munkájában szószerint a következőket írja:

„Telepünkön a baromfiólak fertőztelenítésére a dr. Aschenbrandt-féle *bordói por* kitünőnek bizonyult, mert nem csak fertőztelenítő ereje kiváló, de mésztejjel keverve, a mésznek szép világoskék színű kölesönöz és az azzal bemeszelt ól igen tetszetős és tiszta kinézéssel bír.“

Egy másik helyen, hol a koleráról ír, a következőket ajánlja: (l. u. munka 52. old.)

„Szükségesnek tartom még felemlíteni azt, hogy a helyiség, hol a kolerás pulykák voltak, alaposan kitisztítandó, nemkülönben minden benne levő eszköz és tárgy erős forró luggal megmosandó és az Aschenbrandt-féle *bordói levél* fertőztelenítendő.“

1900. évi forgalom: 26000 zsák.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét

a budapesti gyapjú-aukciókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen **julius és szeptember hónapokban tartatnak meg.**

Az aukciókra felküldött és „Gyapjúárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjúküldemények a M. Á. V. összes valamint tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjúárverési vállalat HELLER M. S TÁRSA,

BUDAPEST, V., Erzsébet-út 13.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cégé jelentése.)

Napijelentés a gabonaüzletről. 1902. január 24.

Mérsékelt kínálat és ugyanolyan vételkedv mellett az üzlet ma változatlan irányzatot mutatott. Készen 15000 nam. forgalmat ért el és az árak tartották magukat. A következő eladások történtek:

Mai eladások: Buza:

Tiszavidéki:	500 mmásza 77 kg. 19.45 korona 3 óra.
	1000 " 78 " 19.40 " " "
	100 " 78 " 19.20 " " "
	900 " 77 " 19.45 " " "
	100 " 75 " 18.80 " " "
	200 " 73 " 18. " " "
Pestmegyevidéki:	300 " 77 " 19. " " "
	200 " 76 " 19. " " "
	200 mmásza 74 kg. 18.70 korona 3 óra.
	100 " 75 " 18.70 " " "
Bács-Almási:	3000 " 75 " 19. " " "
Panesovai:	3000 " 73 " 18.30 " " "
Raktáraru:	1900 " 79 " 19.65 " " "
	1690 " 76 " 18.90 " " "
	1700 " 76 " 18.70 " " "
	1400 " 76 " 18.70 " " "
	1090 " 76 " 18.70 " " "
	1300 " 76 " 18.70 " " "
	600 " 76 " 18.70 " " "
	1500 " 76 " 18.80 " " "
	1500 " 76 " 18.80 " " "

(Az árak 100 kg.-ként koronaértékben értendők.)

Rozs korlátolt forgalom mellett, változatlan áron kelt el: azonnali szállításra 14.90—15.30 koronáig volt helybeli egyenértékben elérhető.

Takarmányárakban a hangulat szintén teljesen változatlan, helyben és itteni egyenértékben 11.80—12.40 koronáig értékesíthető.

Zab mérsékelt kínálat mellett a tegnapihoz hasonló, változatlan áron kelt el. Minőség szerint, helyben 14.80—15.50 koronáig jegyzünk.

Tengeri gyenge forgalom mellett, változatlan, helyben 10.70—10.75 koronás árak érhetőek el. Új tengeri azonnali és januári szállításra 9.80—9.90 koronával jegyez.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten a forgalom igen élénk volt mit főleg egy felsőmagyarországi vidéki szeszfinomító adott el 2 koronával olcsóbban a helybeli egyesült gyárak árjegyzése szerint.

Elkelt helybeli (egyesült) szeszfinomítók részéről finomított szesz nagyban adózva 142—142.50 K., adózatlanul szabadraktárra szállítva 43 korona, élesztőszesz adózva 143 korona, adózatlanul 43.50 K., denaturált szesz hordóstartól 31 K.

Vidéki szeszfinomítógyárak (kartellen kívüli) finomított szesz adózva 49.50 K., adózatlanul 41 K. ajánlottak január-ang. szállításra baisesklausulával és élénk ételkedv mellett több tétel el is kelt.

Denaturált szeszt vidéki gyáraktól 30—30.50 K. jegyeztetik.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről a kínálat szintén élénk, de a nagy finomított szeszkinálatok folytán az ár 1—2 koronáig szintén olcsóbb sőt azonnali szállításra még olcsóbban helyezhető el áru.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 39.—39.50 K.

Bécsi jegyzés 35.40—35.20 korona kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 127.—— korona adózott és 33.50 —— korona adózatlan szeszért.

Triestri jegyzés 13.—13.25 korona kiviteli szeszért, 90% hektoliterje.

Kivitelre néhány kocsiakomány finomított szesz vásároltak változatlan áron, mely Úskübb és Dél-Törökország felé lett szállítva.

Budapesti heti jegyzés: nagyban korona kicsinyben korona

Finomított szesz	142.—142.50	143.—144.—
Élesztőszesz	143.—143.50	144.—144.50
Nyersszesz adózva	140.—140.50	141.—142.—
Denaturált szesz	31.—31.50	32.—32.50

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénz fizetés mellett értendők.

Vetőmagvak. (Mauriner Ödön tudósítása.)

Vöröshere. A gazdák részéről tapasztalt oly nagy-mérvű kereslet, mint a melyenről már múlt heti jelentésünkben említést tettünk, e héten is változatlanul fennállott és következménye nemcsak a nagy forgalomban továbbra is igen szilárd irányzatban nyilvánult, annál inkább mert kivitelre ismét történtek vásárlások. De ettől eltekintve, az első kézből való belföldi kínálat, ugyszólván teljesen megszűnt, az Oroszországból híresztelt nagy mennyiségek máig sem láttak napvilágot, a csehországi és sziléziai piacokon észlelt élénkséget immár csend váltotta fel és ilyen helyzetnél azon kereskedők, kik a későbbi olcsó vásárlás reményében egész nagy részbeni szükségletük fedezésénél mostanáig vártak, akarva nem akarva megadták, a tulajdonosok által követelte heti magasabb árakat, így például egy tétel nagyszemű nyers árúért a termelő állomáson 60 koronát fizettek 50 kilónként. Luczerna. Olaszországból rohamosan emelkedő árak híre érkezik, magyar termést luczernából pedig első kézből oly csekélységet kínáltak és hogy e héten lényegesebb üzletek nem költettek. Impregnált répa magvak rendkívül élénk kereslete volt és jóval nagyobb mennyiségek kerültek eladásra, mint a múlt év ezen időszakában, mi csakis az impregnált magvak térhódítására és általános kedveltségére vall. Muharmag emelkedő árak mellett keresett cikket képez. Bükkönyben, baltaczimben, fűmagvakban csendes volt az üzlet.

Jegyzések 50 kilonként Budapesten:

Vöröshere	52—62— korona.
Luczerna	50—55— " "
Muharmag	9—10— " "
Tavaszi bükköny	8—8.50 " "
Téli borsó	0—0— " "
Baltaczim	15.50—16— " "

Vetőmagvak ólomzárólása. *)

Budapest, 1902. január 20.

A budapesti m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás az 1901—1902. idényben, azaz 1901. évi július hó 1-étől a mai napig az alant megnevezett magkereskedőknél és termelőknél a következő vetőmagmennyiségeket ólomzárólta:

Ólomzárólató fel	Luczerna	Löhére	Egyéb	Összesen
Mauthner Ödön, Budapest	933	2120	—	3053
Haldek Ignác, Budapest	879	1118	—	1997
M. Mezőgazdák Szöv., Budapest	552	998	—	1550
Beimel és fia, Budapest	142	316	—	458
Frommer A. H. ut., Budapest	236	121	—	357
Ifj. Freund Sámuel, Szatmár	19	274	—	293
Szalay Gyula, Budapest	84	100	—	184
Boross Dezső, Budapest	85	49	—	134
Deutsch Gyula, Budapest	—	87	—	87
Lamberger Károly, Budapest	41	28	—	69
Kramer Lipót, Budapest	23	29	—	52
Holländer A. és fia, Debreczen	60	—	—	60
Radwaner és Rónai, Budapest	9	5	—	14
Fuchs Fülöp, Budapest	—	12	—	12
Engelman Zsigmond, Budapest	—	10	—	10
Összesen	3063	5267	—	8330

*) A hazai mezőgazdaságra káros amerikai heréfele magvakat a magvizsgáló állomás nem ólomzárólja.

Hedrich és Strauss „Királyalom” üzleti tudósítása a „Köztelek” részére, 1902. január 24-én.

Rozsliszt

Szám:	0	O/L	I	WR	II	II/B	III
Ár: Kor.	12.70	12.30	11.90	11.70	11.20	10.10	8.90

Köleskása:

Szám	0	1	2	3	4
Ár: Kor.	11.75	11.25	10.75	10.25	9.50
Kukoriczadara: finom (polenta) közép goromba					
Kor.	8.50	10.—	10.—		
Rizstakarmányszit Királyalmi dörce Takarmánydara					
5.40 K.	5.40 K.	4.80 K.			
		Rozskorpa			
		4.70			

Áraink 50 kg.-ként, helyben, elegysúly tisztasulnak véve, zsákkal együtt értendők.

Lujza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1902. január 23-án. Netto-árak 50 kg-ként, Budapesten, elegysúly tisztasulként, zsákostul. Kötelezettség nélkül.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.: 15.30	14.90	14.50	14.10	13.90	13.50	13.10	12.70	
		7 1/2	8.					
		11.10	6.30					
		Korpa:	F.	G.				
		Ár korona:	4.70	4.70				
		Rozslisztárak:						
		0	O/L	I	FR	II	II/b	III
K.: 13.50	13.—	12.60	12.30	11.90	10.80	10.—	5.—	

Az Erzsébet-Gőzmalom-Társaság üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. Budapest, 1902. január 16-án. Kötelezettség nélküli árak 50 kilónként, zsákostul, össz-súlyt tisztá sulnak véve, a budapesti vasuti és hajóállomásokhoz szállítva:

buzaliszt:

Sz.: 0	1	2	3	4	5	6	7	7 1/2
Ár: 15.40	15.—	14.60	14.20	13.90	13.50	13.—	11.80	10.40
		6.40			4.80	4.90		
		8-as takarmányszit	buzakorpa	finom	goromba			

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiczkék áráiról.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete üzleti jelentése. 1902. január 22.

A forgalom e héten csendes irányban indult meg, sőt a keddi hetivásár is alig volt számbavehető. Kiseb hozatalok dacára a kereslet nagyon gyenge volt s az árak vágott baromi kivételével mindinkább olcsóbbodók voltak. Különösen tojásban a hangulat deprimált, minek oka a berlini lanya irányzat, melyből kifolyólag itteni vevők nagyon tartózkodó álláspontra helyezkedtek, ugyanarra, hogy csakis 1—2 napi szükségletük bevásárlására szorítottak.

Elért áraink: Husfélék: prima nehéz bárányok után az érdeklődés csökkent, párja 18—19 korona, közepminőségűért 14—15, leölt borjuért 96—98, hizott sertésért 90—92, tisztított szópós malacért 130—150 fillért ez utóbbiak is kilonként számítva. Prágai sonka 1.90—2.00, honi áru 1.60—1.80 kor. kilonként.

Vadak közül néhány nagyobb tétel szarvas 70—72 s vadsertés 90—100 filléren kelt egészben s kilonként. Szép nagy nyulak 2.40 korona.

Tojás lanya irány mellett 74—75 korona. Apadt áru 60—62 kor. eredeti ladáknént.

Vaj nagyon sok kerül a piacra, annak ellenében a fogyasztás folyton csökkenést mutat fel, úgy hogy az árak is hanyatlanak.

Tejszövetkezeti teavaj 1.90—2.20, főzövaj 1.30—1.40 fillér klgként. Turó valamivel élénkebben keresve 14—16 kor. 100 kgként.

Gyümölcsből csak alma érkezik, az is csak közép vagy alsórendű minőségben. Prima fajalma 90—100, közép 40—42, alsórendű 24—28 kor. métermázsaja. Dió, keményhéju, nem válogatott 16—18 kor. kocsiakományokban 100 kgként.

Rózsaburgonya 3.50—3.60, sárga 3.40—3.50 kor. nagy tételekben 100 kgként.

Hideghusvásár az Orczy-uti élelmi piacon. 1902. január hó 24-én. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 70 árus 317 drb sertést, 4 árus 67 drb süldőt, 3200 kg. friss húst, 700 kg. füstölt húst, 1600 kg. szalonnát, 1000 kg. hájat, — kg. kocsonyahúst.

Vidékről és pedig: N.-Székely 2 árus 39 darab, N.-Kőrös 2 árus 41 drb, Czegléd 3 árus 29 drb sertést, összesen 7 árus 109 darab sertést. Helybeliek 317 drb sertést. Mindössze 426 drb sertést.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 96—104 fillér, 1 q 84—88 K., süldőhús 1 kg. 100—124 fillér, 1 q 72—88 K., füstölt sertés-hus 1 kg. 108—128 fillér, 1 q — K., szalonna zsirnak 1 kg. 90—100 fillér, 1 q — K., füstölt szalonna 1 kg. 100—108 fillér, 1 q — K., háj 1 kg. 100—104 fillér,

1 q — K. disznósír 1 kg. 112—129 fillér, 1 q — K. kocsonyahus 1 kg. 46—60 fillér, füstölt sonka 1 kg. 128—140 fillér, 1 q — K.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon. 1902. január 24-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 63 árus 15 darab sertést, 0 árus 5 darab süldőt, 4000 kgramm friss húst, 800 kg. füstölt húst, 700 kg. szalonnát, 300 kg. hájat, — kg. zsírt, — kg. kolbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajt, — kg. (— drb) sonkát, — kg. töpörtöt.

Vidékről és pedig a szokott helyekről 30 árus 323 drb sertést és 101 drb süldőt.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés 1 kg. 88—96 fillér, 1 q 86—88 korona, süldős 1 kg. 112—120 fillér, 1 q 88—90 korona, füstölt sertés 1 kg. 120—128 fillér, 1 q 112—116 korona, szalonna zsirnak 1 kg. 92—96 fillér, 1 q — korona, füstölt szalonna 1 kg. 120—140 fillér, 1 q — korona, korona, háj 1 kg. 100—108 fillér, 1 q — korona, disznósír 1 kg. 120 — fillér, 1 q — korona, kocsonyahus 1 kg. 56—72 fillér, 1 q — korona, füstölt sonka 1 kg. 140—160 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. —, disznósajt 1 kg. —, hurka 1 drb —, töpörtő 1 kg. — fillér.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1902. január 24-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 160 szekér réti széna, 41 szekér muhar, 25 szekér zsupszalma, 20 szekér alomszalma, — takarmányszalma, 1 szekér tengeriszár, 12 szekér egyéb takarmány (zabosbüköny, sarju), 800 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 400—600, muhar 560—620, zsupszalma 340—360, alomszalma 240—300, takarmányszalma 280—320, tengeri szár 1400—1400, egyéb takarmány —, zabosbüköny 560—600, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju 460—480, szalmaszecska 360—400. Összes koccsizám 267. Összes súly 347100 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarómarhavásár. 1902. január hó 23-án. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóságának jelentése.

Felhajtott: belföldi 227 db, eladatott — db, galicizai — drb, eladatott — drb, tirolai — drb, eladatott — drb, növendék előborju 30 db, eladatott — drb, elő bárány 25 db, eladatott — db; leölt belföld 4 drb, eladatott — drb, galicizai — drb, eladatott — drb, tirolai — drb, eladatott — drb, bécsi leölt — drb, eladatott — drb, növendék borju — drb, eladatott — drb, leölt bárány 567 drb, eladatott — drb, elő kecske gödölye — drb, eladatott — drb.

A vásár hangulata lanyha.

Árak a következők: Elő borjuk: belföldi — koronáig, kivételesen — koronáig drbnkint, 62—80— koronáig, kivételesen 82— koronáig sulyra, galicizai —, kiv. — koronáig drbnkint, — kor.-ig, kiv. — koronáig sulyra, tirolai — koronáig kiv. — koronáig drbnkint, — koronáig kiv. — koronáig sulyra, növendék borju — koronáig, kiv. — koronáig drbnkint, 40—44 koronáig, kiv. — koronáig sulyra. Leölt borju: belföldi 85— koronáig kiv. — koronáig sulyra, galicizai — koronáig kiv. — koronáig drbnkint, tirolai — koronáig, kiv. — koronáig drbnkint, bécsi — koronáig kiv. — koronáig sulyra, kecske — koronáig, kiv. — koronáig koronáig páronkint, elő bárány 11—14— koronáig páronkint, leölt bárány 9—14— koronáig párja.

Budapesti gazdasági és tenyészmurhavásár. 1902. évi január hó 23-án. (A budapesti közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: 143 drb, ugymint: jármos ökör első minőségű — drb, közép — darab, alárendelt — darab. Fejőstehén: fehér — drb, tarka 78 darab, tenyészbika — drb, tarka tinó — drb, fehér — darab, jármosbivaly — drb, bonyhádi 65 darab, hizlalni való ökör — darab, üsző fehér — darab.

A gazdasági vásár valamivel élénkebb.

Következő árak jegyeztettek: Elsőrendű jármos ökör — K.-ig, középmin. jármos ökör — K.-ig pár.-kint, alárendelt minőségű jármos ökör — K.-ig páronkint, jármos bivaly — K. é. s. mm., — K.-ig páronkint, jobb minőségű jármos ökör — K.-ig é. s. mm.-kint, tarka bekötötti való ökör — K.-ig é. s. mm. Fejőstehenekért és pedig: Fejőstehén magyar tehén — koronáig darabonkint, tarka kevert származású tehén 150—220 K.-ig darabonkint, bonyhádi tehén 220—320 K.-ig, kiv. — korona darabonkint.

Budapesti vágómarhavásár. 1902. január hó 23-án. (A budapesti közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: 2023 drb nagy vágómarha, nevezetesen: 1208 darab magyar és tarka ökör, 568 darab magyar és tarka tehén, — drb szerbiai ökör, — drb

szerbiai tehén, — drb boszniai ökör, — drb boszniai tehén, 187 drb magyar bika és 60 drb bivaly.

Minőség szerint: 7 darab elsőrendű hizott bika, 163 drb középminőségű bika és 17 drb alárendelt minőségű bika, 29 darab elsőrendű hizott ökör, 1106 darab középminőségű ökör és 109 drb alárendelt minőségű ökör, 37 drb elsőrendű hizott tehén, 474 drb középminőségű tehén, 81 drb alárendelt minőségű tehén.

A vágómarha felhajtás 711 darabbal kevesebb, a vásár irányzata ismét lanyha, az árak általában változatlanok.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 58.—64.—, kivételesen — K., hizott magyar ökör középminőségű 50.—57.—, kiv., alárendelt minőségű magyar ökör 44.—48.—, jobb minőségű magyar tehén 38.—52.—, tarka 40—54 kivételesen tarka tehén 68.—, magyar tehén középminőségű —, kiv. —, alárendelt minőségű magyar és szerb tehén — drbja kiv. —, szerbiai ökör jobb minőségű —, kiv. —, szerbiai ökör középminőségű —, kiv. —, szerbiai ökör alárendelt minőségű —, kiv. —, magyar bika 42.—62.—, kiv. 64.—, magyar bivaly 32.—40.—, kiv. —, magyar legelőmarha I. rendű 36.—54.—, kiv. —, II. rendű —, kiv. —, boszniai ökör — koronáig métermázsánkint, élősulyban.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1902. január 23-án. (A budapesti vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Emelkedett felhajtás mellett a vásár forgalma élénk volt.

Felhajtott összesen 748 db. Eladatott 243 drb. Jobb minőségű lovakból (hátas) 18 db, eladatott 4 db, 440—500 K.-ért, könnyebb kocsiló (jukker stb.) 25 drb, eladatott 10 drb, 320—400 K.-ért, nehezebb kocsiló (hintós) 40 drb, eladatott 16 drb 300—360 K.-ért, igás kocsiló (nehéz nyugoti faj) 80 drb, eladatott 30 darab 200—280 K.-ért, ponny 4 drb, eladatott 2 drb 100—120 koronáért. — Középminőségű lovakból: nehezebb félék (fuvaros ló stb.) 150 db, eladatott 65 db 100—180 K.-ért, könnyebb félék (parasztló stb.) 400 drb, eladatott 100 darab 40—95 K.-ért; alárendelt minőségű lovakból 31 drb, eladatott 16 drb 10—36 K.-ért. — Bécsi vágóra vásároltatott 70 drb, az állatker részére vásároltatott 8 drb, tulajdonjogra gyanul 16 lefoglaltatott — darab, tagályos betegségre gyanul 16 lefoglaltatott — darab, rakónykor miatt a gypmesterhez küldetett — drb.

Kőbányai sertésvásár. 1902. évi január 24-én. (Első magyar sertésbizalmi-részvénytársaság telefonjelentése a „Köztelek” részére.)

Az üzlet csendes volt.

Héti állag-árak: Magyar válogatott 320—380 kilogrammos nehéz 94—95 fillér, 280—300 kgrammos nehéz 90—92 fillér, öreg 300 kg. tuli 90 — fillér, vidéki kertész könnyű — fill., szerb 84—88 fillér, román — fill., tiszta kgr. páronkint 45 kgr. életsúlyevonás és 49/0 engedmény szokásos. — Elősegítők: Tengeri (6) 11.40 korona, árpa (6) 12.60 korona Kőbányán átvéve. — Hélyi állomány: január 17-én maradt 26312 darab. — Felhajtás: Belföldről 1815 darab, Szerbiából 2762 drb, Romániából — darab, egyéb államokból — darab, összesen 4577 drb. Főösszeg: 30889 drb. Állomány és felhajtás együtt — drb. — Elhajtás: budapesti fogyasztásra (I—X. kerület) 1638 drb, belföldre Budapest környékére 555 darab, Bécsbe 489 drb, osztrák tartományokba 1676 drb, Helvéciába — drb, Német birodalomba — darab, egyéb országokba — darab, összesen 4382 drb. A szappangyárakban feldolgozott 1 darab, szállásokban elhullott — darab, waggonokból kirakott hulla 16 drb, hórakásnak találtatott 7 drb, összesen 23 darab. Maradt állomány 26507 darab. A részvénytársaságokban 11412 darab van elhelyezve. Az egészségi és tranzitállásokban maradt január 17-én 3947 darab. — Felhajtás: Szerbiából 2762 drb, Romániából — drb, összesen 6709 darab. — Elhajtás: 2278 darab, maradt állomány 4431 darab és pedig 4431 darab szerb és — drb román. Az egészségtügyi szemlénél jan. 1-től máig 19 darab a fogyasztás alól kivonatott és technikai czélokra feldolgoztatott.

Bécsi vágómarhavásár. 1902. január hó 20-án. (Vass Jenő [Bécs, Set-Marx] tudósítása a „Köztelek” részére.)

Összes felhajtás 5503 db. Ebből magyar 3498 db, galicizai 1092 darab, bukovinai 65, német 848 db, hizott 4510 db, legelő 993 db, fiatal — db, ökör 4177 db, bika 683 db, tehén 598 db, bivaly 45 db.

A vásár lanyha. Az árak mintegy 2 koronával estek.

Árak: prima magyar 66—70— (72—), szekunda 57—66, tertia 48—56, galicizai prima 68—72— (—), szekunda 60—67, tertia 52—59. Német prima 74—80— (82—84), szekunda 66—73, tertia 55—65. Legelőmarha: szerb és magyar —, rosszabb minőségű 44—52—. Bika és tehén 38—60 (62—64) és bivaly 32—48—. Az összes eladások, élősulyban, 100 kilogrammonként, koronákban értendők.

Ingtatlanok árverései (40,000 korona becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Jan. 29. Budapesti a tkvi ha- Simonyi 209739 kir. tvszék tóság Kálmán

Table with columns for date, location, and names/amounts. Includes entries for Jan. 31, Febr. 1, Febr. 2, Febr. 3, Febr. 6, Febr. 7, Febr. 10, Febr. 11, Febr. 12, Febr. 14, Febr. 17, Febr. 21, Febr. 22, Febr. 24, Febr. 27, Febr. 28, Márcz. 4, Márcz. 17, Márcz. 18, Márcz. 26, Márcz. 28, Ápril 25, Május 1.

MEZŐGAZDÁK FIGYELMÉBE! Elismert kítűnő hazai gyártmány! 1600 gözcséplőkészlet üzemben! Cím: ELSŐ MAGYAR gazdasági gépgyár RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPESTEN, Váci-ut 19. szám. Gözcséplőkészletek 2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10 12, lóerejűek. Magánjárók (utí mozdonyok.) Kérjük minden szakkövágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ. Árjegyzék kívántra díjmentesen küldetük.

Vezér k

W gazdaság által ajánl Egy és aczélekk szes tal eszköz Szecska Répavágó Kukoricam Takarm Teljes Egyes Öntvény

Lap 2 Kap

Ruston, Proctor & Co. Ltd. Lincoln
Vezér képviselő: BECK és GERGELY
 Budapest, V., Váci-út 12. sz.

Szőlőkaró.

Elismert jó minőségű hasított, hegyezett és tisztított

tölgyfaszőlőkaró

1-60, 1-80 és 2-00 méter hosszban, bármely állomásra szállítva jutányos árban beszerezhető

Ney Ármin fatereskedőnél,
 Kolozsvár, Kornis-u. I. sz.

A karók 20 darabos csomagokban, dróttal kötve kerülnek feladásra. 6241

Állandó nagy készlet minden hosszban.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Weiser J. C.

gazdasági gépgyár és malomépítészet NAGY-KANIZSÁN

által ajánlatnak:

Egy és kétvasu aczélekékés-összes talajmivelő eszközök

Szeeskavágók,
 Répavágók,
 Kukoricamorzsolók,
 Takarmánykamraberendezések,
 Teljes malomberendezések,
 Egyes malomgépek és alkatrészek,
 Öntvények saját vagy idegen minták után.

Árjegyzék szívesen küldetük.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Viz-ellátás

aczel-szél-

motor által villák, máljerek, kerti szék, stb. részére 320 koronától feljebb.

„Agricola“ techn. iroda.
 Tulajdonos: Schwarz M.
 Wien, XX/2, Pasetlstrasse 29.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve. 6216

STAHEL és LENNER TRIEURGYÁR,

Budapest, V. ker., Katona József-utca 8.

Ajánljuk trieurjeinket minden gabona tisztítására 5 kiló nyerstermény beküldése mellett speciális trieur készítettünk.

Lekopott trieurköpenyt gyorsan és olcsón ujjal felcsérélünk. Kivánatra képes árjegyzékkel szolgálunk bérmentve. Jutalék mellett szolid elárúsítók alkalmazást nyerhetnek.

Eladó

vetőburgonya. A nagybossányi Uradalom elad következő fajtiszta burgonyafőleségeket: Bruce, Prof. Kühn, Prof. Maereker, Daber és Simson, Minister, Ludus, Max Eyth, Magyar bíncs és e 5 jegyzék kérésre szállítása. Állomás „Bosvány”. 6242

A magyar

gazdatisztek és erdőtisztek országos egyesülete ajánlja a földbírtokos és bérleti uraknak Alláskövető oszállyal bejelentet tagjait alhelyezésre. Az ez ügyben való minden felvilágosítás és a közveletés teljesen díjmentes.

Mezőgazdaság és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézete. Ezközül biztosításokat: nyugdíjra, rokkantsági díjra és övezési díjra, mezőgazdasági, erdészeti és ezekkel rokon foglalkozású egyének számára a legolcsóbb díjtelekkel, mert nem nyereszkezdésre alakult vállalat. Kivánatra alapszabály díjtáblázzal és bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatószék: Budapest, Köztelek, Üllői-út 25.

Szabadalmazott BEHÁN-féle „DIADAL” terményrosták

első díjakkal többszörösen kitüntetve. Luczerna, lóheremag tisztítása és és mentesítéséhez.

Minden gabonanem súly és nagyság szerinti osztályozásához, üszögös gyommagvas termények tisztításához, a legmesszebbmenő követelményeknek megfelelőnek.

Képes árjegyzéket bérmentve küld a készítő

BEHÁN SÁMUEL
 Szarvas, (Békésmegye). 6250

Lapunk bekötési táblája

2 kor. 72 fill. (portómentesen)
 kapható kiadóhivatalunkban.

HOFHERR és SCHRANTZ

BUDAPESTEN,
 VI., Váci-körút 57. sz.

Uj gazdasági gépgyára és vasöntödéje Kispesten

ÉPÜLT 1900-ban.

Ajánlja legjobb minőségű gazdasági gépeit és eszközeit jutányos árak mellett.

Terjedelmes árjegyzékek bérmentve és ingyen.

Etetési célokra az országos chemiai intézet, a központi vegykeresleti állomás
 legjobban ajánlható saját gyártmányu:

**rizstakarmány-
lisztünk**

vegyi összetétele:

Zsir 13.74%
 Protein 15.40%
 N. mentes anyag 47.55%

Mintákkal és felvilágosítással
szívesen szolgálunk.

**Királymalmi
derczenk**

vegyi összetétele:

Zsir 6.14%
 Protein 12.75%
 N. mentes anyag 57.78%

Mintákkal és felvilágosítással
szívesen szolgálunk.

UJ! Kézi vetőgépek UJ!

here, és fűmagvak rozs, zab, árpa, kukorica stb. részére. Előnyei: megtakarítás, szabályos elvetés, igen nagy gyorsaság, Használható hegyen, árkokban, sarkokban.

Olcsó és tartós
 Ára 50 korona darabonként
 utánvét mellett ab Wien,
 Vezér elárúsító

Echinger és Fernau,
 Wien, XV. Neubaugürtel 7 és 9.

Prospektusok kívánatra küldetnek.
 Mezőgazdasági kiállítás Ried-ben 1901 legmagasabb kitüntetés aranyérem

**„MOEBIUS”-féle
automobilolaj.**

Elismert legjobb olaj
 automobil stb. részére
 szabadalmazott hádogévek-
 ben, 1 kgr.
3 korona.

Ezen olajok N. b. sz. 157776.
 sz., különösen alkalmasak
 a motorokosik nehezen
 hozzáférhető részei olaj-
 hozására, könnyen kezel-
 hetők és oliszertü a magával
 való vitel.

Kérjük ezen olajgyártól, mely
 minden jobb automobil üzlet-
 ben kapható. 4887

Egyedüli gyárosok:
H. Moebius & Fils
 csontolaj-gyár
BASEL, Schweiz.

Megjelent a
Gazdasági Számveteli Naptár

1902. ÉVRE. Szerkesztő: 1902. ÉVRE.

Szilassy Zoltán
 az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Kiadja az Országos Magyar Gazdasági Egyesület.
 Ára portómentes küldéssel 1 korona 80 fillér.
 Ajánlott küldéssel 2 korona.

Egy díszes s teljesen vászonba kötött, naptár részszel és gazda-
 sági tudnivalókkal ellátott nagy alakú egyszerű számveteli
 könyv, a melyet minden gazda számvetelésének bejegyzésére az egész éven át
 használhat.

Megrendelhető a
„KÖZTELEK” kiadóhivatalában
 Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Méltóságos özv. báró **LÉVAY HENRIKNÉ**
 táplányi uradalma, u. p. Győr. 6263

Duppai-zabot

ajánl vetésre, 50 kgr. hectoliter súlylyal, 100 kilo-
 grammonként **18 K.** árban utánvéttel a vevő vagy ön-
 költségen számított zsákokban, ab Győr vasutállomásról.

Magy. kir. Államvasutak.
 3404/F. II.

Hirdetmény.

Menetrend-módosítás a félegyháza-majsi h. é. vasuton.
 A Kis-Kun-Majsiáról jeleuleg 3 óra 35 perczkor induló 6411. sz. vegyes vonat
 f. évi február hó 1-től kezdve a nevezett állomásról csak reggel 4 óra 38 perczkor
 fog inditattni és Kis-Kun-Félegyházára reggel 5 óra 50 perczkor érkezni, hol csatlá-
 kozást talál a reggel 5 óra 55 perczkor Szeged, illetve 6 óra 42 perczkor Budapest
 felé induló személyvonatokhoz.

Budapest, 1902. január 14-én.
 (Utánnymot nem eijaztatik).

Az igazgatóság.

Gróf Teleki Géza örökösei tulajdonát képező
 geryeszegi gazdaságában

**eladó 20 darab I. rendü
igára való tinó.**

Felvilágosítással szolgál

Fodor Ödön intéző Geryeszeg, u. p. Sáromberke.
 Maros-Tordamegye. 6262

Földbirtok

300—400 magyar holdas, lehetőleg szántóföld, jutá-
 nyos áron következő feltételek mellett

megvételre kerestetik.

Törlesztéses kölcsönrel ellátott birtok előnyben részesül.

**Esetleg 600—1000 holdas bérletet
is átveszek** kedvező feltételek mellett.

Ajánlatok „R. J.” jel alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JANOS

SZEGEDEN
 CS. ÉS KIR. KIZ. HÖLAGOSAN SZAB.
 KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS
 FELTALÁLÓJA - REMONTOIR
 INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRAK ÉKSZEREK
 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
 KÉSZPÉNZÉRT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
 JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK SZÓDOLLOZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

I. N. K.
 mintatelepé
 való egy és
glodicia
boglárfa
 Továbbá 10
 tek. A cser
 Végre
 fehér és pi
 zöldszilvái
 megfelelő
titkársá

Magy. kir.
 Budapest-ba
 1429 I. szám.

A f. évben
 fa hulladék esell
 tására nyilvános
 Az ajánlat
 külső felirattal:
 1429/1902. számú
 Teréz-körut 82. I.
 kének körülbelül
 déli 12 óráig tee
 A szállítás
 budapest-balpari
 utaknál érvénybe
 64465/92. számú
 f. év december
 keményfa hulladék
 A szállítás
 igényre nem jog
 illeték az 1881. é
 Később be
 pénz le nem tete

(Utánnymos)

Suscha : Gazd. könyvvelten II-İK kiadása nyomás alatt. Belfi Ára 6 Korona.

Suscha könyv szerinti szám	
11	
9	
13	
10	
16	
15/a	
39	
7	
6	
14/a	
8	
3	
14/b	
2	
1	
5	
12	
4	
40	
23	
24	
22	
21	
20	
19	
18	

ES
 A
 K
 vagy
 A

Eladó**csemeték és európai simavesszők.**

J.-N.-K.-Szolnokvármegyei Gazdasági Egyesület szőlő és faiskola mintatelepén eladásra kerül összesen egyszázhuszezer db iskolázni való egy és kétéves **akác**, élősvénynek való egy és kétéves **ledicia**: továbbá **acer negundó** és **platanoides**, **doglárfa**, **populus pyramidalls** és **canadensis**. Továbbá 10,000 db **alma alany**. A két évesek mind átültetettek. A csemeték erőteljes növések dús gyökérzettel bírnak.

Végre eladásra kerül 120,000 db sima **szőlövessző** fehér és piros chasselás, olaszrizling, mustos fehér, kövidinka, zöldszilváni és nagyburgundi fajokból, fajtisza és szokványának megfelelő minőségben. A jutányos áratat készséggel közli a **títkárság Szolnok (Megyeszékház)**. 6193

Magy. királyi államvasutak
Budapest-balparti üzletvezetőség.
1429 I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A f. évben mintegy 1240 m³ mozdonytűzelésre szükséges kemény vagy puhafa hulladék esetleg dorongfa szállítást biztosítani óhajtuk, miért is ennek szállítására nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok egy koronás magyar okmány bélyeggel ellátva, lepecsételve ezen külső felirattal: „Ajánlat kemény vagy puhafahulladék esetleg dorongfa szállítására 1429/1902. számhoz f. évi február hó 20-án déli 12 óráig üzletvezetőségünkél. (VI. Teréz-kört 62. I. em. 5. sz.) a bántpénz, pedig, mely az ajánlott mennyiség értékének körülbelül 5% legyen ugyanott a gyűjtőpénztárnál f. évi február hó 19-én déli 12 óráig teendő le.

A szállítás bérmentve a m. kir. államvasutak valamely állomásra, lehetőleg a budapest-balparti üzletvezetőség vonalának valamely állomására a m. kir. államvasutaknál érvényben levő 122291/92. sz. általános, valamint a tűzifára vonatkozó 64465/92. számú különleges feltételek értelmében f. évi márczius havától kezdve f. év december hó végéig arányos havi részletekben eszközöndő. A puhafa illetve keményfa hulladék (száideszka) 50 cm. hosszú darabokban szállítandó.

A szállítás után érdembe hozandó összegből egy tízed százaléka a nyugdíjigényre nem jogosítottak alapja javára levonásba hozatik. Az ügyletből folyó bélyeg illeték az 1881. évi XXVI. t. cz. 10 §-a értelmében rovatik le.

Később beérkezett ajánlatok, vagy olyanok, a melyekben a megkívánt bántpénz le nem tétetik, figyelembe nem vétetnek.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

7602/1902. sz.

Hirdetmény.

A bábolnai m. kir. állami ménésbirtok tisztavérű simmenthali szarvasmarha tenyészetéből tuberculinra nem reagáló:

**20 drb 1¹/₄-1³/₄ éves tenyészbika és
10 drb előhasi üsző**

folyó évi márczius hó 20-án d. u. 1 órakor

Bábolnán nyilvános árverésen elfog adadni.

A ménésbirtok igazgatóságához (posta-, táviró- és távbeszélő állomás Bábolna-Pusztá) intézett, előzetes bejelentésre kocsik küldetnek, de csakis az ácsi és nagyigmándi állomásokra.

Az eladásra kerülő tenyészállatok részletes leírása, valamint az árverési feltételek a ménésbirtok igazgatóságától megszerezhetők.

Kelt Budapesten, 1902. január 18-án.

M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

6257

Gazdasági könyvviteli nyomtatványok árjegyzéke.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által 2000 korona pályadíjjal jutalmazott Suschka-féle gazdasági könyvviteltan alapján összeállítva.

Suschka könyvszerinti szám	Nyomtatvány szám	T á r g y	Ive fillér	Suschka könyvszerinti szám	Nyomtatvány szám	T á r g y	Ive fillér
11	1	Előlegezési könyv, kül- és belv	4	17	27	Póttakarmány kimutatása	12
9	2	Napszámber és szakmányber kimutatása	12	38	28	Mérleg	20
13	3	Leszámolási könyv	6	41	29	Próbacséplési jegyzék	10
10	4	Szegődmény-táblázat, kül- és belv	12	25	30	Vetési és aratási jegyzék	10
16	5	Szemesgabona-kimutatás, kül- és belv	12	30	31	Ellési jegyzék (csikó és borju)	10
15/a	6	Csépletlen gabona kimutatás, kül- és belv	12	34	32	Termés-kimutatás	8
39	7	Napszám-jegyzék	10	31	33	Ellési jegyzék (bárány és malacz)	10
7	8	Tejeladási jegyzék, kül- és belv	10	28	34	Darálási jegyzék	10
6	9	Pénztári napló, kül- és belv	12	29	35	Fejési napló	10
14/a	10	Pénztári főkönyv, bevételi kimutatás, kül- és belv	12	37	36	Gazdasági napló	10
8	11	Követelések jegyzéke, kül- és belv	12	36	37	Trágyázási napló	4
3	12	Gép- és eszközlétár, kül- és belv	12	26	38	Cséplési jegyzék, kül- és belv	10
14/b	13	Pénztári főkönyv, kiadási kimutatás, kül- és belv	12	35	39	Tejelés kimutatás	4
2	14	Épületlétár, kül- és belv	12	33	40	Takarmányozási előirányzat, kül- és belv	12
1	15	Teleklétár, kül- és belv	12	32	41	Vetési előirányzat, kül- és belv	12
5	16	Termény- és anyaglétár- kül- és belv	12	42	42	Takarmányozási jegyzék, kül- és belv	10
12	17	Letéti napló	4	27	43	Hetijelentés	12
4	18	Eleven létár. kül- és belv	12				
40	19	Szegődmény-levél	2				
23	20	Ló- és szarvasmarha-kimutatás	12				
24	21	Juh- és sertés-kimutatás	12				
22	22	Különféle tárgyak kimutatása	12				
21	23	Fogyasztási anyag kimutatása	12				
20	24	Tűzelő anyag kimutatása	12				
19	25	Szerszámfa kimutatása	12				
18	26	Allati termények kimutatása	12				
						Függelék	
						A) Vagyonlétár, kül- és belv	12
						B) Előleg-jegyzék, kül- és belv	4
						C) Tejeladási jegyzék, kül- és belv	10
						D) Anyagszámadás kül- és belv	10
						E) Vetési, aratási jegyzék, kül- és belv	10
						Suschka: Rövid utmutatás	1 drb. 50

Ezen nyomtatványokból állandó készletet tartunk.

Az összes nyomtatványokból **mintáivak** az összeg előre való bektüldése mellett, **5 koronáért** portomentesen küldetnek.

Kérjük a megrendeléseknél világosan kiténni, hogy a nyomtatványok száma, a Suschka-könyv szerinti vagy az árjegyzékből lettek-e véve.

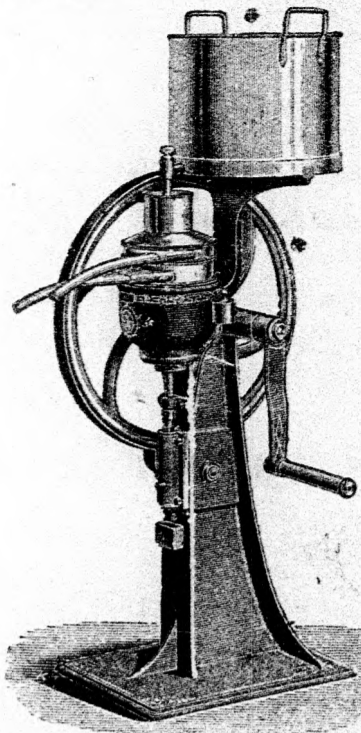
A felsoroltakon kívül **egyéb nyomtatványokat** megrendelés szerint legrövidebb idő alatt jutányosan állitunk elő.

Megrendelhetők a

„Köztelek” kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Suschka: Gazd. könyvviteltan II-ik kiadása nyomás alatt. Bontli ára 6 korona.

Suscha: Könyvek ötszázötvenkét van, fontú nyomtatványok bármelyikét körtve is szállitjuk.

Alfa-Separator Részvénytársaság, Budapesten.

Tejgazdasági gépgyár.

Iroda és raktár:

V. ker., Báthory-utca 4.

Gyártelep:

VI., Petneházy-u. 8-10.

Alfa-Laval Separatorok
(tejfölöző gépek)
kézi- és erőhajtásra.

Alfa-Separatoraink eddig kb.
550 első díjat nyerték.

Évi gyártás kb. 47.000 db.

**Az Alfa-Separator a
legtökéletesebb fölözőgép!**

**Tejszállító kannák,
Fejőedények,
Tejhűtők,
Előmelegítők és pasztörizáló
készülékek,
Vajköpülő és vajgyártó
gépek,
A sajtgyártás eszközei,
Tejvizsgáló készülékek,
Mindennemű tejgazdasági
eszközök és gépek
a legjobb kivitelben!**

**Tejszövetkezetek és
tejfeldolgozó telepek
berendezése és
újja alakítása.**

Dijtalan tanácskozás minden
tejgazdasági kérdésben!

Arjegyzékek, tervek és
költségvetések bérmentve.

Magy. kir. államvasutak.
207657/1901. sz. hoz. C. H.

Hirdetmény.

A „Közvetlen visszatérítési díjtételek” című díjszabási füzet határmányainak módosítása.

Az „Impresa—Fiume—Venezia—Ancona” hajózási vállalat a Magyar—Horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság-gal ez utóbbinak czége alatt egyesülvén, a Fiumén át a fent megnevezett díjszabás alapján Venezia-ba és Anconába közvetlenül szállítandó küldemények többé nem az „Impresa—Fiume—Venezia—Ancona” címére hanem a „Magyar—Horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság Fiume szabad kikötő” címzéssel átadók fel.

Ezen díjszabásban, valamint I. és II. pótlékaiban fentieknek megfelelően következő módosítások eszközözendők:

a) a díjszabási füzet, valamint annak I. és II. pótlékai czimlapján a negyedik sorban „Impresa—Fiume—Ancona—Venezia” töröndő;

b) a díjszabás füzet 3. oldalán levő határozmányok c) pontja második kikezdésének ötödik sorába „Impresa—Fiume—Venezia—Ancona” töröndő és e helyett „Magyar—Horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság” irandó be;

c) a 4. oldalán a határozmányok e) pontjának hatodik és hetedik sorában az „Impresa—Fiume—Ancona—Venezia” című hajózási válalathoz szavak helyett „a Magyar—Horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaságnak Fiume szabad kikötő” irandó be; és

d) a 36. oldal második sorában az „Impresa—Fiume—Ancona—Vencz” a szavak helyett a „Magyar—Horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság” irandó. Budapest, 1902. évi január hó.

Magy. kir. államvasutak,
együttal a részes szállítási vállalatok nevében is.
(Utánnnyomás nem díjazatik.)

**A Méltóságos Báró Vécsey József ur
többszörösen kitüntetett hirneves
Csegöldi gulyájából eladó**

22 drb 2 éves és 3 drb 3 éves

tenyészi igazolvánnyal bíró

Magyarfaju bika.

Az eladás

február hó 16-án d. e. 9 órakor kezdetik,
de előjegyzés addig is elfogadtatik.

Az árak szabottak:

és dedig a 2 éveseknél 400—600 koronáig, a 3 éveseknél 800—900 koronáig. Két vagy több vevő kívánságára a többek által előjegyzett állatokra árverés kérhető.

Bővebb értesítést nyújt és eladást eszközöl.

Sz. Tréger Albert, urad. intéző, Cseglöd (u. p. Jánk).

**Tó-
gazdaságaimból**

ajánlok gyorsnövésű
egy és két éves tenyészpontyot és süllőikrát. Czim: 6049

CORCHUS BÉLA

Budapest,
IV., Molnár-u. 17.

Magyar kir. államvasutak üzletvezetőség Szegeden.
163/902. sz.

**Kitűnő sertés-
hízalószer.**

Porkin, 1/2 kgr. csomag 30 sertésnek 10 napig a takarmányba keverve, nagy eredményt mutat fel; oly sertésnek, mely nem eszik jól; a hizási idő alatt adandó; a szervezetre nagyon előnyös; pestis, orvász és székrekedés ellen; izgatja a nyakmirigyeket, ezáltal nagyobb nyálkaképződést keletkeztet s a jó emésztést elősegíti; nemesíti és puhítja a húst és az emésztés javítása által elősegíti nagy mérvben a husnak ízletességét; elhárítja a tápanyagok elvesztését; gyors hatása által százszorosán kifizetődik, finom hízalószer, állandó egészség elnyerése által. 4 próbasomag bérmentve 4 korona. **Porkin-Raktár,** Kerpel Vilmos gyógyszerésztára a „Fehér Sasor”, Budapest, V., Lipót-körút 28. szám.

Értesítjük a t. cz. közönséget, hogy a Szeged-Nagy-Kikinda-Nagy-Becskeréki h. é. vasuton Szeb-Keresztur és Törökkanizsa állomások között létesített Kupuszina nevű rakodóhely a korlátolt kocsirakományu közforgalom részére 1903. évi január hó 1-én megújított.

Szeged, 1902. évi január hóban.
(Utánnnyomat nem díjazatik.)

Hirdetmény.

Az üzletvezetőség.

Alulirott főbérnökségnél eladásra kerül 3 drb szám-fölötti, szépen fejlett

6191

1 1/2 éves Nori mén.

Venni szándékozónak bővebb felvilágosítást nyújt az
Uradałmi főbérnökség Alsó-Lendva. (Zalamegye).

Hirdetés.

Nagyméltóságú Gróf Wenckheim Frigyes ur békési uradalmá tiszta magyaralföldi fajta gulyabeli szarvasmarha tenyésztéséből

f. évi február hó 1-től kezdve

1 darab hároméves és

19 darab két éves

tenyészkepes hágóbika szabad kézből **eladandó.**

Vasutállomás és posta Békés.

Venni szándékozók felkéretnek, miszerint az esetleg kívánt felvilágosítások érdekében alulirothoz fordulni sziveskedjenek.

Békésen 1902. január hó 12-én.

**Gróf Wenckheim Frigyes békési uradalmá.
Emperl Ernő, urad. tisztartó.**

6190

Fenek (

Ha

Magy. kir. álla
193254/901.

A m. ki
m. kir. ministe
vasut tokod—
rakodóhelyen
12-én végképe
állóhelyi minős

Magyar királyi
33414/III. 190

A magy.
vasuti vendég
tamra ezen ve
Az 1 ko
másón levő ve
nyokkal felsze
12 óráig a m.
utján, tértive
pedig hatszáz
debreczeni úzi
számára való

A vendé
és keresk.) os
alatt (d. e. 8—
feltételeztetik,
zőknek elfogad

A feltéte
figyelembe véte
Az m. k
közül — tekint
hassanak.
Kelt Deb

Helyes

„Adria“ mag
Vezérügy
1902. janu

Fiuméből Liverpo

„Hambur

„London

„Rotterdam

„Rouen

„Barcelo

„Pernam

„Rio de Ja

„Liverpo

„Hull, Ne

„Rouen

„Antwerp

„Liverpo

„Hambu

„London

„Liverpo

„Glasgov

„Lisabo

„Rotterdam

„Rouen

Ha a gőzösi

mány be nem

magának

A *gal megje

Független

Fenék (Buccaneer) Alma után, angol telivér 170 cm. magas pej mén, született 1891.

ELADÓ.

Felvilágosítással szolgál: 6217

Halász József számvevő PUSZTA-TENYŐ.

Magy. kir. államasutak.
193254/901. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. államasutak igazgatóságának értesítése szerint a kereskedelemügyi m. kir. minster nagyméltósága rendeletéből a budapest—osztergom—füzitői h. é. vasut tokod—annavölgy—sárisápi szárnyvonalon fekvő „Tokod rakodó” megálló-rakodóhelyen a kocsirakományi teherárak fel- és leadása 1901. évi november hó 12-én végképen megszüntetett, minél fogva „Tokod-rakodó” ez időtől kezdve megállóhelyi minőségben csakis személy és podgyász forgalomra szolgál.

Az igazgatóság.

(Utányomat nem díjaztatik.)

Wiener Landwirtschaftliche Zeitung.
Sampredacteur: Hugo S. Hittmann. Red.
redacteur: Rob. Hittmann, Joh. S. Schuster, Ed.
Hil. Jäger, 104 Str. Bietelj. K 6. Ganj. K 24.
Oesterreichische Forst- und Jagd-
Zeitung. Redact.: Joh. E. Weinelt. Bietelj.
52 Nummer. Bietelj. K 4. Ganj. K 16.
Allgemeine Wein-Zeitung. Red.: H. Del
Blag. Bietelj. 52 Str. Bietelj. K 3. Ganj. K 12.
Der Praktische Landwirth. Red.: Ed. Zifl.
Bietelj. 52 Str. Bietelj. K 2. Ganj. K 8.
Der Oekonom. Red.: Ed. Marg. Bietelj. 24 Str.
Ganj. K 2. Bei mindbejens 50 Cr. K 150.

Hugo S. Hittmann's Journalverlag, Wien, I. Schaufelgasse 6.

Magyar királyi államasutak.
33414/III. 1901. szám.

Üzletvezetőség Debreczen.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államasutak Nyiregyháza állomásán 1902. év julius hó 1-én a vasuti vendéglő bérlete lejár; ugyanazon időponttól számítandó három évi időtar-tamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 1 koronás bélyeggel és „ajánlat a m. kir. államasutak Nyiregyháza állomásán levő vendéglő üzlet bérletére” fehértal ellátott, nemkülönben a kellő okmá-nyokkal felszerelt borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1902. évi február 1-én déli 12 óráig a m. kir. államasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, tértivevényvel nyújtandók be, — ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig hatszáz korona készpénzben küldendő be, — függetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és keresk.) osztályában (Tisza palota, II. em. 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12. és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkrol feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötele-zőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Az m. kir. államasutak fenntartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül a felajánlott bérlétszég nagyságára — szabadon választ-hassanak.

Kelt Debreczen, 1901. december havában.

Az üzletvezetőség

Helyesbitett hajójáratjegyzék.

„Adria” magy. kir. tengerhajózási részv. társaság
Vezérügynöksége: HOFFMANN S. és V.

1902. január havában a következő gőz-
sők indulnak.

Plumeből Liverpool	A'satian	1—10
„Hamburg	Róma	1—10
„London	Oria	1—10
„Rotterdam, Antwerpen	Arad	1—10
„Rouen	Stefania	1—10
„Barcelona, Valencia*	B. Kemény	10
„Pernambuco, Bahia		
„Rio de Janeiro, Santos*	B. Kemény	10
„Liverpool	Athenian	1—15
„Hull, Newcastle o/T.	Urbino	10—20
„Rouen*	Mallekovits	10—20
„Antwerpen	Zichy	10—20
„Liverpool	Veria (C. L.)	10—20
„Hamburg ¹	Pergamon	15—25
„London	Szent István	21—31
„Liverpool	Andalusian	21—31
„Bordeaux*	Széchenyi	21—31
„Hull Newcastle o/T.	Douro	21—31
„London	Syria	21—31
„Liverpool	Pavia (C. L.)	21—31
„Glasgow*	Báthori	25/1—5/II.
„Li-sabon		25/1—5/II.
„Rotterdam, Kopenhagen ¹	Baross	28/1—8/II.
„Rouen	Balaton	28/1—8/II.

*Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rako-mány be nem jelentetett, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, e kikötőt nem érinteni.

A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triesztet is érinti.

Haszonbérlet.
Komárom közelében 330, eset-
leg 470 hold föld, rét és legelő-
vel kiadó. Cím a kiadóhiva-
talban. 6203

Vetőárpa

szép, tiszta **Hanna-árpát** szállit mintá után a leg-
csöbbsz piaci árákon a 8 frt 50—9 frtig 100 kilónkint
STRNAD F., Prossnitz (Morvaország).
Magyar levelezés. 6201

Minden fajta

erdei csemeték

erdők és sövények alapításához szép és olcsó:
**fenyő, erdei fenyő, fekete fenyő, szo-
moru fenyő, Douglas fenyő, égerfa,
jávör, bükk, fehér juhar, szilfa, nyírfa,
tölgy-, akácza- és bodzafa, naspolya,
szürke fűz, gyalog fenyő, amerikai
diófa, Kanadai fekete nyárfa** csemetéket ajánl

Gutsverwaltung Borowna,
posta Bochnia, Galiczia.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

6055 Levelezés német nyelven.

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

GYÁR ÉS IRODA:

BUDAPEST,

VII. ker., Garay-utca 6-8. szám.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, lég-
szesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellő-
tetések, closettek, szivattyúk, vízerőművi emelő-
gépek stb., nemkülönben köszén-, olaj- és pet-
róleum váladékból nyert gázok értékesítését
célzó készülékek létesítését, városok, indó-
házak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok
gyorsan készítettnek.

Legjobb minőségű kőagyag-csövek raktáron.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok

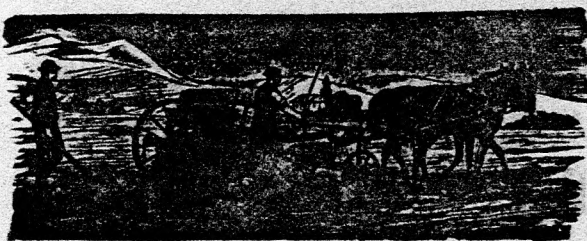
Budapest

Váci-körút
63. sz.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 ferdőig.
szalmakaszalók.
továbbá járgány-cséplőgépek, lóhara-cséplők, szűrtő-rosták, konkolyozók, kaszáló- és
aratógépek, szénagyártók, boronák.

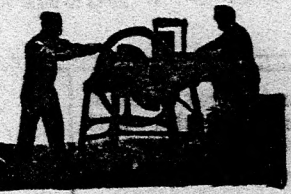
„Columbia-Drill“

legjobb szervetgép,
szeszkavágók, répvágók,
kukorica-morzsolók,
daráló, őrő-malmok,
egyetemes asztal-gépek.

3- és 5-vasú elék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletek kéjgyűjtők könt-
vára legyen és kéjgyűjtők
költségek.

**Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
iocomobil- és cséplőgép-gyára.**

**Kirsche A. vetőmagtermelő birtoka
Piffelbach — Apolda.**

Kirsche-féle

„Ideal“

legterménydusabb
répa.

Könnyű kisedés,
nagy tartósság, ter-
mesztés vegyi vizs-
gálat alapján.

Magyarországi vezér-
képviselő: 611

Pisk W.
Budapest,
Eötvös-u. 6.

Kronen Separator
a legelőkéleleseli Felőzőgép.

Tejhitők.
Vajköpülők.
Tejszövetkezeli Berendezések.
Vajexport
Arjegyzék, tervek, költségvetések ingyen és bérmentve

Első Magyar Tejgazdasági Gép- és Eszközgyár
VI. Jász u. 7. sz. Budapest.

TÉLI IDÉNY 1901/2.

SZECSKAVÁGÓGÉPEK

Kézi és erőhajtásra.

RÉPAVÁGÓK.

Kiváló munkabírásu

„RAPID“ DARÁLÓGÉPEK.

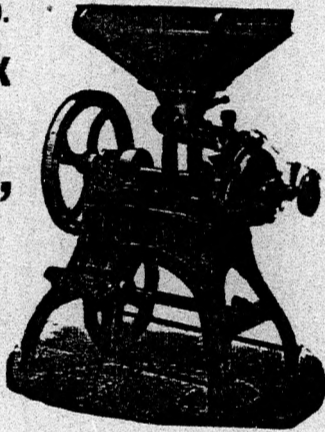
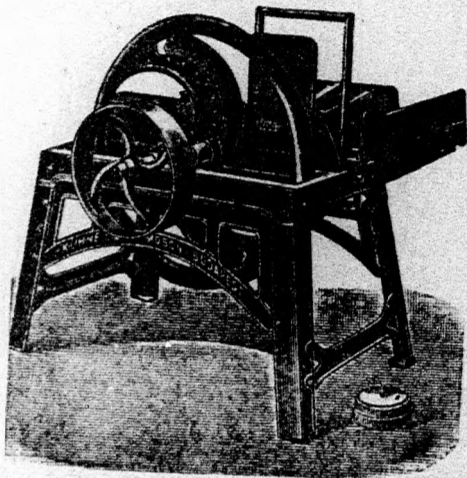
VENTZKI-féle

szabad. takarmányfüllesztők.

Erőhajtásra Casali-féle szab.

kukoriczamorzsolók

rendkívüli munkaképességgel.

Teljes takarmánykamara felszerelések, melyek sok évi tapasztalatok alapján a helyi viszonyokhoz mérten díjmentesen tervezetnek, legjobb szerkezetben és gondos kivitelben szállítanak

KÜHNE E.

mezőgazdasági gépgyára által.

Főraktár: BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a sz.

Gyár: MOSON, Moson v. m.

GŐZEKÉK, utcai lokomotivok

gőzeséplőgépek hajtására

a főhercegi vasművekből.

A készülékek megvizsgálásáról gazdasági szakszerű tanács adatik.

Szíves megkeresések

Erzherzogliche Cameral-Direction

Teschen (Schlesien)

kéretnek.

4879

Önálló

gazdatiszti állást keres

32 éves nős, 17 évi gyakorlattal bíró gazdatiszt a ki jelenleg is nagyobb gazdaságot önállóan kezel.

Közelebbi felvilágosítással a «Magyar gazdatisztek és erdőtisztek országos egyesülete» Budapest (Köztelek) díjmentesen szolgál.

6152

Értékesítésre elfogad:

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOKÁBAN.

Sürgőnyezim: Aurora—Budapest.

Husneműket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vaját, halat burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb.

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparczélokra. Legjobb gummi- és kender-tömlők. Mindenféle csövek.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tízedes, százados és hídmerlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek. Commandit-társaság szivattyu- és mérleggyártára.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve. **W. GARVENS, Wien, I. Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6.**

Szőlőoltványok

szokványminőségben. A legkiválóbb 42 bor- és csemefajtákban feltüntetve, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia csemetek és magvak. Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Oriási tövű, igen gyorsan fejlődő sövényfajta. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadásal, melyen nem hogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem halhatnak át. Minden rendelkezéshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékelve. Ezer csemete elég 200 méterre — Ara 6 frt.

Oriási fényvető Diócsemeték. Oriási fényvető Diócsemeték. Oriási fényvető Diócsemeték. Oriási fényvető Diócsemeték.

Szíves fényvető Diócsemeték ingyen és bérmentve. Kiváló minőségű Diócsemeték. Kiváló minőségű Diócsemeték. Kiváló minőségű Diócsemeték.

HAZAI GYÁRTMÁNY.

6916.

1901.

50 q

70 q

26 q

145 q

28 q

10 q

10 q

gazda

Ve

birtok i

Bu

Lapunk

A sertés

gazda

Ara portóma

Szab.

HAZAI GYÁRTMÁNY.

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

V. ker., Váci-körut 32. sz.

ajánlja

a tavaszi idényre

a teljesen aczélből készült kiváló minőségű resiczai

SACK-rendszerű egyetemes ekéit.

HAZAI GYÁRTMÁNY.

6916. szám II/2a.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtok 1901. évi terméséből

50 q. moharmag
70 q. csomós ebir (Dactylis) ma
26 q. tavaszi borsó
145 q. „Vouriez“ takarmányrépa-mag
28 q. „Obendorfi“ „ „
10 q. „Eckendorfi“ „ „
10 q. „Olajbogyó“ „ „

gazdák részére vetőmagul eladatik.

Venni szándékozók forduljanak a nevezett ménesbirtok igazgatóságához.

Budapest, 1902. január 17-én.

M. kir. földmivelésügyi minister.

HYDRAULIKUS SAJTÓK, legújabb szerkezetűek,

szőlő-bor és gyümölcs-bor számára vagy üzemek részére.

Legnagyobb munkaképesség.
Legnagyobb munkakiaknázás.
Leggyorsabb munka.
Egyszerű és legkönnyebb kezelés.

Bor- és gyümölcs-sajtók kéziüzem számára
Szőlő- és gyümölcs-malmok, valamint teljes
Mustkészítő üzemek, álló és mobilis, hidraulikus sajtók és kézisajtók az ipar számára, szőlő- és szalmasajtók. Készítik és szállítják jótállással mint különlegességet a legújabb, legmegfelelőbb, kitüntetett szerkezetben. 6231

PH. MAYFARTH & Co.
ca. és kir. kizárólag szabad. gazdasági gépgyára, vasöntője és vasművei
WIEN, II/1, Taborstrasse 71. Részletes árjegyzékek és elismerőlevelek ingyen. Képviselek és vizontelárusítók kerestetnek.

Szabolcsmegyei Gazdasági Egyesület.

Pályázat.

A Szabolcsvármegyei gazdasági egyesületnél lemondás folytán megürült

TITKÁRI ÁLLÁS

az 1902. évi április hó első napjától 1902. évi december 31 napjáig terjedő időre mint próbaidőre választás útján fog betöltetni. Pályázhatnak mindazok, akik felső gazdasági tanintézeli oklevéllel bírnak s két évi fogalmazói gyakorlatot tudnak igazolni, vagy pedig azok, akiknek középiskolai érettségi bizonyítvánnyal egyenértékű bizonyítványuk van s két évi mezőgazdasági gyakorlatot mutatnak ki. A fentebb jelzett próbaidőre a megválasztandó titkár fizetése 1200 korona lesz. Az egyesület választmánya fenntartja az a jogát, hogy a próbaidő letelte után új pályázatot írthasson, vagy a próbaidőre megválasztott titkár pályázat nélkül véglegesíthesse.

Felhívom a pályázni kívánókat hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket Nyíregyházán

1902. évi márczius 1 napjáig
Dr. Járóssy Sándor egyesületi ügyésznek adják át.
Kelt Nyíregyházán, 1902. évi január 10.

6192 **Gróf Vay Tibor**
a szabolcsvármegyei gazdasági egyesület elnöke.

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:

A sertés javítása és hizlalása
gazdák és hizlalók használatára.
Irta K. Ruffy Pál.
Ára portómentes küldéssel 1 forint 10 krajczár.

Szab. tejszállító kannák
TÖLGYFABÓL.

A legolcsóbb, legtartósabb és legkényelmesebb

szállításra és tejjgazdasági üzemhez

Marth és T^a
tejkannagyár
Alsó-Lieszkó pr. Bellus, Trencsénm.

Czepléden
Unghváry László

300 holdas szőlőtelepe és gyümölcsfaiskolájának, valamint borüzletének részletes árjegyzéke megjelent s ingyen és bérmentve küldetik. Saját termései 2-szer fejtett kifűnő új bor ára 18 frtól felfelé. Hordóval szolgálhatok.
Vizonteladók kerestetnek.

JENCS-féle
Magyar Restitutios Fluid
lovak és szarvasmarháknek.

JENCS

Az állatok izomerejét fokozza kitarthatóvá, erősé teszi, megátalja a lábak merev bennitását az intáguát, s az ugynevezett pókosodást.

Ára 2 korona. Postán 2.60 k. beküldése után bérmentve küldi

Jencs Vilmos gyógyszerháza
Budapest, II. Széna-tér 2. sz.
Főraktár: Dr. E G G E E „Nádor“ gyógyszerházában
Budapest, VI., Váci-körut 17. sz.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legteljesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

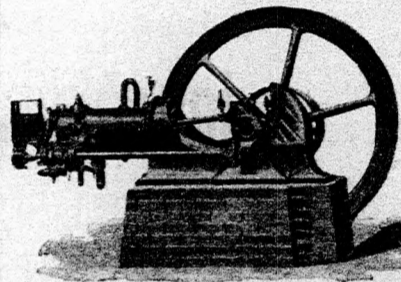
Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD 1 vasútiállomással szembe.

Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

Kállai Lajos, Budapest, VI., Gyár-utca 48.

ajánlja 1-100 lóerőig legjobb gyártmányu, villamos üngyűjtővel ellátott benzín-motor és benzín-locomobil, valamint spiritusz-motorjait

Legnagyobb erő kifejtés!

gazdasági ipar- és malom-célokra teljes jótállás és előnyös fizetések mellett.

Egyedül létező újdonság!

Ellenőrző próba-szelep.
Olajfogyasztást jelző körkenés.

!! Benzinlocomobilok kottó tisztító cséplőkkel !!

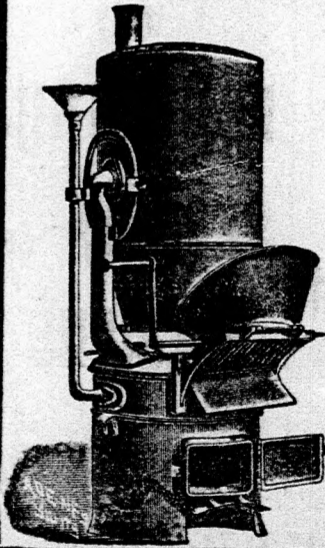
Legújabb motorjaim terjesztése érdekében gőzgépeket esetleg cserébe veszek.

Árjegyzék és költségvetés ingyen.

SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon

PROPPER SAMU

Budapest, Váci-körút 52. szám.

Előre bocsátva, hogy Sack Rudolf világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam kaphatók:

ajánlom közkeletűségű egytetemes és többvasu ekéimen kívül sík és dombos talajra egyaránt kitűnően alkalmas sorba- és szórva vetőgépeimet

szecskavágó-, répvágó gépeimet.

Kézi, járgány- és gőzhajtásra

járgányaimat a jelenkor legjobb szerkezetű

takarmánypároló

készülékeimet s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

TELEFON: 38-11.
Sürgöny-cím:
„CERES“ BUDAPEST.

KRAMER LIPÓT BUDAPEST,

V., Akadémia-utca 10. szám.

A legjutányosabb árakon ajánl:

Szavatolt, megbízható jó minőségű arankamentes, államilag ólomzárolt lóherét és luczernát, eredeti quedinburgi legmagasabb csiraképességű fajtisztá, a tenyésztő ólomzárjával ellátott takarmánypárolókat, baltacsimet, biborherét, bükkönyt, borsót, muharmagot, fűmagkeverékeket, olajnövényeket és mindennemű mezőgazdasági vetőmagvakat.

TOVÁBBA: Oliva gépolajat, repceolajat, ásványkenőolajat, hengerolajat, lámpaolajat, petroléumot, kocsikenőcsöt, sürített gépenőcsöt, olvasztott szinifagyút, kenőszappant, kekkövet, kénvirágot, raffiaháncsot, saponáriát, creolint, carboléumot, fedéllakot, zsákokat, ponyvát, műtrágyát és minden e szakba vágó cikket, a legjobb minőségben és legolcsóbb árszámítás mellett; nemkülönben disznósirt és szalonnát legelőnyösebb napi áron, valamint szalonnáról lerázott sót, marhahizlálás céljaira.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlattal kívánságra díjtalanul, készséggel szolgálunk.

Nyomatott a „Patria“ irodalmi vállalat- és nyomdai részvénytársaságnál Budapest, Üllői-ut 25. (Köztelek).

TAKÁCS OSZKÁR

gépgyára

BUDAPEST, Köztelek-utca 6. sz.
Üllői-ut mellett.

Ajánlja jól felszerelt műhelyét mindennemű, különösen gőzcséplőkészletek javítására.

RAKTÁRON TART:

mindennemű mezőgazdasági gépeket és eszközöket, u. m.: vetőgépeket, restákat, skéket, merzeolákat, szecskavágókat 3241

Járgányos- és tisztító cséplőkészleteket. Raktáron tart: kijavított gőzcséplőkészleteket, valamint az Első Magyar Gazd. gépgyárban készült új gőzcséplőgarnitúrákat. Cserélőzetek költetnek. — Mérsékelt árak, kedvező fizetési feltételek.

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI. ker., Teréz-körút 3. sz.

a csehországi Thomas-művek magyarországi vezérképviselője ajánl:

Thomasfoszfátlisztet (Thomassalak),

„Martellin“ dohánytrágyát,

Eredeti stassfurti kálisók és kaintot.

A műtrágyák beltartalmáért szavatolok.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.

Superfoszfátok

állati és ásványi eredetűek,

legolcsóbb

foszforsavas trágyaszer minden talajra.

Gyors hatásért kezesség, legnagyobb eredmény.

Nélkülözhetetlen a tavaszi vetéseknél,

semmi más foszforsavakkal nem pótolható.

Ajánlok továbbá:

Csontlisztet, Chilisalétromot, kénsavas ammoniákat, kálisót, kaintot, különleges műtrágyákat kapás és kalászos növények alá, themenauai szab. szuperfoszfátgipszet

herések trágyájául és az istállótrágya konzerválására;

takarmánymeszet stb.

bárhova versenyképes áron szállít a legszigorubb tartalomszavatolás mellett

Kénsav- és műtrágyagyár

A. SCHRAM

Ludenburg-Themenau és Lisse x Rostok m.

Központi iroda: Prága, Heinrichsgasse 27.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban

Budapest, IX., Üllői-út 25. szám Köztelek.

K

AZ O

az országos

Nem

Egész évre 20 k

AZ OMG

Ülésn

1902. január

dorlás

február

és ker

február

tenyész

az Országos

ipari és ke

ipar

1902. évi febr

4 óraker a „K

Tárgy:

Közös ta

művek és gép

kiküldöttével,

keinek terjeszt

az Országos M

lőtenyész

1902. évi febr

4 óraker a „K

Tárgyak:

Katonasági

kanczáknak ki

szétosztása.

Lovak vas

Gróf